

F13.3

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

XVIII.

TEOLLISUUSTILASTOA.

1.

VUODELTA 1884.

Jälkimmäinen osa.

Tehtaita ja Käsiyölaitoksia.

~~HELSINGIN YLIOPISTON
TILASTOTIETEELLINEN LAITOS
STATISTISKA INSTITUTIONEN
VID HELSINGFORS UNIVERSITET~~

232403

HELSINGISSÄ,

J. SIMELIUKSEN PERILLISTEN KIRJAPAINOSSA,
1887.

Sisältö:

	Siv.
Alkulause	I—III.
Vuori-, Tehdas- ja Käsityöteollisuuden luokitus	IV—VIII.
<i>Classification de l'exploitation industrielle des mines, des fabriques et des métiers, particulièrement par rapport à l'état des choses en Finlande . . .</i>	IX—XIII.
I. Yleinen katsahdus Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen Suomessa v. 1884.	1.
II. Yleinen katsahdus teollisuusammattaihin ja laitoksiin jokaisessa Suomen läänissä v. 1884.	3.
III. Yleinen katsahdus teollisuusammattaihin ja laitoksiin Suomen eri Lääneissä, Kihlakunnissa ja Kaupunkeissa v. 1884.	
1. Uudenmaan lääni	16.
2. Turun ja Porin lääni	27.
3. Hämeen lääni	37.
4. Wiipurin lääni	44.
5. Mikkelin lääni	53.
6. Kuopion lääni	58.
7. Waasan lääni	64.
8. Oulun lääni	72.
IV. Erityisiä ilmoituksia teollisuus-ammattaihin ja laitoksista Suomessa v. 1884.	79.
1. Uudenmaan lääni	81.
Helsinki	82.
Porvoo	92.
Loviisa	93.
Tammisaari	94.
Hankoniemi	95.
Helsingin kihlakunta	96.
Raaseporin itäinen kihlakunta	98.
Raaseporin läntinen kihlakunta	100.
Pernajan kihlakunta	102.
Taulu I. Supiste	104.
2. Turun ja Porin lääni	105.
Turku	106.
Naantali	112.
Uuskaupunki	114.
Rauma	116.
Pori	118.
Halikon kihlakunta	122.
Ikaalisten "	122.
Uvilan "	124.
Maskun "	126.
Tyrvään "	126.
Piikkiön "	128.
Loimijoen "	128.

	Siv.
Taulu II. Supiste	130
3. Hämeen lääni	131.
Hämeenlinna	132.
Tampere	134.
Ruoveden kihlakunta	140.
Tammelan "	142.
Hauhon "	144.
Pirkkalan "	144.
Hollolan "	146.
Jämsän "	146.
Taulu III. Supiste	148
4. Wiipurin lääni	149.
Wiipuri	150.
Hamina	154.
Käkisalmi	155.
Lappeenranta	155.
Kotka	156.
Sortavala	157.
Rannan kihlakunta	158.
Kymen "	160.
Lappveden "	162.
Äyräpään "	162.
Käkisalmen "	164.
Sortavalan "	164.
Jääsken "	164.
Salmen "	164.
Taulu IV. Supiste	166.
5. Mikkelin lääni	167.
Mikkeli	168.
Heinola	169.
Savonlinna	169.
Heinolan kihlakunta	170.
Mikkelin "	170.
Juvan "	170.
Rantasalmen "	172.
Taulu V. Supiste	174.
6. Kuopion lääni	175.
Kuopio	176.
Joensuu	178.
Pielisjärven kihlakunta	180.
Ilomantsin "	180.
Liperin "	182.
Kuopion "	184.
Rautalammen "	186.
Iisalmi "	186.
Taulu VI. Supiste	188.
7. Wasan lääni	189.
Nikolainkaupunki	190.
Pietarsaari	192.
Jyväskylä	194.
Kristiinankaupunki	195.
Kokkola	196.
Uusikaarleby	197.

	Siv.
Ilmolan kihlakunta	198.
Kuortaneen „	198.
Korsholman „	200.
Laukkaan „	200.
Lapuan „	202.
Pietarsaaren „	204.
Taulu VII. Supiste	206.
8. Oulun lääni	207.
Oulu	208.
Raahe	210.
Kajaani	112.
Kemi	213.
Tornio	213.
Oulun kihlakunta	214.
Kemin „	214.
Salon „	216.
Taulu VIII. Supiste	218.

Liite A. Luettelo höyrykoneista y. m	219.
Liite B. Ilmoituksia työväestä	220.
Liite C. Katsahdus raudan valmistukseen v. 1884	222.
Liite D. Ilmoituksia teollisuuslaitoksista, jotka v. 1884 eivät ole olleet käynnissä	223.
Oikaisuja	225.

Luettelo tehdaspaikoista ja tehtaitten nimistä.

Vuonna 1878 julkaisi entinen Tehtaastonjohtokunta viimeisen kertomuksensa tehtaitten tilasta maassa vuosina 1874, 1875 ja 1876. Sen jälkeen ei Suomenmaan Teollisuustilastoa, vuoriviljelys- ja tehdastilastoa lukuun ottamatta, ole täydellishemmin kirjoitettu. Ainekset, joihin tämä kirjoittaminen perustuisi, koottiin kuitenkin ja lähetettiin kuten ennenkin Tehtaastonjohtokunnalle, vaan koska niitä jo oli lakattu käyttämästä eikä minkäänlainen tarkastus niiden sisällöstä enää tarvinnut tulla kysymykseen, näyttää tapahtuneen, että aineksia alettiin koota vähemmällä huolella ja työllä kuin ennen ja alkuiltuotukset niinmuodoin täydellisyyteen ja luotettavuuteen katsoen vuosi vuodelta tulivat vähemmän tyydyttäviksi. Vaikea on toisin selittää sitä seikkaa, että, kun Teollisuushallitus, jonka velvollisuudeksi, sen jälkeen kun Tehtaastonjohtokunta oli lakannut toimestaan, kotimaisen teollisuustilaston kirjoittaminen oli tullut, aikoi kysymyksessä olevaan tarkoitukseen käyttää viimeksi tulleita vuotta 1884 koskevia alkuiltuotuksia, nämät havaittiin niin vaillinaisiksi, että Teollisuushallitus oli kahdella päällä josko se jättäisi ilmoitukset sikseen eikä niitä julkaisisi, tahi koettaisi niitä täydentää. Teollisuushallitus päätti ryhtyä viimemainittuun keinoon ja sen onnistui myöskin, osaksi kirjeenvaihdon kautta erityisten virkakuntien kanssa, osaksi lähettämällä n. s. kysymyskaavoja asianomaisille tehtailijoille ja elinkeinonharjoittajille, koota niin melkoisen lisäyksen siihen ilmoitusvarastoon, joka jo oli olemassa, että aiottuun kirjoittamiseen voitiin ryhtyä. Se mikä nyt on mainittu puolustanee joksin osaksi tämän tilastollisen kertomuksen myöhäistä ilmestymistä.

Sillä aikaa kun edellämainittuja uusia aineksia koottiin, oli Teollisuushallitus saanut toimekseen, Keisarillisen Senatin Valtiovarain-Toimituskunnan Tammikuun 5 p:nä 1885 antaman kirjoituksen johdosta, valmistaa täydellisen ehdotuksen järjestelmäksi, jota maan teollisuustilastoa kirjoitettaessa tulisi seurata. Tilastollinen Toimisto oli kuitenkin tästä tehtävästä jo toimittanut tärkeimmän osan jättäessään vuonna 1879 Keisarilliseen Senattiin lavean mietinnön asiasta.

Tutkittuaan tämän mietinnön määräyksiä ja pitäen silmällä mitä Teollisuushallitusta varten annetun Ohjesäännön 6:ssa §:ssä tilastollisten kertomusten sisällöstä säädetään, sekä myöskin katsoen siihen kehittyneeseen kantaan, johon teollisuustilasto ulkomailla viimeisinä aikoina on kohonnut, puolusti Teollisuushallitus muutamia muodostuksia Tilastollisen Toimiston tekemässä ehdotuksessa ja antoi Marraskuun 5 p:nä 1885 mietinnön tästä tärkeästä asiasta Valtiovarain-Toimituskunnalle, joka Joulukuun 5 p:nä s. v. antamassaan kirjoituksessa ilmoitti, että Valtiovarain-Toimituskunta, jonka toimenä on, ylempänä mainitun §:n mukaan Ohjesäännössä Teollisuushallitukselle, määrätä ohjelma kysymyksessä olevaa kertomusta varten, pääasiassa yhtyen siihen mitä Teollisuushallitus ja Tilastollinen Toimisto tässä asiassa ovat ehdottaneet, on noudatettaviksi vahvistanut seuraavat määräykset:

„1:ksi. Teollisuustilaston tulee sisältää täydellisen katsauksen teollisuusliikkeen maassa ja sentähden käsittää kaikki maassa löytyvät jalostuttamislaitokset,

ruukit, tehtaat sekä käsityölaitokset. Ainoastaan seuraavat alat voidaan, varsinaiseen jalostuttamisliikkeen kuulumattomina, kysymyksessä olevasta tilastosta jättää pois, nimittäin:

- a) rautateitten konepajat ja muut rautatieliikettä varten yksinomaan työskentelevät teollisuuslaitokset;
- b) sananlennätinlaitoksen verstaat;
- c) sotilashallinnon hoidettavissa olevat verstaat ja käsityölaitokset;
- d) ojennus- ja rangaistuslaitosten työverstaat;
- e) kotiteollisuus, sekä
- f) jokainen toimi tahi laitos, joka tarkoittaa ainoastaan harjoittajan tahi omistajan oman kotitarpeen tyydyttämistä.

2:ksi. — — — tehtyä, tähän liitettyä ehdotusta vuoriviljelyksen-, tehdas- ja käsityöteollisuuden luokittain järjestämisestä, on tilastollisia aineksia järjestettäessä seurattava; — — —

3:ksi. Alkuilmoituksien, joiden johdolla teollisuustilasto kirjoitetaan tulee ilmaista:

- a) laitoksen nimen ja paikan;
- b) omistajan tahi hoitajan nimen;
- c) liikkeen laadun;
- d) ajan, jolloin laitos on saanut etuoikeutensa, jos sillä sellaisia on;
- e) käytetyn koneellisen liikevoiman laadun ja suuruuden; voima on yleisesti mainittava (hevosvoimissa);
- f) raakaaineitten paljouden ja arvon, omanmaan ja ulkomaan erikseen;
- g) valmistetun tavaran paljouden ja brutto-arvon;
- h) työntekijäin luvun päällekirjoituksella: „työntekijät“, eri sarakkeisin merkitään mies- ja naispuoliset työntekijät „18:sta (vuotta) nuoremmat“ ja 18:sta (vuotta) vanhemmat“ samassa ilmoittaen, kuinka moni sarakkeeseen „18:sta (vuotta) nuoremmat“ kuuluvista ei vielä ole täyttänyt 15 vuotta ja kuinka suuri luku ilmoitetusta työntekijämäärästä, johon myöskin luetaan mestarit ja muut työnjohtajat sekä konttorihenkilöt, on ulkomaalaisia. Sitä paitsi on eri sarakkeisin merkittävät summat mies- ja naispuolisista työntekijöistä;
- i) tehtyjen päivätöitten luvun ja maksettujen työpalkkojen summan, sekä
- j) lyhyen kertomuksen työntekijöitä mahdollisesti kohtaavista onnettomuuden tapauksista sen vuoden kuluessa, jota ilmoitukset koskevat, sekä myöskin apurahastoista tahi muista hyväntekeväisyyslaitoksista työntekijöitä varten.

4:ksi. Edellä olevia alkuilmoituksia merkitään kysymyskaavoihin tahi karttoihin, jotka Teollisuushallituksen toimesta ilmestyvät sekä suomen- että ruotsinkielisinä ja joita maistraatit kaupungeissa sekä kruununpalvelijat maalla jakavat elinkeinonharjoittajille vastattaviksi, jonka jälkeen mainittujen virkakuntien ja virkamiesten tulee, siinä järjestyksessä kuin voimassa oleva Ohjesääntö Teollisuushallitusta varten määrää, lääninhallitusten kautta pitää mainitut ilmoitukset Teollisuushallituksen saatavina; ja on kaavoja tehtäessä huomattava, että erityisiä kaavoja, jotka sisältävät kaikki ylempänä 3:ssa kohdassa olevat kysymykset, valmistetaan teollisuuden harjoittajia ja pienempiä käsityöläisiä varten. Viimeksimainituissa kaavoissa tulee pääasiallisesti olla samanlaisia kysymyksiä työntekijäin luvusta, työpalkoista ja teoksien brutto-arvosta, kuin varsinaisia teollisuuden harjoittajia varten aiotuissa laueammassa kaavoissa on.

5:ksi. Teollisuushallituksen on sittemmin järjestäminen täten saadut tilastolliset ainekset, niin että teollisuustilasto niin paljon kuin suinkin mahdollista vastaisi tarkoitustaan s. o. — selvästi osottaisi teollisuusliikkeen laajuuden ja tuotantokäynnin sekä koko maassa että sen eri osissa, kunakin vuotena.

Muuten ovat vuotuisessa tilastollisessa kertomuksessa, joka Teollisuushallituksen valvonnan alla on painettava saman kokoiseksi kuin nykyiset Tilastollisen Toimiston kertomuksetkin ovat ja julkaistava Suomenmaan Virallisessa Tilastossa, vuoriviljelys ja ruukinhoitotilasto erityisesti otettavat käsiteltäviksi yhtäpitävyydessä sen suunnitelman kanssa, jota on seurattu Vuorihallituksen viimeksi antamia vuosikertomuksia tehtäessä, sekä erityinen katsaus annettava arvokkaamista teollisuuslaitoksista.“

Käsillä olevaa 1884 vuoden teollisuustilastoa kirjoitettaessa ei ylempänä olevia määräyksiä vielä kaikin puolin ole voitu noudattaa — luonnollinen seuraus siitä, että vanhemmissa kaavoissa ei ole vastattaviksi asetettu kaikkia niitä kysymyksiä, joita uudemmat nyt koettavat saada selville. Ylempänä 3:ssa kohdassa, mom:ssa *h*), *i*) sekä *j*) mainittu työväen luokitus sukupuolen ja iän mukaan, eroaa ennen hyväksytystä, ja tehtyjen päivätöiden luvusta sekä työpalkoista yhtä vähän kuin työntekijöitä mahdollisesti kohtaavista onnettomuuksistakaan ei vanhemmassa tilastossa lainkaan ollut puhetta.

Sitä vastoin ovat nyt jo eri teollisuushaarat järjestetyt toistensa jälkeen siihen järjestykseen, johon kelvolliseksi katsottu luokitussuunnitelma ne vaatii. Mitään eroitusta tehdas- ja käsityöteollisuuden välillä ei ole tehty; tosin on välttääkseen liiallista laveutta, katsottu tarpeelliseksi eroittaa isommat ja pienemmät verstaat toisistaan ja ovat sentähden työntekijäin lukumäärät, valmistettujen tavara-ain arvon ja muut kohdat pienemmissä tahi pienimmissä näistä, tulleet enemmän summittaisesti järjestelmässä mainituiksi. Koska alkuiltimoitukset tarveaineitten ja teoksien paljoudesta ovat olleet milloin perin yleisiä milloin taan turhan tarkkoja vaan eivät kummassakaan tapauksessa ole näyttäneet ansaitsevan julkaisemista, niin on näitä ilmoituksia hyvin usein jätetty pois.

Mitä muuten koko tähän kertomukseen tulee, niin on sitä ainoastaan pidettävä yhtenä monen muun kokeen joukossa, joilla on sama päämaali; kaikki koettavat nimittäin selvitellä erästä tilastotieteen vaikeimmin järjestettävää alaa.

Kertomus jakaantuu neljään osastoon:

Ensimmäinen Osasto sisältää yleisen katsahduksen teollisuuslaitoksiin — tehtaisiin ja verstaisiin — koko maassa, ilmoittaen niiden tarkoituksen, lukumäärän, työntekijäin luvun ja valmistetun tavaran arvon, sekä kunkin teollisuuslajin edessä olevalla ryhmä- ja luokkanumerella viitaten vastaavaan numeroon seuraavissa osastoissa.

Toinen Osasto sisältää sen pohjan, jolle ensimmäinen suoranaisesti perustuu — eli eri teollisuuslajit järjestettyinä maan kahdeksaa eri lääninä kohti ja katsottuina samalta kannalta, kun ensimmäisessäkin osastossa; ilmoituksia valmistetun tavaran paljoudesta ja laadusta on lisätty siinä kohdin missä on ollut mahdollista.

Kolmas Osasto sisältää yleisen läänitilaston ilmoittaen eri teollisuuslajit läänien kaupungeissa ja kihlakunnissa; tätä osastoa täydentää *neljäs Osasto*, joka sisältää kaikki ne erityiset alkuiltimoitukset, joita on katsottu tarvittavan julkaista.

**Vuoriviljelys, Tehdas- ja Käsityö-teollisuus luokittain järjestettyinä
erityisesti Suomen oloihin katsoen.**

		Ensimmäinen Osasto.
		Ensimmäinen ryhmä.
		<i>Kaivoslouhinta ja malminsaalis.</i>
Luokka	1	1. Rauta-, kupari-, hopea-, lyijy-, tina-, nikkeli- ja sinkkimalmi- kaivoksia.
Luokka	2	2. Rikkikiisu-, grafiti-(lyijykivi) kaivoksia ja louhoksia. 1. Järvimalmin saantipaikkoja. 2. Suomalmin saantipaikkoja.
Luokka	3	1. Huuhtamoita. 2. Annollislaitoksia.
		Toinen ryhmä.
		<i>Sulattoja ja metallin jalostuttamislaitoksia.</i>
Luokka	4	1. Masuuneja. 2. Melloituslaitoksia. 3. Terästehtaita. 4. Kankirautatehtaita. 5. Rauta- ja teräslevytehtaita. 6. Rautavalimoita. 7. Hopea-, kupari-, tina-, lyijy-, sinkkitehtaita 8. Jura- ja hienotaetehtaita. 9. Kuparisepän verstaita. 10. Naula-, rautalanka- ja pulttitehtaita. 11. Sahanterätehtaita. 12. Hauli- ja luotitehtaita. 13. Kirjasinvalimoita. 14. Rahapajoja.
Luokka	5	1. Tehtaita kulta-, hopea- ja tinatavarain valmistamista varten. 2. Vaskivalimoita. 3. Kultaus-, hopeoitus-, tinaus- ja galvanoimistehtaita. 4. Läksi- ja peltisepän verstaita. 5. Viilatehtaita.

6. Tehtaita karstojen ja muitten teräslankatavarain valmistamista varten.

Kolmas ryhmä.

Koneteollisuus.

Luokka	6	1. Konepajoja.
		2. Laivaveistämöitä, varveja.
Luokka	7	1. Tehtaita kellojen ja tieteellisten koneitten valmistam. varten.
		2. " soittokoneitten valmistamista varten.
		3. " sähkökoneitten " "
		4. " haavanparannuskalujen " "
		5. " ompelukoneitten " "
		6. " ampumaaseitten " "

Toinen Osasto.

Neljäs ryhmä.

Kiviteollisuus.

Luokka	8	1. Kivilouhoksia ja kivenhakkuuverstaita.
		2. Kivihiomoita ja kiilloituslaitoksia.
		3. Kivimyllyjä ja kivensurvontalaitoksia.
Luokka	9	1. Kalkkiuuneja.
		2. Sementtitehtaita.
		3. Tiilitehtaita.
		4. Savenvalajan verstaita.
		5. Kaakeli-, fajanssi- ja posliinitehtaita.
		6. Savipiippu- ja torvitehtaita.
		7. Kipsivalajan verstaita.
Luokka	10	1. Lasitehtaita ja lasihiomoita.
		2. Peilitehtaita.

Viides ryhmä.

Kemiallinen teollisuus.

Luokka	11	1. Tuotteita, jotka perustuvat elimettömiin aineksiin, esim. elimettömiä happoja ja suoloja.
		2. Kimröökki- ja väritehtaita.
		3. Värjäys- ja valkaisulaitoksia.
Luokka	12	1. Öljykeittiöitä.
		2. Kynttilätehtaita.
		3. Saippua-, suopa-, glyserini- ja voidetehtaita.
Luokka	13	1. Terva-, piki- ja asfalttikeittiöitä.
		2. Tehtaita hartsin, tärpätin, puuöljyn, puuviinan, lakkavernissan, sinettilakan, hajuvesien j. n. e. valmistamista varten.
		3. Puu- ja kivennäisöljyjen (Petrolion) puhdistuslaitoksia.

Luokka	14	4. Kaasutehtaita. 5. Sähkövalotehtaita. 6. Turpeennosto- ja sydenpolttolaitoksia. 1. Tulitikkutehtaita. 2. Ruutitehtaita. 3. Dynamititehtaita. 4. Tehtaita muunlaisten räjähdysaineitten valmistamista varten.
Luokka	15	1. Liimakeittiöitä ja gelatinitehtaita.
Luokka	16	1. Luumyllyjä. 2. Tehtaita keinotekoisten lannoitusaineitten valmistam. varten. 3. Tadejauho-(pudretti)-tehtaita.
Kuudes ryhmä.		
<i>Nahkateollisuus.</i>		
Luokka	17	1. Nahkaparkittoja. 2. Tehtaita ja verstaita satulasepän töitä ja nahkateoksia varten. 3. " " nahkasurrogaatteja ja nahan jäljennöksiä esim. keinotekoista nahkaa, kumi- ja vahakangasta varten. 4. " " karva-, harjas-, jouhi-, höyhen-, nahka-, turkki- ja patjaaineeksiä sekä harjateoksia varten.
Seitsemäs ryhmä.		
<i>Tekstiiliteollisuus.</i>		
Luokka	18	1. Villakehruulaitoksia. 2. Villa- ja verkatehtaita. 3. Vanutuslaitoksia.
Luokka	19	1. Pumpulikehruu- ja kutomatehtaita. 2. Liinakehruu- ja kutomatehtaita. 3. Trikootehtaita. 4. Sukkatehtaita. 5. Rihma- ja pitsitehtaita. 6. Vanutehtaita.
Luokka	20	1. Köysitehtaita. 2. Nyöripunojan verstaita.
Kahdeksas ryhmä.		
<i>Paperiteollisuus.</i>		
Luokka	21	1. Puuhiomoita, puu- ja olkimassatehtaita. 2. Sellulosatehtaita. 3. Pahvi-, kattohuopa- ja asfalttitehtaita. 4. Paperitehtaita. 5. Tapettehtaita. 6. Kirjeenkuori- ja pussitehtaita. 7. Laatikkotehtaita. 8. Korttitehtaita. 9. Kirjansitomatehtaita.

Yhdeksäs ryhmä.

Puun, kautsun, guttaperkan, luun ja muitten samanlaatuisten aineitten kalustamista tarkoittava teollisuus.

Luokka	22	1. Sahalaitoksia.
		2. Paanunveistolaitoksia.
		3. Kimpi- tahi puulankatehtaita.
Luokka	23	1. Nikkarin verstaita ja huonekalutehtaita.
		2. Sorvausverstaita ja lankarullatehtaita.
		3. Tynnyrintekijän verstaita.
		4. Väkipyörätehtaita.
		5. Korkkitehtaita.
Luokka	24	1. Koppatehtaita (puuta, niintä, juuria, rottinkia).
		2. Tehtaita puisien leikkikalujen valmistamista varten.
Luokka	25	1. Luunveistoslaitoksia.
		2. Kampatehtaita.
		3. Tehtaita kautsu-, guttaperkka- ja merivahateoksia varten.
Luokka	26	1. Ajokalutehtaita.

Kymmenes ryhmä.

Rakennusteollisuus.

Luokka	27	Töitä, joita ovat valmistaneet:
		1. Yksityiset arkkitehdit.
		2. Rakennusurakkamiehet.
		3. Muurarit.
		4. Salvomiehet.
		5. Katonpanijat.
		6. Maalarit ja tapetinpanijat.
		7. Lasimestarit.
		8. Nuohojat.
		9. Kadunlaskijat.

Yhdestoista ryhmä.

Ravinto- ja nautintoaineita valmistava teollisuus.

Luokka	28	1. Jauhomyllyjä.
		2. Ryyni-, seulo- ja survinmyllyjä.
		3. Tärkkelys- ja dekstrinitehtaita.
Luokka	29	1. Sokeritehtaita.
		2. Suklaatehtaita.
		3. Sikuri- ja kahvisurrogaattitehtaita.
Luokka	30	1. Leipätehtaita.
		2. Sokerileivostehtaita.
		3. Teurastuslaitoksia.
		4. Makkaratehtaita.
		5. Meijereitä.
		6. Säilytys-(konservi-) laitoksia.

Luokka	31	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oluttehtaita. 2. Portteritehtaita. 3. Viinapolttimoita ja puserrushiivatehtaita. 4. Väkiwiina- ja likööritehtaita. 5. Hedelmäviinitehtaita. 6. Etikkatehtaita. 7. Kivennäisvesitehtaita.
Luokka	32	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tupakkatehtaita (karttuusitupakkaa, sikareja, paperosseja, nuuskaa). <p style="text-align: center;">Kahdestoista ryhmä.</p> <p style="text-align: center;"><i>Vaatetus- ja puhdistusteollisuus.</i></p>
Luokka	33	<ol style="list-style-type: none"> 1. Paitatehtaita. 2. Räätälin verstaita. 3. Hattu- ja lakkitehtaita. 4. Turkkurin verstaita. 5. Tehtaita hansikasten, hankkilusten y. m. valmistamista varten. 6. Jalkinetehtaita ja suutarin verstaita.
Luokka	34	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tukankäherrys- ja parranajohuoneita.
Luokka	35	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kylpylaitoksia. 2. Pesu- ja mankelilaitoksia. <p style="text-align: center;">Kolmastoista ryhmä.</p> <p style="text-align: center;"><i>Kuvaava teollisuus.</i></p>
Luokka	36	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kirjapainoja. 2. Kivipainoja. 3. Puunpiirroslaitoksia. 4. Valokuvauslaitoksia.

Classification de l'exploitation industrielle des mines, des fabriques et des métiers, particulièrement par rapport à l'état des choses en Finlande.

		Première Section.
		Groupe I.
		<i>Abatage et extraction des minerais.</i>
Classe	1	1. Mines de fer, de cuivre, d'argent, de plomb, d'étain, de nickel et de zinc.
Classe	2	2. Mines et carrières de pyrite et de graphite.
Classe	3	1. Extractions du fer des lacs. 2. Extractions du fer des marais.
		1. Laveries. 2. Enrichissements.
		Groupe II.
		<i>Fonderies et raffineries de métaux.</i>
Classe	4	1. Hauts-fourneaux. 2. Fourneaux à soufflets. 3. Aciéries. 4. Forges à barres. 5. Forges à plaques de fer et d'acier. 6. Fonderies de fer. 7. Forges à argent, à cuivre, à étain, à plomb et à zinc. 8. Taillanderies et petits ouvrages en fer. 9. Chaudronneries. 10. Clouteries, tréfileries et fabriques de boulons. 11. Fabriques de scies. 12. Fabriques de petit plomb et de balles. 13. Fonderies de caractères.
Classe	5	14. Monnaies. 1. Fabriques d'articles en or, en argent et en étain. 2. Fonderies de bronze. 3. Ateliers de dorure, d'argenture, d'étamage et de galvanisation. 4. Ferblanteries et laminoirs.

5. Ateliers de tailleur de limes.
6. Fabriques de cardes et d'autres articles en fil d'acier.

Groupe III.

Industrie à la mécanique.

Classe	6	1. Ateliers mécaniques. 2. Constructions de navires, docks, slips.
Classe	7	1. Horlogeries et fabriques d'instruments scientifiques. 2. Fabriques d'instruments de musique. 3. Fabriques d'appareils électriques. 4. Fabriques d'appareils de chirurgie. 5. Fabriques de machines à coudre. 6. Fabriques d'armes à feu.

Seconde Section.

Groupe IV.

Industrie des pierres.

Classe	8	1. Carrrières et chantiers de tailleur de pierres. 2. Ateliers de polissage des pierres et lissoirs. 3. Moulins à pierres.
Classe	9	1. Fours à chaux. 2. Fabriques de ciment. 3. Tuileries. 4. Poteries. 5. Fabriques de carreaux de brique glacée; de faïence et de porcelaine. 6. Fabriques de pipes en terre et de tuyaux. 7. Fonderies de plâtre.
Classe	10	1. Verreries et ateliers de polisseur de verre. 2. Manufactures de glaces.

Groupe V.

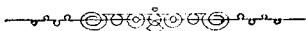
Industrie de la chimie.

Classe	11	1. Fabrications fondées sur des matières inorganiques, telles que les acides inorganiques et les sels. 2. Fabriques de noir de fumée et de couleurs. 3. Teintureries et blanchisseries.
Classe	12	1. Huileries. 2. Fabriques de bougies. 3. Fabriques de savon de glycérine et de graisse.
Classe	13	1. Goudronneries, fourneaux à poix et usines à asphalte.

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Fabriques de pains de résine, d'huile de térébenthine et de bois, d'esprit de bois, de laque, de cire à cacheter, de parfumeries, etc. 3. Raffineries d'huile de bois et de pétrole. 4. Usines à gaz. 5. Etablissements d'éclairage électrique. 6. Tourberies et carbonisations du bois.
Classe	14	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fabriques d'allumettes. 2. Poudreries. 3. Fabriques de dynamite. 4. Fabriques de matières explosives d'autres espèces.
Classe	15	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fabriques de colle et de gélatine.
Classe	16	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moulins à os. 2. Fabriques d'engrais artificiels. 3. Fabriques de poudrette.
<p>Groupe VI.</p> <p><i>Industrie des cuirs.</i></p>		
Classe	17	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tanneries. 2. Selleries et d'autres ouvrages en cuir. 3. Equivalents et imitations des cuirs, telles que le cuir artificiel, l'étoffe imperméable et la toile cirée. 4. Objets en poils, en soies, en crin, en plume et en peaux; matières de pelleterie et de matelas; broseries.
<p>Groupe VII.</p> <p><i>Industrie textile.</i></p>		
Classe	18	<ol style="list-style-type: none"> 1. Filatures de laine. 2. Manufactures de draps et d'autres étoffes de laine. 3. Fouleries.
Classe	19	<ol style="list-style-type: none"> 1. Filatures et tissages de coton. 2. Filatures et tissages de lin. 3. Fabriques de tricots. 4. Bonneteries. 5. Manufactures de rubans et de dentelles. 6. Fabriques d'ouate.
Classe	20	<ol style="list-style-type: none"> 1. Corderies. 2. Passementeries.
<p>Groupe VIII.</p> <p><i>Industrie du papier.</i></p>		
Classe	21	<ol style="list-style-type: none"> 1. Polissages de bois; fabriques de pâtes de bois et de paille. 2. Fabriques de cellulose.

		<ol style="list-style-type: none"> 3. Fabriques de carton et de feutre d'asphalte et à couvrir les toits. 4. Manufactures de papier. 5. Manufactures de papiers peints. 6. Fabriques d'enveloppes et de sacs de papier. 7. Fabriques de boîtes. 8. Fabriques de cartes. 9. Ateliers de reliure.
		<p>Groupe IX.</p> <p><i>Ouvrages en bois, en os, en caoutchouc, en gutta-percha et en pareilles matières.</i></p>
Classe	22	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scieries. 2. Taille-copeaux et taille-bardeaux. 3. Fabriques de fil de bois.
Classe	23	<ol style="list-style-type: none"> 1. Menuiseries et ébénisteries. 2. Ateliers de tourneur et fabriques de bobines. 3. Tonnelleries. 4. Poulleries. 5. Fabriques de bouchons.
Classe	24	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vanneries (en bois, en tille, en racines et en rotin). 2. Fabriques de jouets en bois.
Classe	25	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ateliers de sculptures en os. 2. Fabriques de peignes. 3. Ouvrages en caoutchouc, en gutta-percha et en écume de mer.
Classe	26	<ol style="list-style-type: none"> 1. Carrosseries.
		<p>Groupe X.</p> <p><i>Industrie de construction.</i></p>
Classe	27	<p>Ouvrages de :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Architectes privés. 2. Entrepreneurs de bâtiments. 3. Maçons. 4. Charpentiers. 5. Couvreur. 6. Peintres en bâtiments et tapissiers-décorateurs. 7. Vitriers. 8. Ramoneurs. 9. Paveurs.
		<p>Groupe XI.</p> <p><i>Industrie des vivres et des denrées de jouissance.</i></p>
Classe	28	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moulins à blé. 2. Moulins à gruau, à blutoir et à pilons.

Classe	29	<ul style="list-style-type: none"> 3. Fabriques d'amidon et de dextrine. 1. Raffineries de sucre.
Classe	30	<ul style="list-style-type: none"> 2. Fabriques de chocolat. 3. Fabriques de chicorée et de succédanés du café. 1. Boulangeries. 2. Confiseries et pâtisseries. 3. Boucheries. 4. Fabriques de saucisses et de saucissons. 5. Laiteries. 6. Fabriques de conserves.
Classe	31	<ul style="list-style-type: none"> 1. Brasseries. 2. Brasseries de porter. 3. Distilleries et fabriques de levure pressée. 4. Fabriques d'esprit-de-vin et de liqueurs. 5. Fabriques de vin de fruits. 6. Fabriques de vinaigre. 7. Fabriques d'eaux minérales.
Classe	32	<ul style="list-style-type: none"> 1. Fabriques de tabac (paquets, cigares, cigarettes et à priser).
Groupe XII.		
<i>Industrie des vêtements et du nettoyage.</i>		
Classe	33	<ul style="list-style-type: none"> 1. Fabriques de chemises. 2. Boutiques de tailleur. 3. Fabriques de chapeaux et de casquettes. 4. Pelleteries. 5. Fabriques de gants, de bretelles, etc. 6. Fabriques de chaussures et cordonneries.
Classe	34	<ul style="list-style-type: none"> 1. Fabriques de perruques et salons de coiffure.
Classe	35	<ul style="list-style-type: none"> 1. Etablissements de bains. 2. Etablissements de blanchissage et de calandrage.
Groupe XIII.		
<i>Industrie graphique.</i>		
Classe	36	<ul style="list-style-type: none"> 1. Imprimeries. 2. Lithographies. 3. Ateliers de xylographie. 4. Ateliers de photographie.

I. Yleinen katsaus Tehdas- ja Käsityöteollisuuteen Suomessa vuonna 1884.

(Huom. Ryhmä- ja luokkanumero viittaa vastaavaan n:oon seuraavissa osastoissa).

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)		Teollisuuslaji.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.
		Isomp.	Pienemp.			
II	4, 5	62	228	Metalliteollisuus *	874	1,091,053
III	7	6	86	Koneteollisuus *	196	293,093
IV	8	6	7	Kivenhakkuuverstaita ja hiomoita . . .	106	122,216
IV	9	2	28	Kalkkiuuneja **	96	138,410
IV	9	1	—	Sementtitehtaita	20	55,000
IV	9	46	—	Tiilitehtaita **	957	628,322
IV	9	13	19	Ruukku-, kaakeli-, fajanssi- ja posliiniteht.	638	895,777
IV	10	12	—	Lasitehtaita	495	1,143,710
V	11	11	73	Värjäyslaitoksia	197	347,864
V	13	3	—	Kaasutehtaita	70	370,696
V	14	9	3	Tulitikkutehtaita	562	486,204
V	11—16	15	11	Muita kemiallisia tehtaita	165	856,332
VI	17	86	75	Nahkaparkittoja **	781	4,458,623
VI	17	8	69	Satulantekijänverstaita ja harjatehtaita .	166	244,775
VII	18	7	3	Verkatehtaita (villakehruu ja kudonta) .	497	1,535,750
VII	19	5	1	Pumpulikehruu- ja kutomatehtaita . . .	3,309	10,879,874
VII	19	2	—	Trikootehtaita	118	229,794
VII	19, 20	8	—	Liinakehruu- ja kutomatehtaita (nyörin- teko, köydenpunonta, sukankudonta) .	869	865,711
VIII	21	23	—	Paperitehtaita ja puuhiomoita	2,166	8,815,595
VIII	21	4	—	Asfalttihuopatehtaita	31	135,000
		329	603		Siirrettävä 12,313	33,593,799

* Tarkoitetaan sitä osaa, jota ei ole mainittu Teollis-Tilaston I:ssä osassa, „vuoriviljelyk-
sestä“ ja „mekaanillisista verstaista“ puhuttaessa.

** Merkitsee, että ilmoitukset eivät ole täydellisiä.

		329	603	Siirto	12,313	33,593,799
VIII	21	2	—	Tapettitehtaita	173	882,000
VIII	21	6	49	Kirjansitomatehtaita	184	260,318
IX	22	200	14	Sahalaitoksia	6,880	23,984,785
IX	22	1	—	Puunjalostuttamistehtaita	50	83,500
IX	22	1	—	Kimpitehtaita	41	5,000
IX	23	35	116	Nikkarinv., huonekalu- ja ruumiinarkkut.	599	695,740
IX	23	4	44	Sorvausverstaita	87	51,615
IX	23	1	—	Lankarullatehtaita	36	88,000
IX	23	3	—	Korkkitehtaita	114	505,000
IX	26	7	10	Ajokalutehtaita	154	204,227
IX	23, 24, 25	2	15	Muunlainen puuteollisuus	43	60,708
X	27	32	109	Rakennusteollisuus	942	1,374,923
XI	28	11	84	Jauhomyllyjä **	183	3,603,614
XI	29	2	—	Sokeritehtaita	145	3,385,622
XI	29	4	—	Sikuritehtaita	42	162,400
XI	30	31	107	Leipätehtaita	346	1,405,141
XI	30	9	2	Sokerileivostehtaita	47	167,805
XI	31	3	—	Portteritehtaita	23	146,100
XI	31	83	—	Oluttehtaita	713	3,658,039
XI	31	71	—	Viinapolttimoita	801	9,872,020
XI	31	85	1	Väkiiviina- ja likööritehtaita *	184	980,116
XI	31	—	1	Hedelmäviinitehtaita	2	4,500
XI	31	—	4	Etikkatehtaita	6	25,434
XI	31	9	—	Kivennäisvesitehtaita	31	100,930
XI	32	22	7	Tupakkatehtaita	1,126	3,333,636
XII	33, 34	104	571	Vaatetusteollisuus	1,771	2,685,498
XIII	36	28	4	Kirjapainoja	596	1,084,821
XIII	36	5	—	Kivipainoja	160	314,373
		1090	1741	Yhteensä	27,792	92,719,664

* Koska sen viinan, jonka väkiivinatehtaat ovat käyttäneet raakaaineena, arvo jo on laskettuna edelliseen summaan, mainitaan tässä ainoastaan väkiivinatuotteitten netto arvo.

II. Yleinen katsahdus teollisuusammatteihin ja -laitoksiin jokaisessa Suomen Läänissä vuonna 1884.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikat. (Teht. ja verst.)		Teollisuuslaji ja Lääni.	Työntekijöiden luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. mar- koissa.	Raakaaine ja valmist. tavaran laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4, 5	—	—	Metalliteollisuus *.			
		18	32	Uudenmaan läänissä	223	398,031	Käytetty: rautaa, ku- paria, sinkkiä, messin- kiä, kultaa, hopeaa, ti- naa, lyijyä, antimonia, arsenikkiiä.
		12	43	Turun ja Porin ”	156	174,897	
		13	19	Hämeen..... ”	127	135,678	
		8	24	Wiipurin..... ”	112	93,734	
		1	15	Mikkelin..... ”	34	26,228	
		2	31	Kuopion..... ”	89	91,494	
		4	41	Waasan..... ”	77	98,985	
		4	23	Oulun..... ”	56	72,006	
				62	228		
III	7	—	—	Koneteollisuus *.			
		5	17	Uudenmaan läänissä	57	110,544	Pääasiallisesti valmis- tettu: kellosepän teok- sia ja soittokoneita.
		1	16	Turun ja Porin ”	46	60,572	
		—	11	Hämeen..... ”	23	37,118	
		—	8	Wiipurin..... ”	14	27,723	
		—	6	Mikkelin..... ”	6	9,600	
		—	10	Kuopion..... ”	20	19,813	
		—	13	Waasan..... ”	23	19,893	
		—	5	Oulun..... ”	7	7,830	
				6	86		

* Se osa siitä, mikä ei ole otettu tehdastilastoon.

IV	8	—	—	Kiviteollisuus.			
				<i>Kivenhakkuuverstaita ja hiomoita.</i>			
		5	4	Uudenmaan läänissä	83	103,545	Graniittia hakattu katu- tukiviksi ja hautapat- saiksi; marmoria hauta- patsaiksi. Kivihiomo.
		1	—	Turun ja Porin ”	5	8,000	
		—	1	Hämeen..... ”	5	5,146	
—	1	Wiipurin..... ”	1	525			
—	1	Oulun ”	12	5,000			
		6	7		106	122,216	
IV	9	—	—	<i>Kalkkivuoneja **.</i>			
		—	26	Turun ja Porin liissä	75	118,500	63,817 tiä kalkkia.
		—	1	Mikkelin ”	2	1,000	400 ” ”
		2	1	Kuopion ”	19	18,910	11,740 ” ”
		2	28		96	138,410	75,957 tiä kalkkia.
IV	9	—	—	<i>Sementtitehdas.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	20	55,000	4,800 tiä sementtiä.
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		15	—	Uudenmaan läänissä	150	210,302	4,803,000 kpl. tiiltä.
		5	—	Turun ja Porin ”	102	59,000	1,350,000 ”
		5	—	Hämeen..... ”	128	84,400	2,590,000 ”
		3	—	” ”	373	171,000	— — ”
		3	—	Wiipurin ”	13	12,600	255,000 ”
		13	—	Kuopion ”	149	69,420	1,715,500 ”
		2	—	Oulun ”	42	21,600	420,000 ”
				46	—		957
IV	9	—	—	<i>Ruukku-, kaakeli-, fa- janssi- ja posliiniteht.</i>			
		8	3	Uudenmaan läänissä	378	526,521	Kaakeleita, astioita ja ruukkuja. Ruukkuja. Ruukkuja. Kaakeleita ja ruukkuja. Kaakeleita.
		2	6	Turun ja Porin ”	89	103,017	
		—	3	Hämeen..... ”	14	6,225	
		3	1	Wiipurin..... ”	147	256,000	
		—	1	Kuopion ”	1	700	
		—	4	Waasan..... ”	5	1,034	
		—	1	Oulun ”	4	2,280	
13	19		638	895,777			

IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		2	1	Uudenmaan läänissä	52	139,000	718,500 pulloa.
		2	1	Turun ja Porin ”	89	248,810	Ikkunalasia ja pulloja.
		2	—	Hämeen..... ”	130	346,500	Tahottuja ja tahko-
		2	—	Wiipurin ”	90	288,000	mattomia lasitavaroita.
		1	—	” ”	34	58,898	Ikkunalasia ja pulloja.
		1	—	Mikkelin ”	20	75,000	535,435 pulloa.
		1	—	Kuopion ”	37	14,000	750,000 ”
		1	—	Waasan..... ”	40	170,000	140,000 ”
		—	1	” ”	3	—	Ikkunalasia.
		12	3		495	1,340,208	
V	11	—	—	Kemiallinen teollis.			
				<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		2	8	Uudenmaan läänissä	22	29,893	Värjäysaineena käytetään pääasiallisesti:
		4	9	Turun ja Porin ”	26	55,400	indigoa, konssinellia,
		1	3	Hämeen ”	19	37,732	sandelia, sinipuuta, kel-
		—	9	Wiipurin ”	14	21,078	tapuuta, krappia, or-
		2	4	Mikkelin..... ”	12	32,025	leanaa, orseljia, su-
		—	9	Kuopion ”	33	63,630	makkia, aniliiniä, kro-
		2	18	Waasan..... ”	43	63,684	mihap. kalia.
		—	13	Oulun ”	28	44,422	
		11	73		197	347,864	
V	13	—	—	<i>Kaasutehtaita.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	30	256,196	25,619,627 k. jalk. kaasua.
		1	—	Turun ja Porin ”	15	19,500*	7,474,000 ” ”
		1	—	Wiipurin ”	—	95,000	12,046,900 ” ”
		3	—		45	370,696	
V	14	—	—	<i>Tulitikkutehtaita.</i>			
		2	—	Uudenmaan läänissä	34	40,000	4,370,000 laatikkoa.
		3	—	Turun ja Porin ”	153	140,080	13,387,000 ”
		1	—	Hämeen ”	150	140,000	13,000,000 ”
		2	1	Wiipurin ”	151	119,694	16,949,000 ”
		8	1	Siirrettävä	488	439,774	47,706,000 laatikkoa.

* Netto arvo?

V	11-16	8	1	Siirto	488	439,774	40,706,000 laatikkaa.		
		—	2	Kuopion läänissä . . .	53	23,430	(2,300,000) „		
		1	—	Waasan „ . . .	21	23,000	2,000,000 „		
		9	3		562	486,204	52,006,000 laatikkaa.		
		—	—	<i>Muita kemiallisia tehtaita.</i>					
		5	—	Uudenmaan läänissä	25	62,100	Saippuaa, luujauhoja, liinaöljyä, puuhappoa, kimröökkä.		
		4	—	Turun ja Porin „	25	109,255			
		4	—	Hämeen „	34	110,977			
		2	—	Wiipurin „	33	294,893			
		1	2	Mikkelin „	7	3,560			
		—	2	Kuopion „	11	15,716	Talikynttilöitä.		
		—	5	Waasan „	25	211,831	Ruutia. Pikeä.		
		—	2	Oulun „	5	48,000	Pikeä.		
		VI	17	15	11	Nahkateollisuus.	165	856,332	
				—	—	<i>Nahkaparkittoja.</i>			
19	4			Uudenmaan läänissä	129	527,664	Omanmaan ja ulkomaan isommista ja pienemmistä vuodista valmistettu antura- ja päälisnahkaa. Ilmoitukset vaillinaisia.		
12	10			Turun ja Porin „	111	877,868			
6	5			Hämeen „	85	195,773			
10	5			Wiipurin „	77	285,888			
3	5			Mikkelin „	24	79,533			
12	22			Kuopion „	87	218,250			
17	13			Waasan „	80	446,376			
7	11			Oulun „	188	1,827,271			
VI	17			86	75		781	4,458,623	
		—	—	<i>Satulantekijänvers-</i>					
				<i>taita, harjateht. y. m.</i>					
		3	5	Uudenmaan läänissä	28	44,971	Harja- ja säämiskänahkateoksia.		
		1	16	Turun ja Porin „	40	78,374	Harjateoksia.		
		2	5	Hämeen „	29	22,502			
		1	10	Wiipurin „	11	12,770			
		—	3	Mikkelin „	4	1,650			
		1	8	Kuopion „	16	30,933			
		—	12	Waasan „	17	21,841			
		—	10	Oulun „	21	31,734	Kiiltonahkaa.		
			166	244,775					

VII	18	--	—	Tekstiiliteollisuus.			Yhteydessä värjäyslaitoksien kanssa.
				<i>Verkkatehtaita.</i>			
				(Villakehrun, kudonta).			
		3	—	Uudenmaan läänissä	23	36,500	
		3	1	Turun ja Porin ”	269	956,250	
		2	2	Hämeen..... ”	205	543,000	
		8 3			497	1,535,750	
VII	19	--	—	<i>Pumpulikehruu- ja kutomatehtaita.</i>			
				Turun ja Porin l:ssä	102	350,095	
				Hämeen..... ”	2893	9,350,000	
				Waasan..... ”	314	1,179,779	
		5 1			3309	10,879,874	
VII	19	--	—	<i>Trikootehtaita.</i>			
				Uudenmaan läänissä	18	19,864	
				Turun ja Porin ”	100	209,930	
		2 —			118	229,794	
VII	19	--	—	<i>Sukankudontatehdas.</i>			
				Hämeen läänissä ...	29	48,500	
VII	19	--	—	<i>Liinakehruu- ja kutomatehtaita.</i>			
				Hämeen läänissä ...	804	778,100	
VII	20	--	—	<i>Nyöritehtaita.</i>			
				Uudenmaan läänissä	20	24,538	
				Turun ja Porin ”	1	1,215	
VII	20	--	—	<i>Köysitehtaita.</i>			
				Turun ja Porin l:ssä	15	13,358	
				8 —			869
VIII	21	--	—	Paperiteollisuus.			
				<i>Paperitehtaita ja puuhiomoita.</i>			
				Uudenmaan läänissä	106	250,000	
				Turun ja Porin ”	142	392,500	
		3 —			248	642,500	
				Siirrettävä	248	642,500	

15,600 l~~ä~~ trikootava-roita.150,000 l~~ä~~ paperiainetta.
157,000 ” käärepaperia.

		3	—	Siirto	248	642,500	
		10	—	Hämeen läänissä ...	1114	5,076,665	ppr. phv. puuain., sellul.
		8	—	Wiipurin " ...	620	2,520,430	
		2	—	Waasan " ...	184	576,000	4,780,000 ₺ ppr., ja phv.
		23	—		2166	8,815,595	
VIII	21	—	—	<i>Asfalttihuopatehtaita.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	14	28,500	4,000 kääröä.
		1	—	Turun ja Porin "	13	41,500	
		1	—	Hämeen..... "	—	—	Yhteydessä paperiteh-
		1	—	Wiipurin..... "	4	65,000	taan kanssa.
		4	—		31	135,000	
VIII	21	—	—	<i>Tapettitehtaita.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	150	752,000	2,113,000 kääröä.
		1	—	Wiipurin..... "	23	130,000	390,000 "
VIII	21	2	—		173	882,000	2,503,000 kääröä.
		—	—	<i>Kirjansitomatehtaita,</i> <i>laatikko-, pussi-, kir-</i> <i>jeenkuori- ja käynti-</i> <i>korttitehtaita.</i>			
		5	9	Uudenmaan läänissä	80	131,296	
		1	8	Turun ja Porin "	20	34,411	
		—	6	Hämeen..... "	37	43,910	Laatikoita, kirjeenkua-
		—	7	Wiipurin "	14	15,239	ria, käyntikortteja.
		—	3	Mikkelin..... "	5	7,500	
		—	3	Kuopion "	9	10,150	
		—	9	Waasan "	13	12,912	
		—	4	Oulun "	6	4,900	
		6	49		184	260,318	
		—	—	Punteollisuus. <i>Sahalaitoksia.</i>			
IX	22	17	6	Uudenmaan läänissä	461	1,613,807	16,538 stand.
		50	—	Turun ja Porin "	1451	5,373,536	52,434 "
		34	—	Hämeen..... "	560	1,551,768	17,630 "
		18	3	Wiipurin..... "	1829	8,018,638	68,874 "
		5	4	Mikkelin..... "	404	740,050	9,005 "
		19	1	Kuopion "	937	2,898,143	32,191 "
		143	14	Siirrettävä	5642	20,195,942	196,672 stand.

		143	14	Siirto	5642	20,195,942	196,672 stand.	
		28	—	Waasan läänissä ...	330	1,097,023	10,942 „	
		29	—	Oulun „ ...	908	2,792,820	25,178 „	
		200	14		6880	23,982,785	232,792 stand.	
IX	22	—	—	<i>Kimpitehdas.</i>				
		—	1	Wiipurin läänissä ..	41	5,000	Puulankaa.	
IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>				
		10	11	Uudenmaan läänissä	144	160,744	Ulkomaan puulajeista mainitaan käytetyksi ainoastaan: pähkinäpuuta, mahonkia ja tammea.	
		7	24	Turun ja Porin „	156	271,104		
		2	19	Hämeen „	67	42,992		
		4	16	Wiipurin „	56	59,102		
		2	10	Mikkelin „	23	19,700		
		2	9	Kuopion „	44	43,640		
		4	11	Waasan „	56	33,390		
		3	15	Oulun „	43	33,871		
IX	23	—	—	<i>Ruuminarkkiteht.</i>				
		1	1	Uudenmaan läänissä	10	31,197		
		35	116		599	695,740		
IX	23	—	—	<i>Lankarullatehdas.</i>				
		1	—	Uudenmaan läänissä	36	88,000	90,000 krossia lankarullia.	
IX	23	—	—	<i>Puunjaloistuttamist.</i>				
		1	—	Turun läänissä	50	83,500	452 stand. valmiita lankkuja ja lautoja.	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>				
		—	6	Uudenmaan läänissä	9	5,797		
		2	6	Turun ja Porin „	21	10,403		
		2	7	Hämeen „	24	14,965		
		—	11	Wiipurin „	14	6,870		
		—	3	Mikkelin „	3	1,500		
		—	7	Kuopion „	12	8,125		
		—	1	Waasan „	1	1,655		
		—	3	Oulun „	3	2,300		
		6	44		87	51,615		
IX	23	—	—	<i>Korkkitehtaita.</i>				
		1	—	Uudenmaan läänissä	10	36,000	Korkkia, hengenpelastuskapineita.	
		1	—	Siirrettävä	10	36,000		

		1	—	Siirto	10	36,000	
		1	—	Turun ja Porin l:ssä	94	450,000	82,000,000 korkkia.
		1	—	Wiipurin ”	10	19,000	3,000,000 ”
		3	—		114	505,000	
IX	26	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>			
		4	1	Uudenmaan läänissä	68	102,216	
		1	2	Turun ja Porin ”	14	11,440	
		—	1	Hämeen ”	2	1,550	
		2	3	Wiipurin ”	66	85,513	
		—	1	Waasan ”	1	98	
		—	2	Oulun ”	3	3,410	
		7	10		154	204,227	
IX	23 24 25	—	—	<i>Muita tähän ryhmään kuuluvia ammatteja.</i>			
				(Koppia, leikkikaluja, astioita y. m.)			
		1	6	Uudenmaan läänissä	17	23,304	
		1	6	Turun ja Porin ”	22	31,237	
		—	2	Wiipurin ”	2	3,667	
		—	1	Waasan ”	2	2,500	
		2	15		43	60,708	
X	27	—	—	Rakennusteollisuus.			
		10	28	Uudenmaan läänissä	402	810,525	
		9	18	Turun ja Porin ”	162	195,904	Enimmäkseen maala- rin ja muurarin työtä.
		3	8	Hämeen ”	54	90,915	Työpaikkain luku kos- kee ainoastaan maala- rinverstaita.
		4	12	Wiipurin ”	126	123,090	
		—	7	Mikkelin ”	27	18,800	
		2	8	Kuopion ”	46	47,489	
		2	15	Waasan ”	100	55,083	
		2	13	Oulun ”	25	33,117	
		32	109		942	1,374,923	

XI	28	—	—	Ravinto- ja nautintoaineita valmistava teollisuus.			
				<i>Jauhomyllyjä**.</i>			
		—	34	Uudenmaan läänissä	38	200,000	1 höyrym., 20 tuulimyllyä, 13 vesimyllyä.
		—	—	Turun ja Porin „	—	—	
		—	47	Hämeen „	51	467,970	2 höyrym. = 14 hv.
		2	2	Wiipurin „	6	74,100	tulli: 10,336.
		—	—	Mikkelin „	—	—	
		1	—	Kuopion „	4	175,000	höyrym. jauhet. 8,793 tiä viljaa.
		1	1	Waasan „	27	1,287,000	1 höyrym. = 60 hv.
		7	—	Oulun „	57	1,399,544	3 höyrym. = 141 hv.
XI	29	11	84		183	3,603,614	
				<i>Sokeritehtaita.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	69	1,700,194	177,038 l ^h sokeria.
		1	—	Turun ja Porin „	76	1,685,428	188,477 „ „
XI	29	2	—		145	3,385,622	365,515 l ^h sokeria.
				<i>Sikuritehtaita.</i>			
		1	—	Hämeen läänissä . . .	9	71,880	23,960 l ^h
		2	—	Wiipurin „ . . .	20	61,000	20,250 „
		1	—	Waasan „ . . .	13	29,520	10,000 „
XI	30	4	—		42	162,400	54,210 l ^h
				<i>Leipätehtaita.</i>			
		13	8	Uudenmaan läänissä	96	568,261	
		6	24	Turun ja Porin „	65	244,911	
		6	4	Hämeen „	39	106,801	
		3	14	Wiipurin „	47	163,746	
		—	7	Mikkelin „	8	14,800	
		1	8	Kuopion „	23	87,746	
		2	27	Waasan „	51	172,408	
		—	15	Oulun „	17	46,468	
XI	30	31	107		346	1,405,141	
				<i>Sokerileivostehtaita.</i>			
		3	2	Uudenmaan läänissä	30	117,853	
		3	2	Siirrettävä	30	117,853	

		3	2	Siirto	30	117,853	
		5	—	Turun ja Porin l:ssä	16	47,952	
		1	—	Wiipurin "	1	2,000	
		9	2		47	167,805	
XI	30	—	—	<i>Meijereitä**.</i>			
		4	—	Uudenmaan läänissä	9	54,347	
		1	—	Turun ja Porin "	7	90,000	
		5	—		16	144,347	
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia, makkaratehtaita, ka- lansuolauslaitoksia.</i>			
		21	7	Uudenmaan läänissä	61	485,629	
		4	10	Turun ja Porin "	23	81,847	
		—	16	Hämeen "	18	118,077	
		1	5	Wiipurin "	19	67,346	
		—	2	Mikkelin "	2	1,300	
		—	5	Kuopion "	8	18,004	
		—	5	Waasan "	5	6,605	
		—	4	Oulun "	5	6,600	
		26	54		141	785,408	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		12	—	Uudenmaan läänissä	183	1,332,644	1,831,754 kannua.
		16	—	Turun ja Porin "	117	674,474	904,670 "
		14	—	Hämeen "	109	409,927	541,506 "
		8	—	Wiipurin "	95	497,440	689,575 "
		3	—	Mikkelin "	24	62,098	92,060 "
		8	—	Kuopion "	46	169,976	187,660 "
		17	1	Waasan "	103	334,980	466,225 "
		5	—	Oulun "	36	176,500	154,000 "
		83	1		713	3,658,039	4,867,450 kannua.
XI	31	—	—	<i>Portteritehdas.</i>			
		1	—	Uudenmaan läänissä	8	40,000	25,000 kannua.
XI	31	—	—	<i>Olut- ja portteriteht.</i>			
		2	—	Uudenmaan läänissä	15	106,100	64,000 k:a olutta. 30,000 " portteria.
		3	—		23	146,100	

XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		11	—	Uudenmaan läänissä	152	1,846,797	803,161 kannua.
		16	—	Turun ja Porin ”	171	2,158,748	938,589 ”
		7	—	Hämeen ”	98	1,201,803	563,966 ”
		7	—	Wiipurin ”	108	709,513	308,474 ”
		7	—	Mikkelin ”	32	936,339	407,105 ”
		5	—	Kuopion ”	60	785,559	341,548 ”
		13	—	Waasan ”	180	1,653,681	719,037 ”
		4	—	Oulun ”	—	579,580	251,992 ”
		71	—		801	9,872,020	4,333,872 kannua.
XI	31	—	—	<i>Väkiwiina- ja likööri- tehtaita.</i>			
		12	—	Uudenmaan läänissä	26	2,643,890	944,387 kannua.
		27	—	Turun ja Porin ”	36	2,408,248	930,577 ”
		6	—	Hämeen ”	14	674,169	240,894 ”
		13	—	Wiipurin ”	37	840,925	324,527 ”
		6	—	Mikkelin ”	12	313,124	124,482 ”
		7	—	Kuopion ”	24	667,427	253,148 ”
		7	—	Waasan ”	19	614,903	238,636 ”
		7	1	Oulun ”	16	300,430	116,908 ”
		85	1		184	8,463,116	3,173,559 kannua.
XI	31	—	—	<i>Etikkatehtaita.</i>			
		—	1	Uudenmaan läänissä	2	12,000	valmistusaine: tislai- matoiin paloviina.
		—	3	Turun ja Porin ”	4	13,434	
		—	4		6	25,434	
XI	31	—	—	<i>Hedelmäviinitehdas.</i>			
		—	1	Turun ja Porin l:ssä	2	4,500	
XI	31	—	—	<i>Kivennäisvesiteh- taita.</i>			
		3	—	Uudenmaan läänissä	16	48,900	563,000 pulloa.
		1	—	Turun ja Porin ”	3	24,000	145,000 ”
		2	—	Hämeen ”	5	15,000	85,000 ”
		1	—	Kuopion ”	1	1,200	—
		1	—	Waasan ”	5	11,000	90,000 ”
		1	—	Oulun ”	1	830	3,500 ”
		9	—		31	100,930	886,500 pulloa.

XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>				
		6	1	Uudenmaan läänissä	329	960,500		
		7	—	Turun ja Porin ”	345	1,302,780		
		—	2	Hämeen ”	44	135,000		
		5	—	Wiipurin ”	204	403,576		
		4	2	Waasan ”	143	466,780		
		—	2	Oulun ”	61	65,000		
		22	7		1126	3,333,636		
		XII	33	—	—	Vaatetusteollisuus.		
				32	120	Uudenmaan läänissä	562	1,088,388
19	69			Turun ja Porin ”	394	539,414		
10	52			Hämeen ”	157	173,775		
11	59			Wiipurin ”	140	178,197		
4	22			Mikkelin ”	56	24,000		
12	50			Kuopion ”	166	178,928		
10	167			Waasan ”	171	223,004		
5	32			Oulun ”	92	109,792		
1	—			”	60	170,000		
104	571		1798	2,685,498	Kenkätehdas.			
XIII	35	—	—	Kuvaava teollisuus.				
		9	—	<i>Kirjapainoja.</i>				
		9	—	Uudenmaan läänissä		318	614,241	
		6	—	Turun ja Porin ”		96	198,898	
		5	—	Hämeen ”		60	66,500	
		3	—	Wiipurin ”		44	103,932	
		—	—	Mikkelin ”		—	—	
		3	—	Kuopion ”		24	35,850	
		2	1	Waasan ”		34	44,400	
		—	3	Oulun ”	20	21,000		
28	4		596	1,084,821				
XIII	35	—	—	<i>Kivipainoja.</i>				
		3	—	Uudenmaan läänissä	61	177,974		
		2	—	Turun ja Porin ”	99	136,399		
		5	—		160	314,373		

Muistutuksia 1. *Väkiviinatehtaissa* on raakaaineena käytetty *palo-*
viinaa kussakin eri läänissä seuraava määrä, nimittäin:

Uudenmaan läänissä	995,300 kannua.
Turun ja Porin läänissä	906,884 ”
Hämeen läänissä	265,430 ”
Wiipurin läänissä	368,394 ”
Mikkelin läänissä	121,636 ”
Kuopion läänissä	269,828 ”
Waasan läänissä	238,287 ”
Oulun läänissä	117,546 ”
	3,283,305 kannua.

2. *Sahalaitokset* ovat sahanneet arvioluvuissa laskettuna:

Uudenmaan läänissä	430,000 kpl. tukk.
Turun ja Porin läänissä	2,000,000 ”
Hämeen läänissä	750,000 ”
Wiipurin läänissä	1,640,000 ”
Mikkelin läänissä	375,000 ”
Kuopion läänissä	900,000 ”
Waasan läänissä	300,000 ”
Oulun läänissä	556,000 ”
	Yhteensä 6,951,000 kpl. tukk.

III. Yleinen katsahdus teollisuusammatteihin ja -laitoksiin Suomen eri Lääneissä, Kihlakunnissa ja Kaupungeissa vuonna 1884.

I. Uudenmaan lääni,

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. Teht. ja verst.		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavarain arvo Suom. markoissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeht.</i>			
		5	1	Helsingissä	48	86,400	
		1	2	Porvoossa	14	9,378	
		—	1	Loviisassa	1	600	
		—	1	Tammisaarella	4	1,850	
		—	3	Hankoniemessä	4	1,700	
		—	1	Raasepor. it. kihlk:ssa	1	560	
		6	9		72	100,488	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänverstaita.</i>			
		—	2	Helsingissä	4	6,384	
		—	1	Porvoossa	3	500	
		1	—	Loviisassa	5	3,500	
		1	3		12	10,384	
II	4	—	—	<i>Kirjasinvalimo.</i>			
		1	—	Helsingissä	5	7,665	201 l ^æ kirjasimia.
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepän verstaita.</i>			
		3	2	Helsingissä	28	109,164	
		—	2	Porvoossa	9	14,007	
		—	1	Loviisassa	1	4,808	
		—	1	Tammisaarella	2	1,200	
		3	6		40	129,179	

II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			
		1	2	Helsingissä	13	27,880	Rakennustakeita y. m.
		—	1	Loviisassa	2	400	
		—	1	Tammisaarella	2	600	
		1	4		17	28,880	
II	5	—	—	<i>Lülki- ja peltisepän- verstaita.</i>			
		6	3	Helsingissä	60	111,299	
		—	1	Porvoossa	2	461	
		—	3	Tammisaarella	9	8,440	
		—	1	Hankoniemessä	2	800	
		6	8		73	121,000	
II	5	—	—	<i>Karstatehdas.</i>			
		—	1	Porvoossa	2	230	
II	5	—	—	<i>Neulatehdas.</i>			
		—	1	Tammisaarella	2	205	
III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		1	11	Helsingissä	26	35,871	
		1	1	Porvoossa	7	13,838	
		—	2	Loviisassa	3	900	
		—	3	Tammisaarella	6	2,445	
		1	—	Raaseporin itäis. kihl.	1	6,490	
		3	17		43	59,544	
III	7	—	—	<i>Pianotehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	10	43,000	40 pianinoa, 2 flyygeliä.
III	7	—	—	<i>Tehdas haavanparan- nuskaluja varten.</i>			
		1	—	Helsingissä	4	8,000	
		5	17		57	110,544	
IV	8	—	—	<i>Kivenhakkuuverst.</i>			
		3	4	Helsingissä	62	86,545	
		2	—	Hankoniemessä	21	17,000	
		5	4		83	103,545	35,700 kuut. jalk. ha- kattua katukiveä.

IV	9	—	—	<i>Sementtitehdas.</i>			
		1	—	Helsingin pitäjässä .	20	55,000	4,800 tiä sementtiä.
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		1	—	Raaseporin itäis. kihl.	57	90,000	2,000,000 kpl. tiiltä.
		4	—	Helsingin pitäjässä .	51	55,522	1,184,000 ”
		10	—	Pernajan ” .	42	64,780	1,619,000 ”
		15	—		150	210,302	4,803,000 kpl. tiiltä.
IV	9	—	—	<i>Ruukku- ja kaakeli- tehtaita.</i>			
		—	1	Porvoossa	2	275	
		—	1	Loviisassa	2	400	
		—	1	Tammisaarella	3	1,000	
		4	—	Raaseporin itäis. kihl.	19	8,000	Kaakeleita, ruukkuja ja kiviastioita.
		1	—	Helsingin pitäjässä .	4	3,000	
		5	3		30	12,675	
IV	9	—	—	<i>Kaakeli- ja fajanssi- tehtaita.</i>			
		3	—	Helsingissä	348	513,846	
IV	9	—	—	<i>Kipsivalajanverstas.</i>			
		1	—	Helsingissä	3	15,000	
IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		1	—	Raaseporin itäis. kihl.	26	60,000	600,000 pulloa.
		1	—	Helsingin pitäjässä .	26	79,000	118,500 pulloa, 1,800 laa- tikkoa ikkunalasia.
		2	—		52	139,000	
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	2	Helsingissä	4	5,240	
		—	3	Porvoossa	10	9,290	
		—	1	Loviisassa	2	3,975	
		—	1	Tammisaarella	2	2,160	
		2	1	Raaseporin itäis. kihl.	4	9,228	
		2	8		22	29,893	
V	12	—	—	<i>Öljymylly.</i>			
		1	—	Helsingin pitäjässä .	4	17,550	4,500 k:a öljyä, 6,500 öljykakkuja.

V	12	—	—	<i>Saippuatehdas.</i>			
		1	—	Helsingin pitäjässä .	2	7,650	1,235 <i>l</i> saippuaa.
V	13	—	—	<i>Kaasutehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	30	256,196	25,619,627 kuut. jalkaa valokaasua.
V	14	—	—	<i>Tulitikkutehtaita.</i>			
		2	—	Helsingin pitäjässä .	34	40,000	4,370,000 laatikkoa tulitikkuja.
V	16	—	—	<i>Luumyllyjä.</i>			
		2	—	Helsingissä	15	21,900	14,000 <i>l</i> luujauhoja.
		1	—	Pernajan pitäjässä . .	4	15,000	10,000 " "
		3	—		19	36,900	
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkittoa.</i>			
		6	—	Helsingissä	51	144,075	
		1	2	Porvoossa	11	31,580	
		1	1	Loviisassa	8	22,500	
		1	1	Tammisaarella	23	171,929	
		5	—	Raaseporin itäis. kihl.	8	19,515	
		4	—	Helsingin pitäjässä .	19	44,665	
		1	—	Pernajan " .	9	93,400	
		19	4		129	527,664	
VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		1	—	Helsingissä	8	14,835	
		1	—	Porvoossa	8	12,875	
		—	2	Tammisaarella	3	1,600	
		—	1	Hankoniemessä	1	1,400	
		2	3		20	30,710	
VI	17	—	—	<i>Harja- ja pensselitehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	5	13,111	715 tusinaa pensseleitä. 813 " harjoja.
VI	17	—	—	<i>Säämiskätehtaita.</i>			
		2	—	Tammisaarella	3	1,150	
VII	18	—	—	<i>Villakehrutehdas.</i>			
		1	—	Raaseporin itäis. kihl.	8	18,000	300 <i>l</i> villalankoja.

VII	18	—	—	<i>Verkatehtaita.</i>			
		1	—	Raaseporin länt. kihl.	10	1,500	
		1	—	Pernajan pitäjässä ..	5	17,000	
		2	—		15	18,500	
VII	19	—	—	<i>Trikootehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	18	19,864	
VII	20	—	—	<i>Nyöritehtaita.</i>			
		2	—	Helsingissä	20	24,538	
VIII	21	—	—	<i>Puuhiomoita.</i>			
		2	—	Pernajan pitäjässä ..	106	250,000	150,000 l ^z paperi- massaa ja pahvia.
VIII	21	—	—	<i>Asfalttihuopatehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	14	28,500	
VIII	21	—	—	<i>Tapettitehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	150	752,000	2,113,000 kääroä tapet- teja.
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		5	4	Helsingissä	65	126,624	
		—	2	Porvoossa	9	2,797	
		—	1	Loviisassa	3	1,200	
		—	2	Tammisaaressa	3	675	
		5	9		80	131,296	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		2	—	Helsingissä	58	140,000	333 st. lank. ja laut.
		1	—	Loviisassa	27	200,000	2,000 " "
		4	2	Raaseporin länt. kihl.	40	99,279	785 " "
		4	1	Raaseporin itäis. kihl.	80	293,300	3,323 " "
		3	2	Helsingin pitäjässä ..	156	525,428	6,297 " "
		3	1	Pernajan " ..	100	355,800	3,800 " "
				17	6		461
IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>			
		8	4	Helsingissä	106	135,989	
		2	1	Porvoossa	23	19,555	
		10	5	Siirrettävä	129	155,544	

		10	5	Siirto	129	155,544	
		—	3	Loviisassa	8	2,100	
		—	2	Tammisaarella	6	2,500	
		—	1	Hankoniemessä	1	600	
		10	11		144	160,744	
IX	23	—	—	<i>Ruumiinarkkiteht.</i>			
		1	1	Helsingissä	10	31,197	
IX	23	—	—	<i>Lankarullatehdas.</i>			
		1	—	Helsingin pitäjässä	36	88,000	90,000 krossia lankarullia.
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		—	3	Helsingissä	6	4,997	
		—	2	Loviisassa	2	350	
		—	1	Tammisaarella	1	450	
		—	6		9	5,797	
IX	23	—	—	<i>Tynnyrintekijänverst.</i>			
		—	1	Helsingissä	2	2,000	
		—	1	Loviisassa	1	80	
		—	1	Tammisaarella	1	350	
		—	3		4	2,430	
IX	23	—	—	<i>Korkkitehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	10	36,000	
IX	24	—	—	<i>Koppatehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	8	13,674	
IX	25	—	—	<i>Kampatehdas.</i>			
		—	1	Helsingissä	1	600	
IX	25	—	—	<i>Kautsu- ja guttaperkateosten tehtaita.</i>			
		—	2	Helsingissä	4	6,600	
IX	25	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>			
		4	—	Helsingissä	65	101,240	
		—	1	Porvoossa	3	976	
		4	1		68	102,216	

X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetinpanijanverstaita.</i>			
		9	17	Helsingissä	168	340,767	
		1	4	Porvoossa	25	34,720	
		—	3	Loviisassa	6	4,690	
		—	2	Tammisaarella	4	5,249	
		—	2	Raaseporin itäis. kihl.	4	955	
		10	28		207	386,381	
X	27	—	—	<i>Muita tähän ryhmään kuuluvia ammatteja.</i>			
				Muurari-, lasi- ja nuohojamestareita.			
		—	15	Helsingissä	184	414,399	
		—	3	Porvoossa	8	7,045	
		—	3	Hankoniemessä	3	2,700	
		—	21		195	424,144	
XI	28	—	—	<i>Jauhomyllyjä.</i>			
		—	1	Loviisassa	2	50,000	1 höyrymylly; jauhattu: 2,000 t:ää rukiita, 500 t:ää ohria, 500 t. kauroja.
		—	2	Raaseporin länt. kihl.	5	—	
		—	31	Pernajan pitäjässä .	31	—	11 vesi-, 20 tuulimyllyä.
		—	34		38	50,000	
XI	29	—	—	<i>Sokeritehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	69	1,700,194	177,038 t sokeria, 27,713 t siirappia.
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		10	1	Helsingissä	65	432,617	
		—	1	Porvoossa	13	67,835	
		—	1	Loviisassa	3	35,000	
		—	2	Tammisaarella	5	10,800	
		—	2	Hankoniemessä	2	7,500	
		3	1	Raaseporin itäis. kihl.	8	14,509	
		13	8		96	568,261	
XI	30	—	—	<i>Sokerileivostehtaita.</i>			
		3	—	Helsingissä	28	107,250	
		—	2	Porvoossa	2	10,603	
		3	2		30	117,853	

XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		20	—	Helsingissä	31	346,924	
		—	2	Porvoossa	7	42,000	
		20	2		38	388,924	
XI	30	—	—	<i>Makkaratehtaita.</i>			
		1	4	Helsingissä	20	95,705	
		21	6		58	474,629	
XI	30	—	—	<i>Kalansuolauslaitos.</i>			
		—	1	Tammisaarella	3	1,000	
XI	30	—	—	<i>Meijereitä.</i>			
		1	—	Porvoossa	3	23,000	
		3	—	Pernajan pitäjässä..	6	31,347	
		4	—		9	54,347	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		2	—	Helsingissä	87	922,550	1,377,000 k:a olutta y. m.
		1	—	Porvoossa	13	74,950	9,500 " "
		1	—	Loviisassa	8	21,640	27,050 " "
		4	—	Raaseporin itäis. kihl.	20	40,204	60,204 " "
		3	—	Helsingin pitäjässä .	52	266,100	346,000 " "
		1	—	Pernajan " .	3	7,200	12,000 " "
		12	—		183	1,332,644	1,831,754 k:a olutta y. m.
XI	31	—	—	<i>Olut- ja portteriteht.</i>			
		2	—	Tammisaarella	15	106,100	30,000 k:a portt., 64,000 k:a olutta.
XI	31	—	—	<i>Portteritehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	8	40,000	25,000 k:a portteria.
XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		3	—	Helsingissä **	—	637,770	277,487 kannua.
		1	—	Porvoossa	13	244,039	106,104 "
		1	—	Loviisassa	10	70,256	30,546 "
		5	—	Helsingin pitäjässä .	26	732,251	318,370 "
		2	—	Pernajan " **	—	162,481	70,644 "
		12	—		49	1,846,797	803,161 kannua.

XI	31	—	—	<i>Väkiiviina- ja likööri- tehtaita.</i>			
		8	—	Helsingissä	18	1,978,250	439,456 k:a puhdistettua, 64,156 k:a väkiiviinaa, 143,697 konjakkia, 48,125 rommia, 5,105 höystet- tyä paloviinaa.
		2	—	Porvoossa	6	565,220	141,385 k:a puhdistettua. 22,169 k:a väkiv., 40,365 k:a konjakkia, y. m.
		1	—	Loviisassa	1	74,588	27,727 k:a puhdist. 227 k:a väkiiviinaa, 1,654 k:a kon- jakkia, y. m.
		1	—	Tammisaarella	1	25,832	10,304 k:a puhdist. 12 k:a väkiiviinaa, 5 k:a rommia.
		12	—		26	2,643,890	Yhteensä 944,387 k:a.
XI	31	—	—	<i>Etikkatehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	2	12,000	käytetty 2,978 k:a tislaa- matonta paloviinaa.
XI	31	—	—	<i>Kivennäisvesitehtaita.</i>			
		3	—	Helsingissä	16	48,900	563,000 pulloa.
XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		4	—	Helsingissä	310	929,193	90,843 g polttotupak., 250,240 g nuuskaa. 43,914,000 sikaria ja pa- perossia.
		1	—	Loviisassa	1	2,800	100,000 sikaria.
		1	—	Porvoossa	18	28,507	8,100 g polttot., 829,400 sikaria ja paperossia.
		6	—		329	960,500	
XII	33	—	—	<i>Paitatehdas.</i>			
		1	—	Helsingissä	22	22,000	
XII	33	—	—	<i>Räätälinverstaaita.</i>			
		17	13	Helsingissä	186	550,880	
		2	2	Porvoossa	40	72,287	
		—	4	Loviisassa	8	3,450	
		1	—	Tammisaarella	5	2,000	
		—	3	Hankoniemessä	3	2,900	
		—	4	Raaseporin itäis. kihl.	5	8,200	
		20	26		245	639,717	

XII	33	—	—	<i>Hattu- ja lakkiteht.</i>		
		2	—	Helsingissä	27	107,200
XII	33	—	—	<i>Turkkurinverst.</i>		
		1	2	Helsingissä	12	66,635
		—	1	Tammisaarella	2	1,000
		1	3		14	67,635
XII	33	—	—	<i>Hansikas- ja sideteh-</i> <i>taita.</i>		
		—	2	Helsingissä	2	9,920
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>		
		7	46	Helsingissä	200	206,338
		—	5	Porvoossa	13	3,150
		—	4	Loviisassa	8	2,400
		—	6	Tammisaarella	12	6,278
		—	3	Hankoniemessä	6	6,900
		—	1	Raaseporin itäis. kihl.	2	2,550
		7	65		241	227,616
XII	33	—	—	<i>Parranajohuoneita.</i>		
		1	1	Helsingissä	11	15,550
XIII	35	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>		
		7	—	Helsingissä	299	574,918
		1	—	Porvoossa	19	34,000
		1	—	Loviisassa	—	5,323
		9	—		318	614,241
XIII	35	—	—	<i>Kivipainoja.</i>		
		3	—	Helsingissä	61	177,974

Väkiviinatehtaissa käytetty paloviinaa:

Helsingissä	750,679 kannua.
Porvoossa	203,919 ”
Loviisassa	29,381 ”
Tammisaarella	10,321 ”
	Yhteensä 994,300 kannua.

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Helsingissä	11,920 kpl.
Raaseporin itäis. kihlakunnassa	48,000 ”
Helsingin pitäjässä	180,000 ”
Pernajan ”	191,000 ”
	Yhteensä 430,920 kpl.

2. Turun ja Porin lääni,

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. Teht. ja verst.		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. mar- koissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeteht.</i>			
		6	3	Turussa.....	48	43,840	
		—	4	Porissa	12	6,292	
		—	2	Uudessa kaup:ssa...	3	2,300	
		—	4	Raumalla	5	2,350	
		6	13		68	54,782	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänverstaita.</i>			
		—	3	Turussa.....	9	6,358	
		—	3	Porissa	5	3,391	
		—	2	Uudessa kaup:ssa...	3	4,800	
		—	2	Raumalla	5	9,800	
		—	10		22	24,349	
II	5	—	—	<i>Läksi- ja peltisepän- verstaita.</i>			
		1	4	Turussa.....	13	14,959	
		1	—	Porissa	5	5,000	
		—	1	Uudessa kaup:ssa...	1	300	
		2	5		19	20,259	
II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			
		—	3	Turussa.....	3	3,946	
		1	—	Porissa	4	3,730	
		1	3	Siirrettävä	7	7,676	

		1	3	Siirto	7	7,676	
		—	1	Uudessa k:ssa	1	500	
		—	1	Raumalla	2	800	
		1	5		10	8,976	
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepä-</i> <i>verstaita.</i>			
		2	3	Turussa	22	37,183	
		1	1	Porissa	9	18,748	
		—	3	Uudessa k:ssa	3	7,830	
		—	2	Raumalla	2	1,950	
		3	9		36	65,711	
II	5	—	—	<i>Tinauslaitos.</i>			
		—	1	Turussa	1	820	
III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	7	Turussa	11	12,732	
		—	6	Porissa	8	5,070	
		—	2	Uudessa k:ssa	5	6,770	
		—	15		24	24,572	
III	7	—	—	<i>Soittokonetehdas.</i>			
		1	—	Uudessa k:ssa	21	35,500	
III	7	—	—	<i>Tehdas haavanparan-</i> <i>nuskaluja varten.</i>			
		—	1	Turussa	1	500	
IV	7	—	—	<i>Kivenhakkuuverstas.</i>			
		1	—	Turussa	5	8,000	Hautapatsaita.
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		1	—	Turussa	70	35,000	700,000 tiiltä.
		3	—	Porissa	20	20,000	550,000 "
		1	—	Uudessa k:ssa	12	4,000	100,000 "
		5	—		102	59,000	1,350,000 tiiltä.

IV	9	—	—	<i>Kaakelitehtaita.</i>			
		1	—	Turussa.....	62	81,000	102,000 kaakelia.
		1	—	Porissa	14	14,900	kiviastioita, uuneja y. m.
		2	—		76	95,900	
IV	9	—	—	<i>Ruukkutehtaita.</i>			
		—	2	Turussa.....	5	2,907	
		—	2	Porissa	3	1,360	
		—	2	Halikossa.....	5	2,850	
		—	6		13	7,117	
IV	9	—	—	<i>Kalkkiuuneja.</i>			
		—	2	Halikossa	3	28,500	18,817 tiä polt. kalkkia.
		—	24	Piikkiössä	72	90,000	45,000 " "
		—	26		75	118,500	63,817 tiä polt. kalkkia.
IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		—	2	Halikossa	83	232,800	Ikkunalasia ja pulloja.
		—	1	Maskussa	6	16,010	Pulloja.
		—	3		89	248,810	
V	11	—	—	<i>Kimröökitehdas.</i>			
		—	1	Halikossa.....	9	12,400	2,480 tiä.
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		1	2	Turussa.....	9	21,800	
		1	2	Porissa	9	16,300	
		1	4	Uudessa k:ssa	4	8,800	
		1	1	Raumalla	4	8,500	
		4	9		26	55,400	
V	12	—	—	<i>Öljymylly.</i>			
		1	—	Uvilassa	4	25,255	
V	12	—	—	<i>Saippuatehdas.</i>			
		1	—	Turussa.....	8	66,700	
V	13	—	—	<i>Kaasutehdas.</i>			
		1	—	Turussa.....	15	19,500	7,474,000 k. j. valokaas.

V	14	—	—	<i>Tulitikkutehtaita.</i>			
		1	—	Loimaalla	35	48,870	4,887,000 laatikkoa.
		1	—	Maskussa	53	22,460	2,000,000 "
		1	—	Ulvilassa.....	65	68,750	6,500,000 "
		3	—		153	140,080	13,387,000 laatikkoa.
V	16	—	—	<i>Luumylly.</i>			
		1	—	Piikkiössä.....	4	4,900	4,900 L \ddot{a} lunjauhoja.
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkittoja **.</i>			
		6	3	Turussa.....	59	432,577	6,350 is. ja pien. vuotaa.
		2	5	Porissa	19	73,241	5,237 " " "
		2	—	Uudessa k:ssa	9	64,600	7,450 " " "
		2	2	Raumalla	24	307,450	
		12	10		111	877,868	
VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		1	9	Turussa.....	21	43,195	
		—	3	Porissa	6	5,684	
		—	2	Uudessa k:ssa	2	3,700	
		—	2	Raumalla	2	1,190	
		1	16		31	53,769	
VI	17	—	—	<i>Harjatehdas.</i>			
		1	—	Turussa.....	9	24,605	
VII	18	—	—	<i>Verkatehtaita.</i>			
				Villakehruu, kudonta ja värjäys.			
		1	—	Turussa.....	48	110,500	25,000 kyyn. kangasta y. m.
		—	1	Raumalla	4	6,500	
		1	—	Maskussa	158	608,000	
		1	—	Ulvilassa.....	59	231,250	
		3	1		269	956,250	
VII	19	—	—	<i>Pumpulikehruu- ja kutomatehtaita.</i>			
		2	—	Turussa.....	96	348,595	
		—	1	Porissa	6	1,500	3,000 kyyn. pumpuli-kangasta.
		2	1		102	350,095	

VII	19	—	—	<i>Trikootehdas.</i>			
		1	—	Turussa.....	100	209,930	
VII	20	—	—	<i>Köysitehtaita.</i>			
		—	2	Turussa.....	12	11,278	
		—	1	Raumalla	3	2,080	
		—	3		15	13,358	
VII	20	—	—	<i>Nyöritehdas.</i>			
		—	1	Turussa.....	1	1,215	
VIII	21	—	—	<i>Asfalttihuopatehdas.</i>			
		1	—	Maskussa	13	41,500	
VIII	21	—	—	<i>Paperitehdas.</i>			
		1	—	Ikaalisissa	142	392,500	31,400 senttiä käärepaperia.
VIII	21	—	—	<i>Kirjeenkuori- ja pusitehdas.</i>			
		—	1	Turussa.....	5	13,000	
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		1	5	Turussa.....	11	15,506	
		—	2	Porissa	3	5,005	
		—	1	Uudessa k:ssa	1	900	
		1	8		15	21,411	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		1	—	Porissa	209	927,190	7,918 st. lank., bts., laut.
		13	—	Halikossa	101	336,050	3,012 " " "
		3	—	Loimaalla	30	51,050	531 " " "
		1	—	Maskussa(höyrysaha)	15	53,273	527 " " "
		6	—	Maskussa**	—	—	—
		5	—	Piikkiössä	177	348,979	3,387 " " "
		3	—	Tyrväällä	24	27,955	280 " " "
		18	—	Ulvilassa.....	895	3,629,039	36,779 " " "
		50	—		1451	5,373,536	52,434 stand.
IX	22	—	—	<i>Puunjalostuttamisteh.</i>			
		1	—	Turussa.....	50	83,500	

IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>				
		5	11	Turussa.....	118	250,074		
		2	5	Porissa	26	12,780		
		—	3	Uudessa k:ssa	7	5,500		
		—	5	Raumalla	5	2,750		
		7	24		156	271,104		
IX	23	—	—	<i>Kultaaajanverstas.</i> (n. k. peilitehdas).				
		—	1	Turussa.....	2	7,000	Puunkultausta, kehys- siä ja liisteitä.	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>				
		2	2	Turussa.....	16	8,702		
		—	2	Porissa	3	1,021		
		—	1	Uudessa k:ssa	1	280		
		—	1	Raumalla	1	400		
		2	6		21	10,403		
IX	23	—	—	<i>Tynnyrintekijänverst.</i>				
		1	1	Turussa.....	8	12,400		
		—	2	Porissa	4	3,133		
		1	3		12	15,533		
IX	23	—	—	<i>Väkipyörätehdas.</i>				
		—	2	Uudessa k:ssa	7	11,000		
IX	23	—	—	<i>Korkkitehdas.</i>				
		1	—	Turussa.....	94	450,000	82,000,000 kpl. korkkia.	
IX	24	—	—	<i>Koppatehdas.</i>				
		—	1	Turussa.....	1	1,904		
IX	24	—	—	<i>Leikkikalutehdas.</i>				
		—	1	Porissa	1	1,200		
IX	25	—	—	<i>Kampatehdas.</i>				
		—	1	Turussa.....	1	1,600		
IX	26	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>				
		1	2	Turussa.....	14	11,440		

X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetin- panjanverstaita.</i>			
		7	8	Turussa.....	79	124,062	
		2	4	Porissa	28	17,168	
		—	4	Uudessa k:ssa	9	6,200	
		—	2	Raumalla	2	1,675	
		9	18		118	149,105	
X	27	—	—	<i>Muita tähän ryhmään kuuluvia ammatteja.</i> (Muurari-, lasi- ja nuo- hojamestareita).			
		—	6	Turussa.....	22	33,995	
		—	5	Porissa	7	3,979	
		—	5	Uudessa k:ssa	7	6,200	
		1	10	Raumalla	10	3,500	
		1	26		46	47,674	
XI	29	—	—	<i>Sokeritehdas.</i>			
		1	—	Turussa.....	76	1,685,428	3,769,755 ₧ parasta so- keria, fariinia ja siirap- pia.
XI	30	—	—	<i>Sokerileivostehtaita.</i>			
		—	3	Turussa.....	12	40,502	
		—	2	Porissa	4	7,450	
		—	5		16	47,952	
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		5	14	Turussa.....	49	201,446	
		—	3	Porissa	4	12,415	
		—	6	Uudessa k:ssa	7	20,600	
		1	1	Raumalla	5	10,450	
		6	24		65	244,911	
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia ja makkaratehtaita.</i>			
		4	—	Turussa.....	10	55,915	
		—	10	Porissa	13	25,932	
		4	10		23	81,847	
XI	30	—	—	<i>Meijeri.</i>			
		1	—	Porissa	7	90,000	62,315 ₧ voita, 22,400 ₧ juustoa.

XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		2	—	Turussa.....	42	306,400	407,000 k:a olutta.
		5	—	Porissa	29	95,600	161,400 " "
		1	—	Uudessa k:ssa	7	12,150	12,615 " "
		1	—	Raumalla	9	15,000	—
		2	—	Halikossa	9	63,650	75,000 " "
		3	—	Loimaalla.....	16	60,924	76,155 " "
		1	—	Maskussa	7	120,750	172,400 " "
		1	—	Ahvenanmaalla.....	—	—	—
XI	31	16	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		—	—	Turussa.....	39	511,586	222,430 kannua.
		3	—	Porissa	63	424,950	184,761 " "
		4	—	Uudessa k:ssa	43	256,397	111,477 " "
		2	—	Naantalissa	—	302,101	131,349 " "
		2	—	Raumalla	21	94,911	41,266 " "
		1	—	Halikossa	5	92,282	40,123 " "
		1	—	Maskussa	—	476,521	207,183 " "
		3	—				
XI	31	16	—	<i>Väkiviina- ja liköörit.</i>			
		—	—	Turussa.....	26	1,366,288	516,369 k:a eril. viinoja.
		—	13	Porissa	9	476,903	189,505 " "
		—	5	Uudessa k:ssa	8	144,245	57,623 " "
		—	4	Naantalissa	5	145,295	58,106 " "
		—	2	Raumalla	4	121,770	48,575 " "
		—	1	Salon kauppalassa ..	2	63,750	25,200 " "
		—	1	Halikossa	2	89,997	35,899 " "
		—	1				
XI	31	—	27	<i>Hedelmäviinitehdas.</i>			
		—	—	Turussa.....	2	4,500	2,500 kannua.
		—	1				
XI	31	—	—	<i>Etikkatehtaita.</i>			
		—	2	Turussa.....	3	8,634	10,620 kannua.
		—	1	Porissa	1	4,800	12,000 " "
—	—	—	3				
—	—	—	4	13,434	22,620 kannua.		

XI	31	—	—	<i>Kivennäisvesitehdas.</i>			
		—	1	Turussa.....	3	24,000	145,000 pulloa.
XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		6	—	Turussa.....	336	1,276,280	41,426,000 paperossia. 1,048,900 sikaria. 621,540 Ø kartuusia. 168,573 Ø kartuusia, nuuskaa ja pötkytup.
		1	—	Uudessa k:ssa.....	9	26,500	1,600 Ø puru- ja poltto- tupakkaa.
		7	—		345	1,302,780	
XII	33	—	—	<i>Paitatehtaita.</i>			
		2	—	Turussa.....	135	166,300	
		1	—	Porissa.....	7	4,500	
		3	—		142	170,800	
XII	33	—	—	<i>Räätilinverstaita.</i>			
		5	13	Turussa.....	77	171,715	
		2	4	Porissa.....	22	18,664	
		1	4	Uudessa k:ssa.....	11	18,880	
		—	4	Raumalla.....	5	2,600	
		8	25		115	211,859	
XII	33	—	—	<i>Hattutehdas.</i>			
		1	—	Turussa.....	9	26,700	
XII	33	—	—	<i>Turkkurinverstaita.</i>			
		1	—	Turussa.....	5	14,283	
		—	2	Porissa.....	2	2,200	
		1	2		7	16,483	
XII	33	—	—	<i>Hansikastehtaita.</i>			
		—	2	Turussa.....	4	4,500	
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>			
		5	23	Turussa.....	73	78,407	
		1	7	Porissa.....	25	22,329	
		—	4	Uudessa k:ssa.....	8	6,400	
		—	8	Raumalla.....	8	3,400	
		6	42		114	110,536	

XII	34	—	—	<i>Parranajohuoneita.</i>		
		1	—	Turussa.....	6	1,000
XIII	35	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>		
		3	—	Turussa.....	82	182,125
		2	—	Porissa	13	13,773
		1	—	Raumalla	3	3,000
		6	—		96	198,898
XIII	35	—	—	<i>Kivipainoja.</i>		
		2	—	Turussa.....	99	136,399

Väkiviinätehtaissa käytetty paloviinaa:

Turussa	521,640 kannua.
Porissa	196,033 ”
Uudessa k:ssa	55,632 ”
Naantalissa	57,973 ”
Raumalla	47,151 ”
Salon kauppalassa	28,455 ”
	<hr/>
	Yhteensä 906,884 kannua.

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Porissa, arviolta	400,000 kpl.
Halikossa	107,300 ”
Loimaalla	26,600 ”
Maskussa	36,800 ”
Piikkiössä	184,960 ”
Tyrväällä	12,600 ”
Ulvilassa	1,171,230 ”
	<hr/>
	Yhteensä 1,939,490 kpl.

3. Hämeen lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. Teht. ja verst.		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijöiden luku.	Valmistetun tavarain arvo Suom. markkoissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaekteht.</i>			
		—	2	Hämeenlinnassa	6	3,600	
		3	2	Tampereella	31	22,100	
		3	4		37	25,700	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänverstaita.</i>			
		2	—	Hämeenlinnassa	7	6,800	
		2	3	Tampereella	21	15,175	
		4	3		28	21,975	
II	4	—	—	<i>Haulitehdas.</i>			
		1	—	Tampereella	8	10,000	
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepänt.</i>			
		2	—	Hämeenlinnassa	9	20,000	
		3	—	Tampereella	16	42,503	
		5	—		25	62,503	
II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			
		—	2	Hämeenlinnassa	7	4,500	
		—	2	Tampereella	7	1,000	
		—	4		14	5,500	
II	5	—	—	<i>Lätkki- ja peltisepänt.</i>			
		—	1	Hämeenlinnassa	2	1,500	
		—	5	Tampereella	10	7,000	
		—	6		12	8,500	

II	5	—	—	<i>Karstatehdas.</i>			
		—	1	Tampereella.....	2	1,000	
II	5	—	—	<i>Neulatehdas.</i>			
		—	1	Tampereella.....	1	500	
III	6	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	3	Hämeenlinnassa	7	17,000	
		—	8	Tampereella.....	16	20,118	
		—	11		23	37,118	
IV	8	—	—	<i>Kivenhakkuuverstaita.</i>			
		1	—	Tampereella.....	5	5,146	
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		—	3	Hauholla.....	112	57,400	1,690,000 tiiltä.
		—	2	"	122	119,000	—
		—	1	"	251	52,000	—
		—	2	Hollolassa.....	16	27,000	900,000 "
		—	8		501	255,400	2,590,000 tiiltä.
IV	9	—	—	<i>Ruukkutehtaita.</i>			
		—	1	Hämeenlinnassa	2	1,500	
		—	2	Tampereella.....	12	4,725	
		—	3		14	6,225	
IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		2	—	Tammelassa.....	130	346,500	
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	2	Hämeenlinnassa	5	11,232	
		1	—	Tampereella.....	10	26,000	Yhteydessä verkateh-
		—	1	Ruovedellä.....	4	500	taan kanssa.
		1	3		19	37,732	
V	12	—	—	<i>Oljymylly.</i>			
		1	—	Hauholla.....	4	6,660	
		1	—	Hollolassa.....	4	6,307	
		2	—		8	12,967	
V	13	—	—	<i>Laitos kuiv. tisl. varten.</i>			
		1	—	Hollolassa.....	6	8,010	

V	14	—	—	<i>Tulitikkutehdas.</i>			
		1	—	Tampereella.....	150	140,000	13,000,000 laat.
V	15	—	—	<i>Luvijauhotehdas.</i>			
		—	1	Pirkkalassa	20	90,000	60,000 L \mathcal{F} .
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkittoja.</i>			
		3	—	Hämeenlinnassa	23	97,568	4,175 vuotaa.
		3	—	Tampereella.....	36	64,475	—
		—	5	Ruovedellä.....	26	33,730	3,550 vuotaa.
VI	17	6	5	<i>Satulantekijänverst.</i>	85	195,773	
		—	2	Hämeenlinnassa	8	9,700	
		2	3	Tampereella.....	21	12,802	
VII	18	2	5	<i>Villakehruu- ja kuto-</i>	29	22,502	
		—	—	<i>matehtaita.</i>			
		—	1	Tampereella.....	31	122,000	50,000 \mathcal{F} lankoja.
		—	1	Hollolassa	31	30,000	25,000 \mathcal{F} ” 3,500 kyyn. verkaa.
VII	18	—	2	<i>Villa- ja verkateh-</i>	62	152,000	
		—	—	<i>taita.</i>			
		—	2	Tampereella.....	143	391,000	Lankoja ja villakan-
VII	19	—	—	<i>Pumpulikehruu- ja</i>			
		—	—	<i>kutomatehtaita.</i>			
		1	—	Tampereella.....	1,803	5,100,000	3,319,000 \mathcal{F} lankoja. 309,688 pak. kangasta. 100,000 \mathcal{F} vanua.
		1	—	Tammelassa.....	1,090	4,250,000	2,275,000 \mathcal{F} lankoja ja kangasta.
VII	19	2	—	<i>Liinakehruu- ja</i>	2,893	9,350,000	
		—	—	<i>kutomatehdas.</i>			
		1	—	Tampereella.....	804	778,100	665,765 \mathcal{F} lankoja. 9,308 pak. kangasta.

VII	19	—	—	<i>Sukankudontatehdas.</i>			
		1	—	Tampereella.....	29	48,500	15,600 <i>l</i> trikootavaroit.
VIII	21	—	—	<i>Paperi-, pahvi-, paperi-</i> <i>massa-, kattohuopa- ja</i> <i>asfalttihuopatehtaita.</i>			
		5	—	Tampereella.....	438	1,740,229	Paperia ja pap. massaa.
		1	—	Ruovedellä.....	10	96,000	1,200,000 <i>z</i> ruskeata puunjäljennösainetta.
		2	—	Pirkkalassa.....	198	1,000,000	40,000 str. puunjäljen- nösainetta ja pahvia.
		1	—	Hauholla.....	274	1,371,236	88,808 <i>l</i> paperia.
		1	—	Tammelassa.....	194	869,200	135,000 <i>l</i> „ 35,000 <i>l</i> massaa. 6,050 „ sellulosaa.
		10	—		1,114	5,076,665	
VIII	21	—	—	<i>Kirjeenkuori- ja käyn-</i> <i>tikorttitehdas.</i>			
		—	1	Tampereella.....	2	320	
VIII	21	—	—	<i>Laatikkotehdas.</i>			
		—	1	Tampereella.....	9	490	
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		1	—	Hämeenlinnassa....	7	25,000	
		3	—	Tampereella.....	19	18,100	
		4	—		26	43,100	
IX	22	—	—	<i>Saholaitoksia.</i>			
		2	—	Tampereella.....	47	150,000	(2,700) std. lank. ja laut.
		—	—	„	—	15,786	270 „ „ „
		2	—	Ruovedellä.....	55	86,000	800 „ „ „
		1	—	Pirkkalassa, höyrys..	40	144,000	(1,400) „ „ „
		13	—	Tammelassa.....	121	384,078	(4,200) „ „ „
		7	—	Hauholla **	26	38,762	700 „ „ „
		6	—	Jämsässä	120	171,592	2,200 „ „ „
		3	—	Hollolassa	151	561,550	5,360 „ „ „
		34	—		560	1,551,768	17,630 std. lank. ja laut.

IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>			
		2	3	Hämeenlinnassa	21	18,150	
		—	16	Tampereella	46	24,842	
		—	2	Ruovedellä	—	—	
		2	21		67	42,892	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		—	2	Hämeenlinnassa	4	4,200	
		—	7	Tampereella	20	10,765	
		—	9		24	14,965	
IX	26	—	—	<i>Ajokalutehdas.</i>			
		—	1	Tampereella	2	1,550	
X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetinpanijanverstaita.</i>			
		1	3	Hämeenlinnassa	18	48,600	
		2	5	Tampereella	24	23,475	
		3	8		42	72,075	
X	27	—	—	<i>Muita tähän luokkaan kuuluvia ammatteja.</i>			
		—	4	Hämeenlinnassa	5	3,200	
		—	4	Tampereella	7	15,640	
		—	8		12	18,840	
XI	28	—	—	<i>Jauhomyllyjä**.</i>			
		—	25	Ruovedellä	51	450,670	26,510 t:iä jauhoja.
		—	20	Jämsässä	—	—	
		—	2	Hauholla	—	17,300	
		—	47		51	467,970	
XI	29	—	—	<i>Sikuritehdas.</i>			
		1	—	Tampereella	9	71,880	23,960 Leivisk.
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		—	9	Hämeenlinnassa	9	94,190	
		—	4	Tampereella	5	11,700	
		—	13		13	105,890	

XI	30	—	—	<i>Malakaratehtaita.</i>			
		—	1	Hämeenlinnassa	1	6,000	
		—	2	Tampereella	3	6,187	
		—	3		4	12,187	
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		1	3	Hämeenlinnassa	11	39,000	
		5	1	Tampereella	28	67,801	
		6	4		39	106,801	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		3	—	Hämeenlinnassa	15	116,000	120,000 k:a olutta y. m.
		3	—	Tampereella	39	143,677	216,125 ” ”
		2	—	Ruovedellä	16	25,270	35,650 ” ”
		3	—	Tammelassa	26	85,720	120,971 ” ”
		1	—	Hauholla	4	11,760	11,760 ” ”
		2	—	Hollolassa	9	27,500	37,000 ” ”
		14	—		109	409,927	241,506 k:a olutta y. m.
XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		2	—	Hämeenlinnassa	20	323,890	140,822 kannua.
		2	—	Tampereella	38	322,880	140,383 ”
		1	—	Hauholla	11	345,798	150,347 ”
		1	—	Tammelassa	16	147,315	62,014 ”
		1	—	Hollolassa	13	161,920	70,400 ”
		7	—		98	1,301,803	563,966 kannua.
XI	31	—	—	<i>Väkiviina- ja likööri- tehtaita.</i>			
		—	3	Hämeenlinnassa	9	271,742	80,799 kannua.
		—	3	Tampereella	5	402,427	160,095 ”
		—	6		14	674,169	240,894 kannua.
XI	31	—	—	<i>Kivennäisvesiteh- taita.</i>			
		—	1	Hämeenlinnassa	2	5,000	40,000 pulloa.
		—	1	Tampereella	3	10,000	45,000 ”
		—	2		5	15,000	85,000 pulloa.

XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		1	—	Hämeenlinnassa	22	120,000	12,000,000 paperossia.
		1	—	Tampereella	22	15,000	1,000,000 700,000 laatikkoja.
		2	—		44	135,000	
XII	33	—	—	<i>Paitatehdas ja pesu-</i> <i>laitos.</i>			
		1	—	Tampereella	9	6,000	
XII	33	—	—	<i>Räätilinverstaita.</i>			
		1	5	Hämeenlinnassa	19	21,300	
		3	15	Tampereella	45	80,850	
		4	20		64	102,150	
XII	33	—	—	<i>Turkkurinverstaita.</i>			
		—	1	Hämeenlinnassa	3	1,500	
		2	1	Tampereella	7	9,400	
		2	2		10	10,900	
XII	33	—	—	<i>Hansikastehdas.</i>			
		—	1	Hämeenlinnassa	2	930	
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>			
		1	6	Hämeenlinnassa	16	13,280	
		2	22	Tampereella	54	44,015	
		3	28		70	57,295	
XII	33	—	—	<i>Parranajohuone.</i>			
		—	1	Tampereella	3	2,500	
XIII	35	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>			
		2	—	Hämeenlinnassa	20	33,000	
		3	—	Tampereella	40	33,500	
		5	—		60	66,500	

Väkiviinätehtaissa käytetty paloviinaa.

Hämeenlinnassa 107,280 kannua.
Tampereella 158,150 „

Yhteensä 265,430 kannua.

4. Wiipurin lääni,

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijöiden luku	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	--	—	<i>Jura- ja hienotaeteht.</i>			
		3	1	Wiipurissa	21	23,205	
		—	1	Haminassa	3	1,000	
		—	3	Käkisalmissa	3	1,900	
		1	1	Sortavalassa	10	6,942	
		—	2	Lappeenrannassa ...	4	1,963	
		—	1	Kymissä	1	4,000	
		4	9		42	39,010	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänverstaita.</i>			
		1	1	Wiipurissa	9	2,517	
		—	2	Sortavalassa	8	3,414	
		—	1	Lappeenrannassa ...	5	4,225	
		1	4		22	10,156	
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepänverstaita.</i>			
		1	1	Wiipurissa	13	19,949	
		—	1	Haminassa	1	400	
		1	2		14	20,349	
II	5	—	—	<i>Galvanoimistehdas.</i>			
		1	—	Wiipurissa	9	11,550	

II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			Kalossimerkkejä.
		—	1	Käkisalmissa	2	3,640	
		—	1	Sortavalassa	1	300	
		—	2		3	3,940	
II	5	—	—	<i>Läksi- ja peltisepänv.</i>			
		1	4	Wiipurissa	14	7,729	
		—	2	Haminassa	4	700	
		1	6		18	8,429	
II	5	—	—	<i>Neulatehdas.</i>			
		—	1	Lappeenrannassa ...	1	300	
III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	4	Wiipurissa	9	22,278	
		—	1	Haminassa	1	1,500	
		—	2	Sortavalassa	2	2,845	
		—	1	Lappeenrannassa ...	2	1,100	
		—	8		14	27,723	
IV	8	—	—	<i>Kivenhakkuuverstas.</i>			
		—	1	Wiipurissa	1	525	
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			255,000 kpl. tiiltä.
		3	—	Kymissä	13	12,600	
IV	9	—	—	<i>Ruukkutehdas.</i>			
		—	1	Haminassa	1	600	
IV	9	—	—	<i>Kaakelitehtaita.</i>			60,000 kpl. tiiltä. 162,000 " "
		1	—	Wiipurissa	22	30,000	
		1	—	Rannan kihlak:ssa ..	86	146,000	
		2	—		108	176,000	222,000 kpl. tiiltä.
IV	9	—	—	<i>Fajanssi- ja postliini- tehdas.</i>			Pöytä- ja teeastioita y. m.
		1	—	Käkisalmen kihl....	39	80,000	

IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		1	—	Kotkassa	40	108,000	Ikkunalasia.
		1	—	Rannan kihl:ssa	50	180,000	"
		1	—	Kymissä	34	58,898	Pulloja.
		3	—		124	346,898	
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	2	Wiipurissa	2	3,628	
		—	3	Haminassa	4	9,800	
		—	1	Käkisalmissa	1	400	
		—	1	Lappeenrannassa ...	1	2,100	
		—	1	Rannan kihl:ssa	3	4,100	
		—	1	Kymissä	3	1,050	
		—	9				14
V	13	—	—	<i>Puuhiipotehdas.</i>			
		1	—	Käkisalmen kihl:ssa ..	3	5,300	
V	13	—	—	<i>Kaasutehdas.</i>			
		1	—	Wiipurissa	25	95,000	Kaasua, koksia, tervaa.
V	14	—	—	<i>Tulitikkutehtaita.</i>			
		2	—	Rannan kihl:ssa	135	101,294	15,549,000 laatikkoa.
		—	1	Sortavalan kihl.	16	8,400	1,400,000 "
V	14	2	1		151	119,694	16,949,000 laatikkoa.
		—	—	<i>Ruutitehdas.</i>			
		1	—	Kymissä	—	—	3,732 sent. ruutia.
V	15	—	—	<i>Luvijauhotehdas yht. liimakeittien ja saippuatehtaan kanssa.</i>			
		1	—	Wiipurissa	30	289,593	Saippuaa, liimaa, luvijauhoja, luurasvaa.
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkittoa.</i>			
		1	—	Wiipurissa	11	53,575	
		2	—	Haminassa	13	58,500	
		—	1	Sortavalassa	1	3,190	
		1	—	Lappeenrannassa ...	8	12,295	
		4	1		Siirrettävä	33	127,560

		4	1	Siirto	33	127,560	
		—	1	Rannan kihl:ssa	2	4,690	
		3	—	Kymissä	9	25,440	
		—	1	Lappeessa	2	1,025	
		—	2	Äyräpäässä	4	2,523	
		2	—	Käkisalmen kihl. . . .	21	110,650	
		1	—	Sortavalan kihl.	6	14,000	
		10	5		77	285,885	
VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		1	5	Wiipurissa	6	10,584	
		—	2	Haminassa	2	850	
		—	1	Käkisalmissa	1	400	
		—	2	Sortavalassa	2	936	
		1	10		11	12,770	
VIII	21	—	—	<i>Puukiomoita.</i>			
		2	—	Rannan kihl:ssa	66	160,000	ppr, phv.
		1	—	Kymissä	94	190,000	190,000 l ^z paperia.
		4	—	Lappeessa	454	2,164,230	ppr, phv, massaa.
		1	—	Äyräpäässä	6	6,200	massaa.
		8	—		620	2,520,430	
VIII	21	—	—	<i>Asfalttihuopatehdas.</i>			
		1	—	Rannan kihl:ssa	4	65,000	
VIII	21	—	—	<i>Tapettitehdas.</i>			
		1	—	Wiipurissa	23	130,000	390,000 kääröä tapetteja.
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		5	—	Wiipurissa	10	13,289	
		1	—	Haminassa	2	1,000	
		1	—	Sortavalassa	2	950	
		7	—		14	15,239	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		4	—	Kotkassa	741	3,590,600	31,160 st. lank. laut. y. m.
		1	—	Sortavalan kaup:ssa . .	20	40,000	400 „ lank. laut.
		5	—	Siirrettävä	761	3,630,600	31,560 st. lank. bts. laut.

		5	—	Siirto	761	3,630,600	31,560 st. lank. laut.
		6	—	Kymissä	806	3,360,358	27,948 st. lank. bts. laut.
		1	—	Lappeessa	31	37,682	(370) " " " "
		1	—	Jääskessä	20	60,000	800 " laut., lank.
		4	—	Äyräpäässä	104	426,665	4,457 " " "
		—	2	Käkisalmen kihl. ...	5	13,956	(139) " " "
		1	—	Sortavalassa " ...	27	66,600	600 " " "
		—	1	Salmilla	75	422,777	3,000 " " "
		18	3		1829	8,018,638	68,874 st. lank., laut.
IX	22	—	—	<i>Kämpitehdas.</i>			
		1	—	Rannan kihl:ssa	41	5,000	
IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita.</i>			
		3	7	Wiipurissa	36	38,348	
		—	2	Haminassa	2	900	
		—	2	Käkisalmissa	3	1,300	
		1	3	Sortavalassa	12	15,545	
		—	2	Lappeenrannassa ...	3	3,009	
		4	16		56	59,102	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		—	2	Wiipurissa	2	1,526	
		—	1	Haminassa	1	300	
		—	2	Käkisalmissa	3	1,400	
		—	4	Sortavalassa	5	2,194	
		—	2	Lappeenrannassa ...	3	1,450	
		—	11		14	6,870	
IX	23	—	—	<i>Kultaajanverstas.</i> (lasimestari.)			
		—	1	Wiipurissa	2	1,796	
IX	23	—	—	<i>Tynnyrintekijänverst.</i>			
		—	2	Wiipurissa	2	3,667	
IX	23	—	—	<i>Korkkitehdas.</i>			
		1	—	Rannan kihl:ssa	10	19,000	3,000,000 kpl. korkkia.
IX	26	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>			
		2	3	Wiipurissa	66	85,513	

X	27	—	—	<i>Maalarin, tapetinpanijan ja lasimestarinv.</i>			
		4	3	Wiipurissa	41	69,554	
		—	3	Haminassa	6	4,700	
		—	3	Käkisalmissa	5	2,600	
		—	2	Sortavalassa	4	4,371	
		—	1	Lappeenrannassa ...	4	5,295	
		4	12		60	86,520	
X	27	—	—	<i>Muita tähän ryhmään kuuluvia ammatteja.</i> (Muurareita, salvomiehiä, nuohojia.)			
		3	8	Wiipurissa	50	24,925	
		—	2	Haminassa	5	4,000	
		—	3	Käkisalmissa	3	1,600	
		1	—	Sortavalassa	5	3,405	
		—	1	Lappeenrannassa ...	3	2,640	
		4	14		66	36,570	
XI	28	—	—	<i>Jauhomyllyjä.</i>			
		1	—	Haminassa	3	74,100	3,200 ttiä.
		—	1	Kymissä	1	800	Tulli.
		1	1	Lappeessa	2	9,530	"
		2	2		6	—	
XI	29	—	—	<i>Sikuritehtaita.</i>			
		1	—	Wiipurissa	9	48,000	16,000 lž.
		1	—	Rannan kihlak:ssa ..	11	13,000	4,250 "
		2	—		20	61,000	20,250 lž.
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		1	7	Wiipurissa	17	108,356	
		—	2	Haminassa	4	18,400	
		1	2	Käkisalmissa	11	4,500	
		1	2	Sortavalassa	13	25,490	
		—	1	Lappeenrannassa ...	2	7,000	
		3	14		47	163,746	

XI	30	—	—	<i>Sokerileivostehdas.</i>			
		—	1	Wiipurissa	1	2,000	
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		1	4	Wiipurissa	17	57,069	
		—	1	Sortavalassa	2	10,277	
		1	5		19	67,346	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		1	—	Wiipurissa	36	283,000	400,000 kannua.
		1	—	Haminassa	8	35,400	59,000 "
		1	—	Kotkassa	11	80,000	100,000 "
		1	—	Sortavalassa	6	11,000	13,000 "
		2	—	Rannan kihlak:ssa ..	21	38,108	51,000 "
		1	—	Kymissä	6	17,381	23,175 "
		1	—	Lappeessa	7	32,551	43,400 "
		8	—		95	497,440	689,575 kannua.
		XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>	
2	—			Wiipurissa	42	278,139	120,930 kannua.
1	—			Haminassa	14	69,566	30,236 "
1	—			Käkisalmissa	12	58,161	25,287 "
1	—			Lappeenrannassa ...	16	117,955	51,285 "
1	—			Äyräpään kihl.....	8	70,311	30,570 "
1	—			Käkisalmen kihl....	16	115,381	50,166 "
7	—				108	709,513	308,474 kannua.
XI	31	—	—	<i>Väkiwinatehtaita.</i>			
		5	—	Wiipurissa	17	506,451	191,976 kannua.
		2	—	Haminassa	6	79,560	30,585 "
		2	—	Käkisalmissa	4	60,022	24,009 "
		1	—	Kotkassa	3	35,082	14,033 "
		1	—	Sortavalassa	2	43,000	17,200 "
		2	—	Lappeenrannassa ...	5	116,810	46,724 "
		13	—		37	840,925	324,527 kannua.

XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		4	—	Wiipurissa	189	399,976	10,125,600 sikaria. 17,037,000 paperossia. 105,440 piipputup. 63,000 laatikkoa.
		1	—	Äyräpään kihl.	15	3,600	400,000 paperossia.
		5	—		204	403,576	
XII	33	—	—	<i>Paitatehdas.</i>			
		1	—	Wiipurissa	11	22,500	
XII	33	—	—	<i>Hattu- ja lakkitehdas.</i>			
		—	1	Wiipurissa	1	2,500	
XII	33	—	—	<i>Räätälinverstaita.</i>			
		5	7	Wiipurissa	50	76,438	
		—	7	Haminassa	8	3,300	
		—	3	Käkisalmissa	4	2,100	
		1	2	Sortavalassa	9	5,734	
		—	2	Lappeenrannassa ...	2	1,080	
		6	21		73	88,652	
XII	33	—	—	<i>Turkkurinverstas.</i>			
		—	1	Wiipurissa	2	8,000	
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>			
		1	27	Wiipurissa	32	40,429	
		—	4	Haminassa	5	2,000	
		1	1	Käkisalmissa	6	1,600	
		—	3	Sortavalassa	6	4,007	
		—	3	Lappeenrannassa ...	10	4,822	
		1	—	Rannan kihlak:ssa ..	1	969	
		3	38		60	53,827	
XII	34	—	—	<i>Parranajohuone.</i>			
		—	1	Wiipurissa	1	6,400	
XH	35	—	—	<i>Pesulaitos.</i>			
		—	1	Wiipurissa	2	570	

XIII	36	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>		
		2	—	Wiipurissa	32	90,000
		1	—	Kotkassa	5	7,932
		1	—	Sortavalassa	7	6,000
		4	—		44	103,932

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Kotkassa	755,900 kpl. tukkia.
Sortavalan kaupungissa	?
Kymissä	664,100 ”
Lappeessa	7,600 ”
Äyräpään kihlak:ssa	151,500 ”
Sortavalan ”	17,460 ”
Salmin ”	41,850 ”
	Yhteensä 1,638,410 kpl. tukkia.

Välkiviinatehtaissa käytetty paloviinaa:

Wiipurissa	217,450 kannua.
Haminassa	35,485 ”
Käkisalmissa	27,149 ”
Kotkassa	17,119 ”
Sortavalassa	19,409 ”
Lappeenrannassa	51,782 ”
	Yhteensä 368,394 kannua.

5. Mikkelin lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. Teht. ja verst.		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijöiden luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Plenemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeteht.</i>			
		1	2	Mikkelissä	10	4,100	
		—	1	Heinolassa	3	1,500	
		1	3		13	5,600	
II	4	—	—	<i>Kuparisepäinverstaita.</i>			
		—	1	Mikkelissä	4	3,000	
		—	1	Heinolassa	3	1,500	
		—	2	Savonlinnassa	4	4,300	
		—	4		11	8,800	
II	5	—	—	<i>Läksi- ja peltisepäinverstas.</i>			
		—	1	Mikkelissä	1	1,000	
II	5	—	—	<i>Vaskivalimo.</i>			
		—	1	Heinolassa	1	250	
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepäinverstaita.</i>			
		—	2	Mikkelissä	4	4,500	
		—	3	Heinolassa	2	1,078	
		—	1	Savonlinnassa	2	5,000	
		—	6		8	10,578	

III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	3	Mikkelissä	3	5,100	
		—	1	Heinolassa	1	1,900	
		—	1	Savonlinnassa	1	1,000	
		—	5		5	8,000	
III	7	—	—	<i>Soittokonetehdas.</i>			
		—	1	Heinolassa	1	1,600	
IV	9	—	—	<i>Kalkkiuuni.</i>			
		—	1	Juvalla	—	1,000	400 t:ää kalkkia.
IV	10	—	—	<i>Lasitehdas.</i>			
		1	—	Rantasalmessa	20	75,000	750,000 olutpulloa.
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	1	Mikkelissä	1	3,000	
		—	2	Heinolassa	3	3,525	
		1	1	Savonlinnassa	6	20,500	
		1	—	Rantasalmessa	2	5,000	
		2	4		12	32,025	
V	13	—	—	<i>Tärpättitehdas.</i>			
		—	1	Rantasalmessa	6	2,460	tärpättiä, tervaa, pikiöljyä.
V	16	—	—	<i>Luumylly.</i>			
		—	1	Juvalla	1	1,100	1,000 t:ää luujauhoja.
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkittoa.</i>			
		1	—	Mikkelissä	4	24,000	
		—	4	Heinolassa	7	8,575	
		1	1	Savonlinnassa	9	20,658	3,650 is. ja pien. vuotaa. 235 ulkomaal. ”
		1	—	Mikkelin kihl.	4	26,300	2,001 is. ja pien. ” 450 ulkomaal. ”
		3	5		24	79,533	
VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		—	2	Mikkelissä	3	1,200	
		—	1	Heinolassa	1	450	
		—	3		4	1,650	

VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		—	2	Mikkelissä	2	6,400	
		—	1	Heinolassa	3	1,500	
		—	3		5	7,500	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		—	2	Juvalla	23	68,510	826 st. lank., laut., y. m.
		—	1	Mikkelin kihl.	7	7,000	87 „ laut.
		5	1	Rantasalmessa	374	663,900	8,093 „ lank. laut.
		5	4		404	739,410	9,006 st. lank., laut., y. m.
IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita.</i>			
		1	7	Mikkelissä	13	14,300	
		—	2	Heinolassa	3	1,100	
		1	1	Savonlinnassa	7	4,300	
		2	10		23	19,700	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		—	1	Mikkelissä	1	500	
		—	2	Heinolassa	2	1,000	
X	27	—	3		3	1,500	
		—	—	<i>Maalarin ja tapetinpanijanverstaita.</i>			
		—	3	Mikkelissä	4	3,400	
		—	2	Heinolassa	5	3,050	
		—	2	Savonlinnassa	6	5,700	
		—	7		15	12,150	
X	27	—	—	<i>Muita tähän ryhmään kuuluvia ammatteja.</i>			
		—	4	Mikkelissä	9	5,300	
		—	2	Heinolassa	2	650	
		—	1	Savonlinnassa	1	700	
		—	7		12	6,650	
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		—	2	Mikkelissä	2	1,300	

XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		—	4	Mikkelissä	4	5,400	
		—	1	Heinolassa	1	1,900	
		—	2	Savonlinnassa	3	7,500	
		—	7		8	14,800	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		1	—	Mikkelissä	3	23,848	29,810 kannua.
		1	—	Heinolassa	13	25,000	49,000 "
		1	—	Rantasalmessa	8	13,250	13,250 "
		3	—		24	62,098	92,060 kannua.
XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		2	—	Mikkelissä	7	141,835	61,668 kannua.
		1	—	Heinolassa	2	322,646	140,281 "
		1	—	Savonlinnassa	14	115,000	50,000 "
		3	—	Heinolan kihl.	9	356,858	155,156 "
				7	—		32
XI	31	—	—	<i>Väkiviinatehtaita.</i>			
		2	—	Mikkelissä	5	73,937	29,415 k:asekä er. viinoj.
		2	—	Heinolassa	3	166,500	66,300 " " "
		2	—	Savonlinnassa	4	72,687	28,767 " " "
				6	—		12
XII	33	—	—	<i>Riätälänverstaita.</i>			
		3	5	Mikkelissä	28	11,900	
		—	1	Heinolassa	3	1,100	
		—	2	Savonlinnassa	1	500	
		3	8		32	13,500	
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>			
		1	10	Mikkelissä	19	8,100	
		—	2	Heinolassa	3	1,200	
		—	2	Savonlinnassa	2	1,200	
				1	14		24

Väikivinatehtaissa käytetty paloviinaa:

Mikkelissä	30,000 kannua.
Heinolassa	66,480 ”
Savonlinnassa	25,156 ”
	Yhteensä 121,636 kannua.

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Mikkelin kihl:ssa	15,000 kpl.
Rantasalmen ”	322,400 ”
Juvan ”	35,300 ”
	Yhteensä 372,700 kpl.

6. Kuopion lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. Teht. ja verst.		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijöiden luku.	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeteht.</i>			
		1	3	Kuopiossa	15	8,797	
		—	9	Joensuussa.....	9	10,600	
		1	12		24	19,397	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänverstaita.</i>			
		1	3	Kuopiossa	13	11,451	
		—	1	Joensuussa.....	3	3,000	
		—	1	Liperissä	2	2,000	
		1	5		18	16,451	
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepän- verstaita.</i>			
		—	3	Kuopiossa	8	19,265	
		—	2	Joensuussa.....	3	13,000	
		—	5		11	32,265	
II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			
		—	1	Kuopiossa	1	500	
		—	2	Joensuussa.....	3	2,300	
		—	3		4	2,800	
II	5	—	—	<i>Läksi- ja peltisepän- verstaita.</i>			
		—	6	Kuopiossa	19	20,581	

III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	4	Kuopiossa	9	5,313	
		—	6	Joensuussa	11	14,500	
		—	10		20	19,813	
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		1	—	Iisalmen kihl:ssa	30	8,000	200,000 kpl. tiiltä.
		7	—	Kuopion „	64	40,620	1,015,500 „
		2	—	Pielisissä	6	6,000	150,000 „
		3	—	Rautalammilla	49	14,800	350,000 „
		13	—		149	69,420	1,715,500 kpl. tiiltä.
IV	9	—	—	<i>Ruukkutehdas.</i>			
		—	1	Kuopiossa	1	700	
IV	9	—	—	<i>Kalkkiuuneja.</i>			
		3	—	Kuopion kihl:ssa	19	18,910	11,740 t:ää kalkkia.
IV	9	—	—	<i>Lasitehdas.</i>			
		1	—	Liperissä	37	14,000	140,000 olutpulloa.
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		2	—	Kuopiossa	15	31,120	
		2	—	Joensuussa	8	18,000	
		4	—	Liperissä	6	11,710	
		1	—	Pielisissä	4	2,800	
		9	—		33	63,630	
V	12	—	—	<i>Kynttilätehtaita.</i>			
		1	—	Kuopiossa	6	8,496	940 18 talikynttilöitä.
		1	—	Rautalammilla	5	7,220	900 „ „
		2	—		11	15,716	
V	15	—	—	<i>Tulitikkutehtaita.</i>			
		1	—	Kuopion kaup:ssa	40	16,430	1,600,000 laatikkoa.
		1	—	Kuopion kihl:ssa ...	13	7,000	700,000 „
		2	—		53	23,430	2,300,000 laatikkoa.

V	17	—	—	<i>Nahkaparkittoja.</i>			
		2	—	Kuopion kaup:ssa ..	9	67,300	4,000 is. ja pien. vuotaa.
		—	6	Joensuussa.....	15	26,500	—
		—	1	Ilomantsissa.....	2	2,000	800 " " "
		4	—	Kuopion kihl:ssa ...	18	44,878	7,467 " " "
		2	12	Liperissä.....	26	31,090	10,864 " " "
		4	3	Pielisissä	17	46,482	8,566 " " "
		12	22		87	218,250	
V	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		1	3	Kuopiossa	11	21,833	
		—	5	Joensuussa.....	5	9,100	
		1	8		16	30,933	
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		—	2	Kuopiossa	7	6,650	
		—	1	Joensuussa.....	2	3,500	
		—	3		9	10,150	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		3	—	Iisalmen kihl:ssa ...	102	13,550	160 st. lank. ja laut.
		6	—	Liperissä.....	609	1,640,490	19,906 " " "
		1	—	Pielisissä	8	1,200	22 " " "
		4	—	Rautalammilla.....	111	595,195	7,181 " " "
		4	1	Kuopion kihl:ssa....	107	647,708	4,822 " " "
				18	1		937
IX	22	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>			
		1	4	Kuopion kaup:ssa....	15	19,440	
		—	5	Joensuussa.....	5	4,200	
		1	—	Kuopion kihl:ssa....	24	20,000	Höyryllä käypä nikkarinv.
		2	9		44	43,640	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		—	4	Kuopiossa	7	3,125	
		—	3	Joensuussa.....	5	5,000	
		—	8		12	8,125	

X	27	—	—	<i>Maalarin- ja tapetin-</i> <i>panijan verstaita.</i>			
		1	4	Kuopio.....	17	18,539	
		1	4	Joensuu	12	18,000	
X	27	—	—	<i>Muita tähän ryhmään</i> <i>kuuluvia ammattia.</i>			
		—	15	Kuopio.....	17	10,950	
		2	23		36	47,489	
XI	28	—	—	<i>Jauhomylläjä.</i>			
		1	—	Kuopio.....	4	—	Jauhanut: 8,793 t. jyviä.
XI	30	—	—	<i>Leipureita.</i>			
		—	7	Kuopio.....	13	56,740	
		1	1	Joensuu	10	31,000	
XI	30	—	1	<i>Sokerileipureita.</i>			
		—	—	Kuopio.....	3	7,010	
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		—	1	Kuopio.....	2	8,000	
		—	3	Joensuu	3	6,000	
XI	30	—	—	<i>Makkara tehdas.</i>			
		—	1	Kuopio.....	3	4,004	
		2	14		38	112,754	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		3	—	Kuopio.....	25	97,775	100,000 kannua.
		2	—	Joensuu	9	30,400	40,000 „
		1	—	Iisalmen kaupp.....	6	16,705	24,500 „
		1	—	Ilomantsi	3	15,000	15,000 „
		1	—	Pielisjärvi	3	10,096	8,160 „
		8	—		46	169,976	187,660 kannua.
XI	31	—	—	<i>Viinanpolttimoita.</i>			
		2	—	Kuopio.....	36	507,483	220,645 kannua.
		2	—	Joensuu	21	242,286	105,342 „
		1	—	Pielisjärvi	9	35,790	15,561 „
		5	—		60	785,559	341,548 kannua.

XI	31	—	—	<i>Viinanväki- ja likööri tehtaita.</i>			
		2	—	Kuopio.....	15	428,764	164,543 kannua.
		2	—	Joensuu.....	6	206,017	75,555 „
		—	1	Iisalmen kaupp.....	1	1,487	595 „
		2	—	Pielisjärvi.....	2	31,159	12,455 „
		6	1		24	667,427	253,148 kannua.
XI	31	—	—	<i>Virvoitusjuomia val- mistava tehdas.</i>			
		—	1	Joensuu.....	1	1,200	
XII	33	—	—	<i>Paitatehtaita.</i>			
		—	2	Kuopio.....	4	1,200	
XII	33	—	—	<i>Räätälin verstaita.</i>			
		4	7	Kuopio.....	49	91,455	
		2	8	Joensuu.....	23	49,000	
		6	15		72	140,455	
XII	33	—	—	<i>Hattu- ja lakkiteh- taita.</i>			
		—	2	Kuopio.....	2	3,064	
XII	33	—	—	<i>Suutarin verstaita.</i>			
		6	21	Kuopio.....	74	50,985	
		—	9	Joensuu.....	12	4,875	
		6	30		86	55,860	
XII	33	—	—	<i>Parturia.</i>			
		—	1	Kuopio.....	2	730	
XIII	36	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>			
		2	—	Kuopio.....	18	22,650	
		1	—	Joensuu.....	6	13,204	
		3	—		24	35,854	

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Iisalmen kihlakunnassa	15,163	kpl.
Kuopion "	140,050	"
Liperin "	553,243	"
Rautalammin "	noin 200,000	"
	<hr/>	
	Yhteensä	908,456 kpl.

Väkivinatehtaissa käytetty paloviinaa:

Kuopiossa	174,631	kannua.
Joensuussa	75,555	"
Iisalmen kauppalassa	621	"
Pielisissä	19,121	"
	<hr/>	
	Yhteensä	269,928 kannua.

7. Waasan lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijäin luku	Valmistetun tavaran arvo Suom. markkoissa.	Tavaran paljous ja laatu. Muistutuksia.					
		Isomp.	Pienemp.									
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeteht.</i> Nikolaink:ssa Kokkolassa Pietarsaaressa Jyväskylässä Kristiinank:ssa Uud. Kaarlepyyssä	13 1 3 2 4 2	10,246 1,500 3,700 2,678 1,800 3,500						
		1	5					25	23,424			
		—	1					<i>Kuparisepinverstaita.</i> Nikolaink:ssa Kokkolassa Pietarsaaressa Jyväskylässä Kristiinank:ssa	12 2 2 3 1	10,088 1,800 3,500 3,200 1,090		
		—	2								20	19,678
		—	1									
		—	3									
		—	1									
II	4	2	8	<i>Kulta- ja hopeasepin- verstaita.</i> Nikolaink:ssa Kokkolassa Jyväskylässä Kristiinank:ssa	10 2 2 4	27,445 3,625 4,298 4,916						
		—	—					18	40,284			
		—	1									
		—	2									
		—	4									
1	9											

II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			
		—	2	Nikolain k:ssa.....	2	1,593	
		—	2	Jyväskylässä.....	2	1,671	
		—	4		4	3,264	
II	5	—	—	<i>Läkki- ja peltisepä-</i> <i>verstaita.</i>			
		—	2	Jyväskylässä.....	2	2,485	
II	5	—	—	<i>Viilatehdas.</i>			
		1	—	U. Kaarlepyyssä ...	8	6,050	
II	5	—	—	<i>Karstatehtaita.</i>			
		—	2	Pietarsaaren p:ssä ..	—	3,800	5,300 paria karstoja.
III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	5	Nikolain k:ssa.....	13	9,916	
		—	2	Kokkolassa	3	2,800	
		—	1	Pietarsaarella	2	2,000	
		—	2	Jyväskylässä.....	2	2,285	
		—	2	Kristiinan k:ssa ...	2	2,267	
		—	1	U. Kaarlepyyssä ...	1	625	
		—	13		23	19,893	
IV	9	—	—	<i>Ruukkutehtaita.</i>			
		—	1	Jyväskylässä.....	1	143	
		—	1	U. Kaarlepyyssä ...	1	520	
		—	2		2	663	
IV	9	—	—	<i>Kaakelitehtaita.</i>			
		—	2	Kokkolassa	3	371	
IV	10	—	—	<i>Lasitehtaita.</i>			
		1	—	Korsholman kihl:ssa.	40	170,000	
		—	1	Lapualla	3	—	
		1	1		43	170,000	

V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	2	Nikolain k:ssa	6	5,825	
		—	3	Kokkolassa	7	7,600	
		—	2	Pietarsaaressa	4	4,190	
		—	2	Jyväskylässä	6	15,751	
		—	2	Kristiinan k:ssa	4	5,600	
		—	1	U. Kaarlepyyssä	2	2,450	
		—	3	Ilmajoella	6	5,268	
		2	3	Lapualla	8	17,000	Villalankaa, sarkaa, pumpulilankaa, y. m.
		2	18		43	63,684	
V	12	—	—	<i>Öljymyllyjä.</i>			
		3	—	Kristiinan k:ssa	3	11,000	
V	12	—	—	<i>Saippuatehdas.</i>			
		1	—	Korsholman kihl:ssa.	3	42,000	7,000 l saippuaa.
V	13	—	—	<i>Pikikeittiö.</i>			
		1	—	Korsholman kihl:ssa.	5	82,031	2,427 ttiä pikeä. 563 " tervaöljyä.
V	14	—	—	<i>Tulitikkutehdas.</i>			
		1	—	U. Kaarlepyyssä	21	23,000	2,000,000 laatikkoa.
V	14	—	—	<i>Ruutitehdas.</i>			
		1	—	Ilmajoella	12	60,000	1,000 senttiä ruutia.
V	15	—	—	<i>Luumylly.</i>			
		1	—	Lapualla	2	16,800	12,000 l luujauhoja.
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkkitoja.</i>			
		—	1	Nikolain k:ssa	7	20,225	1,000 is. ja pien. vuotaa.
		—	2	Kokkolassa	4	20,500	—
		—	3	Pietarsaaressa	9	31,500	1,625 is. vuotaa.
		—	3	Jyväskylässä	5	3,712	—
		2	1	Kristiinan k:ssa	18	140,000	5,600 is. ja pien. vuotaa. 2,600 ulkomaalaista "
		2	—	U. Kaarlepyyssä	7	35,064	—
		6	—	Lapualla	18	97,525	7,675 is. ja pien. "
		7	3	Pietarsaaren p:ssä	15	97,850	14,700 " " "
		17	13		83	446,376	

VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		—	4	Nikolain k:ssa.....	6	10,166	
		—	2	Kokkolassa	3	600	
		—	3	Jyväskylässä.....	4	6,750	
		—	2	Kristiinan k:ssa	2	1,625	
		—	1	U. Kaarlepyyssä ...	2	2,700	
		—	12		17	21,841	
VII	19	—	—	<i>Pumpulikehruu- ja kutomatehdas.</i>			
		1	—	Nikolain k:ssa	314	1,179,779	
VIII	21	—	—	<i>Puuhiomo.</i>			
		1	—	Kuortaneella	118	550,000	4,500,000 ₰ pap. ja puhv.
VIII	21	—	—	<i>Paperitehdas.</i>			
		1	—	Laukaassa.....	66	26,000	28,000 ₰ paperia.
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		—	4	Nikolain k:ssa.....	7	9,834	
		—	1	Kokkolassa	1	150	
		—	2	Jyväskylässä.....	3	1,570	
		—	1	Kristiinan k:ssa	1	883	
		—	1	U. Kaarlepyyssä....	1	475	
		—	9		13	12,912	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		1	—	Nikolain k:ssa.....	6	12,000	220 st. lank., bts., laut.
		1	—	Pietarsaareissa	51	140,000	1,400 " " "
		1	—	Kristiinan k:ssa	9	28,000	363 " " "
		5	—	Ilmajoella	6	16,027	170 " " "
		1	—	Kuortaneella	11	14,000	170 " " "
		2	—	Lapualla	45	173,505	1,660 " " "
		5	—	Laukaassa.....	142	499,000	5,000 " " "
		12	—	Pietarsaaren p:ssä ..	60	214,491	2,059 " " "
		28	—		330	1,097,023	10,942 st. lank., bts., laut.

IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>		
		3	4	Nikolain k:ssa.....	38	15,780
		1	4	Jyväskylässä.....	13	14,260
		—	2	Kristiinan k:ssa....	2	1,555
		—	1	U. Kaarlepyyssä ...	3	1,795
		4	11		56	33,390
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstas.</i>		
		—	1	Jyväskylässä.....	1	1,655
IX	23	—	—	<i>Tynnyrintekijänverst.</i>		
		—	1	Nikolain k:ssa.....	2	2,500
IX	26	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>		
		—	2	Jyväskylässä.....	1	98
X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetinpanijanverstaita.</i>		
		2	1	Nikolain k:ssa.....	28	28,835
		—	3	Kokkolassa.....	5	5,250
		—	2	Pietarsaaressa.....	4	6,500
		—	6	Jyväskylässä.....	9	5,336
		—	3	Kristiinan k:ssa....	3	3,192
		2	49		49	49,113
X	27	—	—	<i>Muita tähän ryhmään kuuluvia ammatteja.</i> (Muurari- ja lasim.)		
		—	7		7	5,370
XI	28	—	—	<i>Jauhomyllyjä.</i>		
		1	—	Nikolain k:ssa.....	24	1,285,000
		1	1	Lapualla.....	3	2,000
		2	1		27	1,287,000
XI	29	—	—	<i>Sikuritehdas.</i>		
		1	—	Pietarsaaressa.....	13	29,520

XI	30	—	—	<i>Makkara-tehtaita.</i>			
		—	1	Nikolain k:ssa	3	5,600	
		—	1	Jyväskylässä	2	1,005	
		—	2		5	6,605	
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		1	7	Nikolain k:ssa	16	48,626	
		—	3	Kokkolassa	7	25,300	
		—	4	Pietarsaarella	4	11,300	
		1	4	Jyväskylässä	8	38,038	
		—	4	Kristiinan k:ssa	9	39,577	
		—	4	U. Kaarlepyyssä	6	7,137	
		2	26		50	169,978	
XI	30	—	—	<i>Sokerileivostehdas.</i>			
		—	1	Jyväskylässä	1	2,430	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		1	—	Nikolain k:ssa	4	6,500	10,000 kannua.
		1	—	Kokkolassa	5	20,000	—
		1	—	Pietarsaarella	7	14,000	18,980 "
		3	—	Kristiinan k:ssa	17	32,100	79,820 "
		1	—	Jyväskylässä	8	36,750	65,000 "
		4	—	Ilmajoella	20	36,483	51,230 "
		4	—	Korsholman kihl:ssa.	29	148,375	250,000 "
		2	—	Lapualla	11	35,000	42,000 "
		—	1	Pietarsaaren p:ssä	2	5,772	7,215 "
		17	1		103	334,980	466,225 kannua.
XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		2	—	Nikolain k:ssa	23	485,672	211,162 kannua.
		1	—	Kokkolassa	—	105,598	45,956 "
		1	—	Pietarsaarella	—	60,628	26,360 "
		1	—	Jyväskylässä	—	186,141	80,931 "
		2	—	Kristiinan k:ssa	50	256,997	111,738 "
		1	—	Ilmajoella	20	161,255	70,111 "
		8	—	Siirrettävä	93	1,256,291	546,258 kannua.

		8	—	Siirto	93	1,256,291	546,258 kannua.
		3	—	Korsholman kihl:ssa.	47	269,039	116,974 „
		2	—	Lapualla	34	128,351	55,805 „
		13	—		174	1,653,681	719,037 kannua.
XI	31	—	—	<i>Väkiviinatehtaita.</i>			
		4	—	Nikolain k:ssa	10	368,309	145,460 k:a eril. väki- viinoja.
		1	—	Kokkolassa	2	49,590	19,836 k:a eril. palo- viinaa.
		2	—	Jyväskylässä	4	105,402	41,099 k:a paloviinaa.
		—	—	Kristiinan k:ssa	3	80,602	32,241 „ „
		7	—		19	614,903	238,636 k:a paloviinaa.
XI	31	—	—	<i>Kivennäisvesitehdas.</i>			
		1	—	Nikolain k:ssa	5	11,000	
XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		2	—	Nikolain k:ssa	32	125,240	
		1	—	Kokkolassa	21	60,000	90,000 pulloa virvoitus- juomia.
		1	—	Pietarsaaressa	86	273,306	
		—	1	Kristiinan k:ssa	1	359	
		—	1	Pietarsaaren p:ssä	3	7,875	525 l ä pötkytupakkaa.
		4	2		143	466,780	
XII	33	—	—	<i>Räätilinverstaita.</i>			
		4	4	Nikolain k:ssa	39	79,672	
		—	5	Kokkolassa	9	10,623	
		—	4	Pietarsaaressa	4	1,600	
		2	4	Jyväskylässä	18	29,781	
		—	3	Kristiinan k:ssa	3	2,135	
		—	2	U. Kaarlepyyssä	6	8,800	
		6	22		79	132,611	
XII	33	—	—	<i>Hattutehdas.</i>			
		—	1	Nikolain k:ssa	1	100	
XII	33	—	—	<i>Turkkurinverstaita.</i>			
		—	1	Nikolain k:ssa	1	2,845	
		—	1	Pietarsaaressa	1	400	
		—	2		2	3,245	

XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>		
		2	11	Nikolain k:ssa	33	33,256
		—	8	Kokkolassa	8	5,490
		1	4	Pietarsaaressa	13	11,750
		1	9	Jyväskylässä	20	17,402
		—	5	Kristiinan k:ssa	5	7,065
		—	5	U. Kaarlepyyssä	10	12,085
		4	42		89	87,048
XIII	36	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>		
		2	—	Nikolain k:ssa	28	41,000
		—	1	U. Kaarlepyyssä	6	3,400
		2	1		34	44,400

Väkiainetehtaissa käytetty paloviinaa:

Nikolain k:ssa	142,878 kannua.
Kokkolassa	18,851 ”
Jyväskylässä	44,831 ”
Kristiinan k:ssa	31,727 ”
	Yhteensä 238,287 kannua.

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Pietarsaaressa	32,750 kpl. tukkia.
Kristiinan k:ssa	13,000 ”
Kuortaneella	5,000 ”
Lapualla	48,000 ”
Laukaassa	140,575 ”
Pietarsaaren p:ssä	56,700 ”
	Yhteensä 296,025 kpl. tukkia.

8. Oulun lääni.

Ryhmä.	Luokka.	Työpaikkain luku. (Teht. ja verst.)		Teollisuuslaji. Kaupunki ja Kihlakunta.	Työntekijäin luku.	Valmistetun tavarain arvo Suom. markkoissa.	Tavarain paljous ja laatu. Muistutuksia.
		Isomp.	Pienemp.				
II	4	—	—	<i>Jura- ja hienotaeht.</i>			
		2	4	Oulussa	17	20,358	
		—	2	Raahessa	4	2,441	
		—	1	Kajaanissa	1	1,267	
		—	1	Kemin kaup:ssa	2	1,800	
		—	2	Torniossa	3	4,060	
		2	10		27	29,926	
II	4	—	—	<i>Kuparisepänverstaita.</i>			
		—	3	Oulussa	4	4,040	
II	5	—	—	<i>Kulta- ja hopeasepän- verstaita.</i>			
		—	3	Oulussa	8	17,882	
		—	1	Raahessa	1	1,800	
		—	1	Kemin kaup:ssa	2	2,000	
		—	2	Torniossa	4	7,846	
		—	7		15	29,528	
II	5	—	—	<i>Vaskivalimoita.</i>			
		1	1	Oulussa	2	3,667	
		—	1	Raahessa	2	1,395	
		1	2		4	5,062	
II	5	—	—	<i>Lähki- ja peltisepän- verstaita.</i>			
		1	1	Oulussa	6	3,450	

III	7	—	—	<i>Kellosepänverstaita.</i>			
		—	3	Oulussa	5	4,200	
		—	1	Kajaanissa	1	3,455	
		—	1	Torniossa	1	175	
		—	5		7	7,830	
IV	8	—	—	<i>Kivihiomo.</i>			
		1	—	Kajaanissa	12	5,000	
IV	9	—	—	<i>Tiilitehtaita.</i>			
		1	—	Oulussa	30	18,000	300,000 kpl. tiiltä.
		1	—	Saloisten kihl:ssa...	12	3,600	120,000 „
		2	—		42	21,600	420,000 kpl. tiiltä.
IV	9	—	—	<i>Kaakelitehtaita.</i>			
		—	1	Oulussa	4	2,280	
V	11	—	—	<i>Värjäyslaitoksia.</i>			
		—	3	Oulussa	9	21,900	
		—	2	Raahessa	4	7,520	
		—	2	Kajaanissa	3	3,820	
		—	1	Kemin kaup:ssa	2	2,500	
		—	4	Torniossa	8	4,412	
		—	1	Oulun kihl:ssa	2	4,270	
		—	13		28	44,422	
V	13	—	—	<i>Pikikeittiöitä.</i>			
		—	2	Oulussa	5	48,000	
VI	17	—	—	<i>Nahkaparkittoja.</i>			
		2	1	Oulussa	159	1,579,671	2,600 omanm., 32,800 ulkom. vuotaa anturanah.
		—	2	Raahessa	3	10,000	—
		—	4	Kajaanissa	5	15,200	—
		1	—	Kemin kaup:ssa	3	17,000	750 vuotaa, 1,400 vasik.v.
		1	4	Torniossa	10	111,400	3,500 vasikanvuot. y. m.
		3	—	Saloisten kihl:ssa...	7	70,000	—
		—	1	Kemin „	2	24,000	500 vuotaa, 300 kpl. poronv. 3,000 pien. vuot.
		7	11		189	1,827,271	

VI	17	—	—	<i>Kiiltonahkatehdas ja satulantekijänverstas.</i>			
		1	—	Oulussa.....	8	15,000	
VI	17	—	—	<i>Satulantekijänverst.</i>			
		—	5	Oulussa.....	7	10,534	
		—	1	Raahessa	1	900	
		—	2	Kajaanissa	4	4,700	
		—	1	Torniossa.....	1	600	
		—	9		13	16,734	
VIII	21	—	—	<i>Kirjansitomatehtaita.</i>			
		—	2	Oulussa.....	4	3,600	
		—	1	Kajaanissa	1	1,200	
		—	1	Torniossa.....	1	100	
		—	4		6	4,900	
IX	22	—	—	<i>Sahalaitoksia.</i>			
		2	—	Oulussa.....	78	575,000	5,636 st. lank., laut. ja parr.
		1	—	Kajaanissa	54	63,400	634 st. lank. bts.
		1	—	Kemin kaup:ssa	62	185,000	1,300 „ „ „
		8	—	Kemin kihl:ssa	243	696,750	6,765 „ „ „
		8	—	Saloisten „	95	204,630	1,800 „ „ „
		9	—	Oulun „	376	1,068,040	9,047 „ „ „
		29	—		908	2,792,820	25,182 st. lank., bts.
IX	23	—	—	<i>Nikkarinverstaita ja huonekalutehtaita.</i>			
		2	11	Oulussa.....	30	25,261	
		—	1	Raahessa	2	1,235	
		—	2	Kajaanissa	5	2,167	
		1	1	Torniossa.....	6	5,208	
		3	15		43	33,871	
IX	23	—	—	<i>Sorvausverstaita.</i>			
		—	2	Oulussa.....	2	1,300	
		—	1	Torniossa.....	1	1,000	
		—	3		3	2,300	

IX	26	—	—	<i>Ajokalutehtaita.</i>			
		—	2	Oulussa.....	3	3,410	
X	27	—	—	<i>Maalarin ja tapetin-</i> <i>panijanverstaita.</i>			
		2	7	Oulussa.....	16	25,279	
		—	3	Raahessa	4	3,242	
		—	1	Kajaanissa	2	3,196	
		—	2	Torniossa	3	1,400	
		2	13		25	33,117	
XI	30	—	—	<i>Teurastuslaitoksia.</i>			
		—	4	Oulussa.....	—	6,600	
XI	30	—	—	<i>Jauhomylläjä.</i>			
		3	—	Oulussa.....	24	541,844	2 höyrym. = 65 hv.
		1	—	Raahessa	28	763,200	1 höyrym. = 76 „
		3	—	Oulun kihl:ssa	5	94,500	50,460 l ^z jauhoja.
		7	—		57	1,399,544	
XI	30	—	—	<i>Leipätehtaita.</i>			
		—	8	Oulussa.....	10	31,120	
		—	3	Raahessa	3	9,648	
		—	1	Kemin kaup:ssa	1	4,000	
		—	3	Torniossa	3	1,700	
		—	15		17	46,468	
XI	30	—	—	<i>Sokerileivostehdas.</i>			
		—	1	Oulussa.....	3	9,000	
XI	31	—	—	<i>Oluttehtaita.</i>			
		3	1	Oulussa.....	23	133,000	118,000 k:a olutta, y. m.
		1	—	Raahessa	5	14,500	18,000 „ „
		1	—	Torniossa	9	29,000	45,000 „ „ „
		5	1		37	176,500	181,000 k:a olutta, y. m.

XI	31	—	—	<i>Viinapolttimoita.</i>			
		1	—	Oulussa	10	116,186	50,516 kannua.
		1	—	Saloisten kihl:ssa . . .	12	152,170	66,161 ”
		2	—	Oulun ” . . .	36	311,224	135,315 ”
		4	—		58	579,580	251,992 kannua.
XI	31	—	—	<i>Väkiviinatehtaita.</i>			
		3	—	Oulussa	7	241,831	81,774 k:a palov., 3,159 k:a väkiv., 8,641 k:a rommia.
		—	1	Raahessa	1	2,675	200 k:a palov., 85 k:a väkiv., 700 k:a rommia.
		3	—	Kajaanissa	6	41,834	16,133 k:a palov., 40 k:a väkiv., 521 k:a rommia.
		1	—	Kemin kaup:ssa . . .	2	14,090	4,016 k:a palov., 1,300 k:a rommia, 160 k:a väkiv.
		7	1		16	300,430	Yhteensä 116,729 k:a.
XI	31	—	—	<i>Virvoitusjuomatehdas.</i>			
		—	1	Kajaanissa	1	830	3,500 pulloa.
XI	32	—	—	<i>Tupakkatehtaita.</i>			
		—	2	Oulussa	61	65,000	
XII	33	—	—	<i>Paitatehdas.</i>			
		1	—	Oulussa	4	6,000	
XII	33	—	—	<i>Rääpälinverstaita.</i>			
		4	—	Oulussa	36	59,626	
		—	2	Raahessa	5	3,808	
		—	2	Kajaanissa	4	2,019	
		—	2	Torniossa	4	2,080	
		4	6		49	67,533	
XII	33	—	—	<i>Hattutehdas.</i>			
		—	1	Oulussa	1	950	
XII	33	—	—	<i>Turkkurinverstas.</i>			
		—	1	Oulussa	1	1,840	
XII	33	—	—	<i>Hansikastehdas.</i>			
		—	1	Torniossa	1	200	

XII	33	—	—	<i>Kenkätehdas.</i>		
		1	—	Oulussa	60	170,000
XII	33	—	—	<i>Suutarinverstaita.</i>		
		—	9	Oulussa	17	18,455
		—	3	Raahessa	6	4,860
		—	3	Kajaanissa	6	4,074
		—	1	Kemin kaup:ssa	3	2,000
		—	4	Torniossa	4	1,800
		—	20		36	31,189
XIII	36	—	—	<i>Kirjapainoja.</i>		
		3	—	Oulussa	20	21,000

Väkiviimatehtaissa käytetty paloviinaa:

Oulussa	93,996 kannua.
Raahessa	1,100 "
Kajaanissa	16,960 "
Kemin kaupungissa	5,490 "
	Yhteensä 117,546 kannua.

Sahalaitoksissa sahattu tukkeja:

Oulussa	125,000 kpl. tukkia.
Kajaanissa	29,000 " "
Kemin kaupungissa	30,000 " "
" kihlakunnassa	163,800 " "
Saloisten " arvattu	60,200 " "
Oulun "	267,000 " "
	Yhteensä 675,000 kpl. tukkia.

IV. Erityisiä ilmoituksia

teollisuusammateista ja -laitoksista Suomessa

vuonna 1884.

1.

Uudenmaan lääni.

Helsinki.

Ryhmä.	Luokka.	Pienempi, varsinkin taita tai ainakin harjoittajia.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.		
					Mies-puolista	Nais-puolista	Alta-ikäisiä.
II	4	1	<i>Jura- ja hienotaetehaita.</i> 1872 1859 1872 1883 1852	—	3	—	—
				E. J. Cronvall.....	3	—	2
				M. Alin.....	15	—	—
				A. Lönnqvist.....	8	—	—
				Rosendahl & Wathén. A. W. Winqvist.....	5 12	—	—
II	4	2	<i>Kuparisepäverstaita.</i> <i>Kirjasinvalimo.</i> 1862	—	3	—	1
				F. F. G. Hanemann..	5	—	—
II	5	2	<i>Kulta- ja hopeasepäverstaita.</i> 1862	—	4	—	—
				J. E. Fagerroos.....	7	—	—
				O. R. Mellin.....	12	—	—
II	5	2	<i>Vaskivalimoita.</i> 1881	—	8	—	—
				J. R. Lukander.....	5	—	—
II	5	3	<i>Läksi- ja peltisepäverstaita.</i> 1872 1876 1877	—	8	—	—
				K. A. Palmén.....	5	—	—
				G. W. Sohlberg.....	18	—	—
				L. P. Fröberg.....	9	—	—
				K. Lindroos..... K. G. Wasenius..... A. W. Enbom.....	10 5 5	—	—
III	7	11	<i>Kellosepäverstaita.</i> 1870	—	20	—	—
				E. Lindroos.....	3	—	3
III	7		<i>Pianotehdas.</i> 1872	—	10	—	—
III	7		<i>Tehdas haavanparannuskaluja varten.</i> 1883	—	4	—	—
				P. Dettman.....	4	—	—
IV	8	4	<i>Kivihomioita.</i> 1855	—	14	—	—
				H. J. Stigell.....	30	—	—
IV	9		<i>Fajanssi- ja kaakelitehtaita.</i> 1882	—	9	—	—
				K. V. Bergman..... F. Ahlstrand.....	9 9	—	—
IV	9		<i>Arabia, 1873</i>	—	106	—	—
				W. Andsten.....	106	—	—
			1870	W. Eichinger.....	27	—	—
			1873	Rörstrand'in osakeyht. Tukholmassa.	115	70	30

Liikevoima.	Valmistetun tavaran paljous ja laatu.	Valmistetun tavaran brutto-arvo S. markkoissa.	Muistutuksia.
—	—	1,250	
—	Rakennustakeita y. m.	5,000	
—	Ajokaluja y. m.	21,000	
—	—	4,150	
—	—	7,000	
—	—	48,000	
—	—	6,384	
—	201 <i>l</i> kirjasimia.	7,665	
—	—	5,600	
—	—	22,068	Kalustettu 1,247 kv. kultaa, 3,996 luotia hopeata.
—	—	53,000	Kalustettu 1,720 kv. kultaa, 5,815 luotia hopeata.
—	—	28,496	Kalustettu 1,012 tuk. kultaa, 1,314 luotia hopeata.
—	—	21,880	
—	Rakennustak. vaskita y. m.	6,000	
—	—	5,050	
—	—	3,705	
—	—	60,123	Paitsi 4,000 <i>l</i> omanmaan ja 400 <i>l</i> ulkomaan levyä, on ammatissa H:issä tarvittu noin 6,000 kpl. osaksi Englannin, osaksi Ruotsin ja Venäjän kattolevyä.
—	Läkkisepänteoksia, kattamista, y. m.	22,000	
—	85,000 kpl. ruutilaattikkoa.	10,000	
—	—	5,951	
—	—	4,470	
—	Korjaustöitä.	30,671	
—	—	5,200	
—	40 kpl. pianinoa.	40,000	
—	2 " flyygelia.	3,000	
—	—	8,000	
—	—	13,597	
—	Hautapatsaita, portaita y. m. marmorista ja graniitista.	50,000	
—	—	5,000	
—	—	11,948	Kalustettu marmorilla ja graniitilla.
—	—	6,000	" marmorilla ja graniitilla.
—	120,000 kpl. valk. kaakelia,	120,000	
—	25 kpl. siirrettäv. uunia,	5,000	Käytetty Suomen, Venäjän ja Hollannin savea, Suom. ja Venäjän santaa, liitua, kipsiä, tulenkestävää savea.
—	kantakä. maljoja, fajanssit.	10,000	
—	500 kaakeliuunia.	50,000	
—	Faj. teoksia, valk. ja maal.	168,420	Käytetty tulenkestävää savea, kaoliinia, Cornwallstonea, y. m.
—	" painettuja ja emalioitt.	149,220	
—	Posliiniteoksia ja kaakel.	11,206	Siitä posliinia: 2,802.

2höyr.k. = 62hv.

Helsinki.

IV	9		<i>Kipsivalajanverstas.</i> 1881	M. von Wright.....	3	—	—	—	—	15,000	
V	11	2	<i>Värjäyslaitoksia.</i>	—	4	—	—	—	—	5,240	
V	13		<i>Kaasutehdas.</i> 1860	Osakeyhtiö	30	—	—	1 höyrykone.	25,619,627 k. jalk. kaasua.	256,196	Käytetty noin 315,000 l ^h kivihiiliä.
V	16		<i>Luumyllyjä.</i> 1873	G. Barkoff	8	—	—	1 höyr.k.=12 hv.	9,000 l ^h luujauhoja.	14,400	
VI	17		<i>Nahkaparkkitoja.</i>	Schildt, Hallberg ja Carlander	7	—	—	1 höyr.k.=12 hv.	5,000 l ^h luujauhoja.	7,500	Käytetty 10,000 l ^h eläintenluita.
			1876	J. Peltonen	6	—	—	—	—	20,000	4:ssä parkitossa peitottu noin
			1869	H. Gustafsson	10	—	—	—	—	21,400	4,000 isomp. omaan ja 600
			1847	E. Roslund	12	—	—	—	—	40,350	ulkom. vuotaa, noin 9,000 omanm.
			1856	C. Lindgren	12	—	—	—	—	36,260	ja 200 ulkom. vasikan- ja lam-
			1868	A. Théman	6	—	—	—	—	13,681	paanvuotaa, kuusen, koivun- ja
			1879	T. Bergholm	5	—	—	—	—	12,384	pajunkuorella.
VI	17		<i>Satulantekijänverstas.</i> 1865	J. Nikander	8	—	—	—	Matka- ja vaatelaukkuja, valjaita, y. m.	14,835	
VI	17		<i>Harja- ja pensselitehdas.</i> 1881	C. E. Lindgren	4	—	1	—	715 tus. pensseleitä, 813 tus. harjoja.	13,111	
VII	19		<i>Trikootehdas.</i> 1884	A. Knoblock	—	18	—	—	Villa- ja pumpulivaattei- ta.	19,864	
VII	20		<i>Nyörinpunojanverstaita.</i> 1867	E. R. Wahlberg	10	—	—	—	46,580 kyyn. nyöriä, 13,505 k. nauhaa j. nyöripun. y.m.	14,538	
VIII	21		1880	K. W. Rosenberg	3	5	2	—	—	10,000	
VIII	21		<i>Asfalttihuopatehdas.</i> 1878	J. E. Cronvall	14	—	—	—	4,000 käär. asfalttihuopaa, 150 ttiä lakkaa, 90 ttiä le- vyvernissaa, kattamista.	28,500	Käytetty nat. asfalttia, asfaltti- lakkaa, kivihiilitervaa, lumppuja ja olkipahvia, kalkkia, santaa.
VIII	21		<i>Tapettitehdas.</i> 1859	G. Rieks	150	—	—	—	2,113,000 kääriä tapetteja.	752,000	Käytetty kotim. paperia 255,000 m. arvosta, ulkom. värejä 109,000 m. arvosta. Yhteydessä kivipainon kanssa.
VIII	21	1	<i>Korttitehdas.</i>	F. Tilgmann	—	—	—	—	17,060 korttileikkiä.	—	
VIII	21		<i>Kirjansitomatehdas.</i>	Weilin & Göös'in Teh- das & Kirjankustan- taja-osakeyhtiö	11	10	3	—	—	60,000	
VIII	21	4	<i>Kirjansitojanverstaita.</i>	—	5	—	—	—	—	4,874	
			1884	A. E. Hammar	12	—	—	—	—	4,500	
			1875	A. E. Favorin	8	—	—	—	—	40,000	
			1875	L. A. Laurent	4	4	1	—	—	8,000	
			1877	G. A. Niska	3	3	1	—	—	9,250	
IX	22		<i>Sahalaitoksia.</i>	H:gin Hietalahden osa- keyhtn konkurssipesä	52	—	2	1 höyr.k.=16 hv.	333 st. lank. ja laut., y. m., höylät. lank. j. laut., nikk. t.	140,000	
IX	23	1	<i>Ruuminarkkutehtaita.</i>	C. G. Pehrmann	4	—	—	1 lokom.=6 hv.	650 syltä halkoja.	9,400	
			1879	—	2	—	—	—	—	8,281	
			1871	F. Holmgren	8	—	—	—	—	22,916	

Helsinki.

		86				87					
IX	23	4	<i>Nikkarinv. ja huonekalutehtaita.</i>	—	14	—	—	—	9,368		
			1861	R. Heimberger	21	—	—	1höyryk.=10hv.	40,000		
			1862	G. A. Ringqvist	12	—	—	Peilejä, kultauksia, y. m.	10,000		
			1872	K. K. Sylvander	20	—	—	—	33,800		
			1879	W. Grönfors	13	—	—	—	12,617	Ulkom. puulajeista on enimmäin käytetty pähkinäpuuta ja tammea.	
			1880	W. Liljelund	8	—	—	—	7,678		
			1881	J. W. Lindholm	7	—	—	—	7,000		
			1881	O. I. Isaksson	5	—	—	—	3,943		
			1882	J. W. Nummelin	6	—	—	—	11,583		
IX	23	3	<i>Sorvausverstaita.</i>	—	3	—	3	—	4,997		
IX	23	1	<i>Sateenvarjotehdas.</i>	—	—	—	—	—	—		
			1860	J. W. Carlsson	1	—	—	Sateen- ja päivänvarjojen päällystämistä, pienempiä sorvaustöitä.	2,500		
IX	23	1	<i>Tynnyrintekijänversta.</i>	—	2	—	—	—	2,000		
IX	23		<i>Korkkitehdas.</i>	J. A. Zachariasson ja	8	—	2	—	36,000	Löytyy 4 korkinleikkauskonetta.	
			1882	John Rivell	8	—	2	—	600	Käytetty pajua, rottinkia, espartoa.	
IX	24		<i>Koppatehdas.</i>	V. von Wright	8	—	—	—	13,674		
			1879	—	1	—	—	—	600		
IX	25	1	<i>Kampatehdas.</i>	—	1	—	—	—	6,600		
IX	25	2	<i>Teht. kautsu- ja guttaperkka-</i>	—	4	—	—	—	22,000		
			<i>teoksia varten.</i>	—	—	—	—	—	65,900		
IX	26		<i>Ajokalutehtaita.</i>	E. Falck	16	—	—	Ajokaluja useita lajeja.	5,340		
			1870	E. Spennert	28	—	4	Suvi- ja talviajokaluja.	8,000		
			1860	G. M. Sontags	3	—	2	3 Kasanin rekeä, 1 troska, y. m.	6,000		
			1865	G. Asplund	12	—	—	Ajokaluja, laiva- ja rakennustakeita.	6,000		
X	27		<i>Muurareita.</i>	A. Helin	10	—	—	—	80,000		
			1859	A. Ärt	40	—	—	—	135,000		
			1865	K. M. Kullman	24	—	—	—	110,000		
			1872	G. E. Sundqvist	30	—	—	—	34,000	Muurattu 300,000 tiiltä.	
			1878	K. G. Sivenius	24	—	—	—	—	22,000	2 kivimuuria, 3 ja 4 kert.
			1878	O. Wahlsten	—	—	—	—	—	91,414	Käytetty 60,000 kpl. tiiltä, 200 ttiä sementtiä, 2,800 ttiä kalkkia.
			1879	K. Wilkman	34	—	—	—	—	Netto?	
			1880	—	50	—	—	—	8,022	Erillaisia huone- ja teatterikoristuksia, tapettien panoa.	
X	27	17	<i>Maalareita ja tapetinpanijoita.</i>	G. A. Holmberg	3	—	4	—	115,000		
			1848	K. K. Hellsten	46	—	—	—	5,895		
			1867	A. Kronqvist	8	—	4	—	3,000		
			1874	K. H. Tornberg	5	—	—	—	29,830		
			1874	K. H. Tornberg	5	—	4	—	8,575		
			1875	A. H. Snygg	5	—	—	—	60,000		
			1876	K. A. Lindfors	7	—	—	—	8,000		
			1878	C. H. Karlsson	12	—	6	—	11,031		
			1880	J. C. Wiberg	6	—	2	—	4,620		
			1883	A. H. Järvi	6	—	—	—	22,779		
X	27	3	<i>Lasimestareita.</i>	—	3	—	—	—	—		
X	27	6	<i>Nuohojia.</i>	—	7	—	12	—	—		

Helsinki.

		88				89					
XI	29	—	<i>Sokeritehdas.</i> 1860	Töölön sok.t. osakeyht.	69	—	—	4höyryk.=30 hv.	177,038 l ^h puhdistettua sokeria, 26,713 l ^h siirappia.	1,700,194	Käytetty 235,739 l ^h raakasokeria.
XI	30	2	<i>Leipätehtaita.</i>	—	4	—	6	—	—	15,736	
			1831	F. E. Ekberg.....	3	—	3	—	—	49,352	
			1856	G. M. Stenius.....	3	—	3	—	—	42,490	
			1857	G. A. Wellingk.....	3	—	2	—	—	29,323	
			1859	A. F. Holm.....	2	—	3	—	—	30,000	
			1863	F. Holm'in perilliset.	2	—	4	—	—	13,753	
			1871	M. M. Engberg.....	2	—	4	—	—	12,278	
			1872	U. V. Holmqvist.....	2	—	4	—	—	38,950	
			—	K. M. Brondin.....	4	—	6	—	—	166,000	
			1878	H. E. Holmqvist.....	2	—	3	—	—	34,735	
XI	30		<i>Sokerileivostehtaita.</i>								
			1871	E. J. Löfström.....	5	4	1	—	—	70,250	
			—	H. Sundholm.....	6	6	—	—	—	12,000	
			—	G. Platé.....	3	2	1	—	—	25,000	
XI	30	20	<i>Teurastuslaitoksia.</i>	—	23	—	8	—	—	346,924	
XI	30	4	<i>Makkaratehtaita.</i>	—	9	—	2	—	—	73,705	
			1859	A. O. Seeck.....	9	—	—	—	—	12,000	
XI	31		<i>Oluttehtaita.</i>								
			1852	P. Sinebrychoff.....	65	—	—	—	1,227,000 k:ua olutta.	797,550	
			1855	Osakeyhtiö.....	22	—	—	1 höyryk.=8 hv.	1,000,000 " kaljaa.	25,000	
			—	—	—	—	—	—	150,000 " olutta.	90,000	
			—	—	—	—	—	—	160,000 " kaljaa.	10,000	
XI	31		<i>Portteritehtaita.</i>								
			1880	C. A. Robsahm.....	8	—	—	1 höyryk.=6 hv.	25,000 " portteria.	40,000	
XI	31		<i>Viinapolttimoita.</i>								
			Uusi osaketehdas.								
			1885	Osakeyhtiö.....	—	—	—	—	30,630 k:ua viinaa.	70,000	Yhteiset työntekijät oluttehtaassa.
			—	P. Sinebrychoff.....	—	—	—	—	150,736 " "	346,692	
			—	N. Wavulin.....	—	—	—	—	96,121 " "	221,078	
XI	31		<i>Väkeviimatehtaita.</i>								
			Katso siv. 24 ja 26.	—	—	—	—	—	—	—	
XI	31		<i>Etikkatehdas.</i>								
			H:gin Uusi etikkatehdas.								
			1881	—	2	—	—	—	—	12,000	Käytetty 2,978 k:ua raakaa palov.
XI	31		<i>Kivennäisvesitehtaita.</i>								
			1869	A. L. Hartvall.....	8	—	—	—	390,000 pulloa kiv. vesiä ja virvoitusjuomia.	30,000	
			1855	A. E. Forsberg.....	5	—	—	—	120,000 pulloa sam.	12,000	
			1871	K. M. Sundbäck.....	3	—	—	—	53,000 " "	6,900	
XI	32		<i>Tupakkatehtaita.</i>								
			1834	H. Borgström nuoremp.	33	134	—	1 höyryk.=25 hv.	—	688,373	Käytetty 392,396 g tupakanlehtiä ja varsia eri lajeista.
			1851	H. A. ja W. Klärlich.	18	98	—	—	Katso siv. 24.	208,320	Käyt. 67,000 g erill. tupak. leht. ja varsia.
			1883	G. Demetres.....	2	10	—	—	1,500,000 paperossia.	7,500	
			1883	A. Anastasiadi.....	—	15	—	—	2,500,000 " "	25,000	Käytetty 500 g turkk. lehtitupak.
XII	33		<i>Paitatehdas.</i>								
			1874	H. E. Wiklander.....	—	22	—	—	—	22,000	Käytetty 4 ompeluk., pumpuli- ja linakangasta.

Helsinki.

		Helsinki.				91					
XII	33	13	<i>Rääätälinverstaita.</i>	—	23	—	7	—	—	39,067	
			1865	W. Palmros	9	—	—	—	—	23,907	
			1872	M. M. Holmgren.....	—	8	—	—	—	32,100	Käytett. 1,605 kyyn. kappakankaita.
			1875	F. Nyberg	12	—	2	—	—	43,000	
			1876	O. Nevalainen	6	—	2	—	—	16,600	
			1876	V. Johnsson	—	8	—	—	—	12,700	Käytetty 315 kyyn. dohvelia,
			1878	W. L. Liljelund	10	—	2	—	—	28,684	silkkikangasta, samettia.
			1879	M. Rintala	16	—	—	—	—	71,000	
			1879	E. Koponen	3	—	2	—	—	12,702	
			1879	E. J. Sittnikoff.....	9	—	—	—	—	27,300	
			1880	Th. Stude.....	20	1	—	—	—	91,800	
			1880	O. J. Rundqvist	10	—	—	—	—	52,000	
			1880	I. Nikolainen	7	—	1	—	—	18,500	
			1882	F. Ålander	4	—	2	—	—	10,600	
			1882	A. B. Eklöf	5	—	—	—	—	30,000	
			1883	Löfberg ja Parkkinen.	8	—	3	—	—	20,920	
			1884	A. E. Jürgens.....	6	—	—	—	—	20,000	
XII	33		<i>Hattu- ja lakitehtaita.</i>					1 höyryp.=10hv.	3,000 silkki-, 12,000 huo-	72,200	
			1828	A. Wecksell	23	—	—	1 höyryk.=6hv.	pa- ja villahattua	35,000	
			1868	A. Domsch	4	—	—	—	—	19,635	
XII	33	2	<i>Turkkurinverstaita.</i>					—	Turkiksia.	47,000	Käytetty 2,400 bisaminnahkaa,
			—	J. F. Lundqvist	5	—	—	—	—	1,500 oravann., 900 lampaann., 600	skunkinn., 550 opossunn., 200 ke-
				—	—	—	—	—	—	9,920	tunn., y. m.
XII	33	2	<i>Hansikas- ja sidetehtaita.</i>					—	—	93,828	
XII	33	46	<i>Suutarinverstaita.</i>					—	—	7,860	
			1874	K. H. Brådd	5	—	1	—	—	6,255	
			1876	K. F. Tötterman.....	5	—	1	—	—	15,287	
			1878	S. K. Avellan	15	—	1	—	—	12,571	
			1878	J. Wirtanen	3	—	4	—	—	55,000	
			1879	F. A. Loström	20	—	—	—	—	9,455	
			1880	A. Wenttinen	8	—	—	—	—	6,082	
			1881	P. Huttunen	6	—	—	—	—	7,500	
XII	34		<i>Parranajohuoneita.</i>					—	—	8,050	
			1881	G. Amann.....	4	—	1	—	—	67,000	Löytyy 5 pikapain. 1 kiintonaisp.
			1883	E. Vogt	6	—	—	—	—	87,000	" 2 pikapainoa.
XIII	36		<i>Kirjapainoja.</i>					1 höyrykone.	—	67,000	" 4 pikapainoa.
			1641	J. C. Freneckell & poika	37	—	—	1 kaasuk.=2 hv.	—	30,000	" 3 pikapainoa.
			1819	J. Simeliuksen perill..	40	—	—	—	—	116,672	" 1 täyd. painokone, 1 pie-
			Suom. Kirjall. Seur. kirjapaino	V. Löfgren, rouvat J.	53	—	2	1 höyryk.=8hv.	—	67,000	Löytyy 4 pikapainoa.
			1845	Blomstedt, af Heurlin.	34	—	6	1 höyryk.=4hv.	—	110,846	" 3 pikapainoa.
			Hufvudstadsblad'in paino.	A. Schauman	21	—	6	1 kaasukone.	355 numeroa H:fors Dag-	12,000	blad'ista, erill. accidens-
			H:fors Dagblad'in paino.	H:fors Dagblad'in yhtiö	25	7	21	1 höyryk.=4hv.	sip.	100,000	" 1 lith. pikapaino.
			1877	Weilin & Göös'in Tehd.-	39	—	8	1 kaasukone.	—	65,974	" 3 pikapaino.
			1883	ja Kirjankust. osakeyht.	7	—	3	—	—		
			1882	Sanomalehti- ja kirjap.	30	—	—	1 höyrykone.	—		
				osakeyht. H:gissä.....	19	—	2	—	—		
XIII	36		<i>Kivipainoja.</i>					—	—		
			1834	F. Lievendahl	7	—	3	—	—		
			1870	F. Tilgmann	30	—	—	—	—		
			1873	Kivipainoyhtiö. Omis-				—	—		
				tajat: E. Nummelin ja				—	—		
				J. Ekholm	19	—	2	—	—		

Porvoo.

Ryhmä.	Luoikka.	Pienemp. vers- tatta tai oimk. harjoittaja.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.	Liikevoima.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Muistutuksia.
II	4	2	<i>Jura- ja hienotaeteht.</i> 1856	—	8	—	3,700	Kalustettu epäjaloka metall.
III	7	1	<i>Kellosepänverst.</i> 1877	Joh. Wikholm.....	6	—	5,678	
VI	17	2	<i>Nahkaparkittoa.</i> 1873	A. W. Löf.....	5	—	1,008	
VI	17		<i>Satulantekijänv.</i> 1876.	G. E. Henriksson..	5	—	12,830	
IX	23	1	<i>Nikkarinverst.</i> 1860	A. J. Ekholm.....	6	—	10,010	
X	27	4	<i>Maalareita.</i> 1857	—	8	—	21,570	
XI	30		<i>Meijeri.</i>	M. F. Olander	8	—	12,875	
XI	31		<i>Oluttedas,</i> 1878.	C. J. Stenström ...	4	—	2,260	
XI	31		<i>Viinapolttimo,</i> 1853.	—	8	—	6,570	
XI	31		<i>Väkiviiinateht.,</i> 1871.	C. J. Stenström ...	11	—	10,725	
XI	32	1	<i>Tupakkatehtaita.</i> 1859	—	16	—	14,731	Valm. 23,300 z juustoa, 4,600 z voita. „ 9,500 k:ua olutta, 2,500 k:ua portteria, 15,000 k:ua kalj.
XII	33	2	<i>Räätälinverstaata.</i> 1873	C. F. Bergström ...	9	—	19,989	
XIII	36		<i>Kirjapaino,</i> 1859.	M. Britschgi	3	1 höyryk. = 3 hv.	23,000	Valm. 106,104 k:ua viinaa.
				R. W. Ekblom	13	1 höyryk. = 4 hv.	74,950	
				C. A. Levin.....	13	1 höyryk. = 30 hv.	244,039	Katso siv. 24.
				Osakeyhtiö.....	3	—	109,822	
				C. A. Levin.....	3	1 höyryp. = 10 hv.	455,398	
				—	2	—	1,150	
				F. W. Strandström.	16	—	27,357	
				O. E. Sjöblom	8	—	8,280	
				Osakeyhtiö.....	26	—	10,200	
				G. L. Söderström..	19	—	53,807	
							34,000	

Muist. Mitä muihin teollisuusammatteihin ja -laitoksiin tulee, joita on ilmoitettu löytyvän Porvoossa, viitataan asianomaisiin koh-
tiin edellisessä Yleisessä katsauksessa III, siv. 16—26.

Loviisa.

II	4	1	<i>Jura- ja hienotaetehd.</i>	—	1	—	600	
II	4		<i>Kuparisepänerverstas.</i>					
			1857					
II	5	1	<i>Kulta- ja hopeasepäner.</i>	Leski E. Boström..	5	—	3,500	
II	5	1	<i>Vaskivalimo.</i>	—	1	—	4,808	
III	7	2	<i>Kellosepänerverstaita.</i>	—	2	—	400	
IV	9	1	<i>Ruukku- ja haakelitehd.</i>	—	3	—	900	
V	11	1	<i>Värjäyslaitos.</i>	—	2	—	400	
VI	17	1	<i>Nahkaparkitto.</i>	—	2	—	3,975	
			1860	R. Silvenius.....	8	—	6,500	
VIII	21	1	<i>Kirjansitojanverst.</i>	—	3	—	16,000	Peitottu 2,500 vuotaa.
IX	22		<i>Sahalaitos.</i>				1,200	
			Loviisan höyrysaha.	A. Terichoff	27	—	200,000	
IX	23	3	<i>Nikkarinverstaita.</i>	—	8	—	2,100	
IX	23	2	<i>Sorvausverstaita.</i>	—	2	—	350	
IX	23	1	<i>Tynnyrintekijäner.</i>	—	1	—	80	
X	27	3	<i>Maalareita.</i>	—	6	—	4,690	
XI	28	1	<i>Jauhomylly.</i>	A. Terichoff.....	2	1 höyrykone	1,500	Sivulla 22 ilmoitetut jauheet arvattu 50,000 mksi.
XI	30	1	<i>Leipätehdas.</i>	—	3	—	35,000	
XI	31		<i>Oluttehdas.</i>	H. Lehman	8	—	21,640	
XI	31		<i>Vinapolttimo.</i>	Yhtiö	10	—	70,256	
XI	31		<i>Väkiviinätehdas.</i>	R. Silvenius	1	—	74,588	Katso siv. 24.
XI	32		<i>Tupakkatehdas.</i>	G. A. Rosvall.....	1	—	2,800	
XII	33	1	<i>Räätilinverstas.</i>	—	5	—	3,450	
XII	33	4	<i>Suutarinverstaita.</i>	—	8	—	2,400	
XIII	36	1	<i>Kirjapaino.</i>	Osakeyhtiö	—	—	5,323	

Tammisaari.

II	4	1	<i>Jura- ja hienotaetehd.</i>	—	4	—	1,850	
II	5	1	<i>Kulta- ja hopeasepäiv.</i>	—	2	—	1,200	
II	5	1	<i>Vaskivalimo.</i>	—	2	—	600	
II	5	3	<i>Läksi- ja peltisepäiv.</i>	—	9	—	8,440	
II	5	1	<i>Neulatehdas.</i>	B. C. Berglöf	2	—	205	Valm. 75,000 nuppineulaa, 3,500
III	7	3	<i>Kellosepäiv.</i>	—	6	—	2,445	pola- ja velakoukkuja.
IV	9	1	<i>Kaakelitehdas.</i>	—	3	—	1,000	
V	11	1	<i>Värjäyslaitos.</i>	—	2	—	2,160	
VI	17	1	<i>Nahkaparkitto.</i>	—	5	—	6,550	
			1863	A. G. Gardberg . . .	18	—	165,379	Peitottu noin 4,000 is. ja
VI	17	2	<i>Satulantekijäiv.</i>	—	3	—	1,600	pien. vuot. ja 6,000 p. nahkaa
VI	17	2	<i>Säämiskäntekijäiv.</i>	—	3	—	1,150	eri tarkoituksiin.
VIII	21	2	<i>Kirjansitojanverst.</i>	—	3	—	675	
IX	23	2	<i>Nikkarinverst.</i>	—	6	—	2,500	
IX	23	1	<i>Sorvausverstas.</i>	—	1	—	450	
IX	23	1	<i>Tynnyrintekijäiv.</i>	—	1	—	350	
X	27	2	<i>Maalareita.</i>	—	4	—	5,249	
XI	30	2	<i>Leipätehtaita.</i>	—	5	—	10,800	
XI	30	1	<i>Kalansuolauslaitos.</i>	Osakeyhtiö	3	—	1,000	
XI	31		<i>Olut- ja Portteriteht.</i>	—				
			1866	F. Hultman	4	1 lokomobili.	25,200	52,000 k:ua olutta, 18,000 k:ua
			1873	Osakeyhtiö	11	—	80,900	portteria, 33,000 k:ua kaljaa.
								12,000 k. portteria, 12,000 k. olut.
XI	31		<i>Väkiivinatehdas.</i>	—				
			1869	C. O. Sohlström . . .	1	—	25,832	
XII	33		<i>Räätälinverstas.</i>	J. Blomberg	5	—	2,000	Katso siv. 24 ja 26.
XII	33	1	<i>Turkkurinverstas.</i>	—	2	—	1,000	
XII	33	6	<i>Suutarinverstaita.</i>	—	12	—	6,278	

Hankoniemi.

II	4	3	<i>Jura- ja hienotaeverst.</i>	—	4	—	1,700	
II	5	1	<i>Peltisepäinverstas.</i>	—	2	—	800	
IV	8		<i>Kivenhakunverstaita.</i>					
				K. Boström	16	—	14,000	30,700 kj. nupikiviä.
				G. Sergejeff*	5	—	3,000	5,000 „ „
VI	17	1	<i>Satulantekijänverstas.</i>	—	1	—	1,400	
IX	23	1	<i>Nikkarinverstas.</i>	—	1	—	600	
X	27	3	<i>Muuraria.</i>	—	3	—	2,700	
XI	30	2	<i>Leipätehtaita.</i>	—	2	—	7,500	
XII	33	3	<i>Räätilinverstaita.</i>	—	3	—	2,900	
XII	33	3	<i>Suutarinverstaita.</i>	—	6	—	6,900	

Helsingin kihlakunta.

Ryhmä.	Luokka	Laitoksen asema.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.			Liikevoima.	Valmistetun tavaran paljous ja laatu.	Valmistetun tavaran brutto-arvo S. markkoissa.	Muistutuksia.
					Mies-puolista	Nais-puolista	Ikäsi-				
IV	9	Tuusulan pitäj.	<i>Sementtitehdas.</i>								
		Keravan kylä.	Savio.	Osakeyhtiö	20	—	—	—	4,800 t. Portl. sementtiä.	55,000	
IV	9	Porvoon pit.	<i>Tuulitehdas.</i>								
		Kalahden kylä	Jackarby.	Th. Winter	6	—	1	—	200,000 tiiltä.	8,000	
		Noriken kylä.	Norike.	M:a Sandström	9	—	1	—	150,000 "	5,400	
		Finnbyn kylä.	Bergstad.	Osakeyhtiö	34	—	—	1 höyrykone.	674,000 "	35,722	
		Fagerstadin kylä.	Fagerstad.	F. A. Segersträhle ..	—	—	—	—	160,000 "	6,400	
IV	9	Tuusulan pit.	<i>Kaakelitehdas.</i>								
		Kerava, 1881	Kerava, 1881	Trygg	4	—	—	—	—	3,000	
IV	10	Helsingin pit.	<i>Lasitehdas.</i>								
		Sjöskog.	Königstedt, 1864	K. K. Andersson	18	—	4	—	200 puoli- ja 1,600 neljännes kistua täysivalk. belg. ikkunalasia.	65,000	
									118,500 pulloa.	14,000	
V	12	Mäntsälän pitäj.	Sellinge, 1842	Lind & Sourander ...	4	—	—	—	—	—	
		Helsingin pit.	<i>Öljymylly.</i>								
		Tikkurila.	1862	C. J. Wikberg	4	—	—	1 vesiratas.	K. sivu 18.	17,550	Tehtaassa on 1 höyrykattila.
V	12		<i>Saippuatehdas.</i>								
			1883	Emeli Avander	1	—	—	—	1,035 l ^h suopaa ja pesusaipp., 200 l ^h hajusaipp.	7,650	
V	14	Mäntsälän pitäj.	<i>Tuulitehtaita.</i>								
		Hirvihaaran k.	Mäntsälä, 1873	J. A. Holmberg .. .	11	—	10	—	3,000,000 laatikkoa.	30,000	
		Sääksjärven k.	Sääksjärvi, 1879	A. W. Gestrin	5	—	8	—	1,370,000 "	10,000	
VI	17	Helsingin pit.	<i>Nahkaparkittoa.</i>								
		Staffansbyn k.	1863	F. A. Lindström	11	—	—	—	—	29,865	
			Brobacka, 1883	G. A. Lesch	5	—	—	—	—	14,800	Valm. yhteensä: 4,000 vuotaa, 1,400 pienempää nahkaa.
		Nurmijärven pit.	1883	K. G. Berggren	2	—	—	—	—	—	
			1857	G. Salenius	1	—	—	—	—	—	
IX	22	Porvoon pit.	<i>Sahalaitos.</i>								
		Finnbyn k.	Bergstad.	Osakeyhtiö	15	—	—	—	183 stnd. sahatavaroita.	17,200	
		Gammelbackan k.	Porvoo.	A. Eklöf	124	—	2	1 höyryk.=45 hv.	—	454,000	3 raamisahaa ja useamp. sirkkelis.
		Karlsbyn k.	Tolkis, 1875	Osakeyhtiö	15	—	—	1 höyryk.	—	52,828	
		Nurmijärven pit.									
		Kytäjärven k.	Kytäjärvi.	C. Linder	—	—	—	Vesiratas.	30 stnd. lautoja.	400	
			Råskog.	A. Adlercreutz	—	—	—	"	75 " "	1,000	
IX	23	Mäntsälän pit.	<i>Lankarullatehdas.</i>								
		Ohkoisten k.	Kaukas, 1874	Osakeyhtiö	36	—	—	"	90,000 grossia lankarullia koivusta.	88,000	
XI	31	Helsingin pit.	<i>Ohuttehtaita.</i>								
		Gumtäckt.	Sörnäs, 1872	Osakeyhtiö	29	—	—	1 höyryk.=12 hv.	—	200,000	
		Munksnäs.	—	K. Kröckel	10	—	3	—	—	41,100	
		Mäntsälän p. ja k.	Mäntsälä, 1876	Osakeyhtiö	10	—	—	—	—	25,000	
XI	31	Nurmijärven p.	<i>Viinapolttimoita.</i>								
		Kytäjärven k.	1868	C. Linder	1	—	—	1 höyryk.=8 hv.	—	140,783	
		Porvoon pit.	Kiiala.	C. A. Levin	9	—	—	1 höyryk.=25 hv.	—	289,340	
		Tuusulan pit.									
		Järvenpään k.	Mariefors, 1873	Osakeyhtiö	9	—	—	1 höyryk.	—	126,698	
		Pukkilan kapp.									
		Savijoen kylä.	1876	K. R. Karlsson	7	—	—	1 höyryk.	—	104,284	
		Mäntsälän pit.	Andersberg.	—	—	—	—	—	—	71,146	

Raaseporin itäinen kihlakunta.

II	4	Wihdin pitäjä. Niemenkylä.	<i>Jura- ja hienotaeverst.</i> 1864	J. Långström	1	—	—	—	560	
		Niuhalan kylä.	<i>Kellosepänverst.</i>	O. Grönholm	1	—	—	—	6,490	
IV	9	Espon pitäjä.	<i>Tiilitehdas.</i>	Tschetschulin'in perill.	49	—	8	—	90,000	
IV	9	Kirkkonummen p. Ytterkuren k.	<i>Kaakelitehtaita.</i> —	O. G. Kjellberg	5	—	—	—	2,000,000 tiiltä.	
		Munkkulan k.	1879	E. Lindström	5	—	—	—	2,500 kaakelia, 1,500 ruuk- kua, 1,500 kivivatia.	3,000
		Hinder'in k.	1882	A. Lanaeus	2	—	—	—	2,000 kaakelia, 1,500 ruuk- kua ja kivivatia.	2,000
IV	10	Strömsbyn kylä. Pusulan kapp.	1882 <i>Lasitehdas.</i>	A. E. Kjellberg	7	—	—	—	1,200 kaakelia, 1,000 ruuk- kua ja kivivatia.	1,500
V	11	Hyrkkylä. Wihdin pit. Selkisten kylä.	Arima. <i>Värjäyslaitos.</i> 1885	A. Alftan	16	—	10	—	4,000 kaakelia.	1,500
		Pakasilan kylä.	1861	A. W. Lindholm	2	—	—	—	600,000 putelia.	60,000
		Nyhkälän kylä.	1881	K. G. Broström	1	—	—	—	Värjännyt 2,083 lankoja, prässännyt 2,805 kyyn. kangasta, y. m.	7,561
VI	17		<i>Nahkaparkitto.</i>	K. Winne	1	—	—	—	—	170
		Pakasilan kylä.	1877	G. Sevon	2	—	—	—	—	1,497
		Sukselan kylä.	1880	G. W. Sevon	2	—	—	—	—	4,512
		Härköilän kylä.	1881	K. Jokinen	2	—	—	—	—	4,625
		Pyhäjärven pit.	—	G. Öfverström	1	—	—	—	—	2,560
		Nyhkälän k.	1868	Karlsson	1	—	—	—	—	7,300
		Haviston k.	—	A. M. Lundin	8	—	—	—	—	518
VII	18	Wihdin pit.	<i>Villakehrvulaitos.</i>					Vesilaitos.	300 l ^ä villalankaa.	18,000
IX	22	Palojärven k. Esboon pit. Muhlbyn k. Lohjan pit.	1848 <i>Sahaaja.</i> Bastvik, 1876 Wirkby, 1863 Kyrkstad, 1875	F. J. F. Sjöblom	18	—	—	—	1,000 stand. puutavaroita.	102,000
		Pusulan kapp.	Andiais	J. Kronqvist	24	—	—	1 höyrykone.	1,000 stnd. lankk. ja laut.	100,000
		Ikkalan kylä.	Kokki	A. Dahlberg	30	—	—	1 höyrykone.	1,300 " " "	80,000
		Hattulan k.	Juvankoski, 1883	K. Saurén	—	—	—	—	—	—
				J. F. Sundman	2	—	—	Vettä.	—	1,300
				Linden ja Sundman ..	6	—	—	"	—	10,000
X	27	Wihdin pit. Wanhalan k.	<i>Maalaria.</i> 1865	V. Helin	2	—	—	—	—	475
XI	30	Kotkaniemen k.	1864	K. Törnström	2	—	—	—	—	480
			<i>Leipätehtaita.</i>	A. Törmänen	2	—	—	—	—	6,550
		Härköilän k.	—	J. Reponen	2	—	—	—	—	3,768
		Niuhalan k.	1879	W. Lillja	2	—	—	—	—	591
		Wanhalan k.	1882							
		Pyhäjärven pit.	—							
		Nyhkälän k.	1880	K. G. Tamminen	2	—	—	—	—	3,600

Valmistanut yht. 830 isompaa ja
2,400 pienempää vuotaa ja nahkaa.

Raaseporin itäinen kihlakunta.

XI	31	Nummen kapp. Sierlan kylä.	<i>Oluttehtaita.</i> Haukijärvi. 1878	O. Landén ja S. Lind- qvist.....	4	—	1
		Lohjan pit. ja kyl.	1879	Osakeyhtiö.....	7	—	—
		Pyhäjärven pit. Ahmon kyl.	Pöyläkivi, 1884	A. Rosqvist.....	3	—	—
XII	33	Kirkkonummen p. Wihdin pit.	Navala. <i>Räätälinverstaita.</i> 1850	Osakeyhtiö.....	5	—	—
		Wanhalan kylä.	1874	H. R. Rosenqvist....	1	—	—
		Torholan kylä.	1884	G. Tjäder.....	1	—	—
		Pakasilan kyl.	1884	E. Sundberg.....	1	—	1
		Härköilän kylä.	—	K. Kottelin.....	1	—	—
XII	33	Wanhalan kylä.	<i>Suutarinverstas.</i>	J. Eklund.....	1	—	1

—	15,000 k:a olutta.	12,200	
—	25,000 k:a olutta, 3,000 kaljaa.	15,000	
—	5,204 k:a olutta, 300 k:a portteria.	5,504	
—	15,000 k:a olutta.	7,500	
—	—	4,000	
—	—	1,100	
—	—	2,500	
—	—	600	
—	—	2,550	

Raaseporin läntinen kihlakunta.

VII	18	Pohjan pit.	<i>Verktehdas.</i> Antskog.	Fiskar'in osakeyhtiö.	4	—	6
IX	22	Tenalan pit. Karjan pit.	<i>Sahalaitoksia.</i> Svartå. 1786	A. v. Julin.....	5	—	—
		Pohjan pit.	Billnäs. Grabbskog.	Vapaah. F. Linder... Vapaah. Hisinger.... Vapaah. Hisinger....	8 7 4	— — —	— — —
		Bromarvi. Hankoniemen kyl.	Hangö. Kärkelä.	L. Börtzell.....	14	—	—
XI	28	Karjalohjan pit. Tenalan pit. Karjan pit.	<i>Jauhomyllyja.</i> 1879	Fiskar'in osakeyhtiö. A. v. Julin..... Vapaah. Linder.....	2 2 3	— — —	— — —

—	200 ^l / ₂ villalank., 500 kyyn. verkaa, 175 kyyn. doffelia.	1,500	
Vesi.	—	4,879	
Vesipyörä.	255 stand. lankk. ja laut.	26,000	Saha kaksiraaminen.
Vesi.	27 stnd. lankk. 10 stnd. laut.	1,250	" "
"	12 stnd. lankk. 5 stnd. laut.	750	" yksiraaminen.
Lokomobiili =	Noin 400 stnd. lankk ja laut.	60,000	" yksiraaminen kaksikertai-
12 hv.	karkeampia nikkarinteoks.	6,400	sella reunasahalla y. m.
2 vesipyörä.	76 stnd. lankk. ja laut.	750	
"	—	—	
"	10,000 sent. jauhoja.	—	Myllyssä on 5 paria kiviä ja ryynik.

Pernajan kihlakunta.

IV	9	Pernajan pit.	<i>Tiilitehtaita.</i> Hardom. Härkäpää. Isnäs. Kuuskoski. Sarlahti. Sarvisalo. Sjögård. Tjusterby. Rönnäs. Näse ja Kabböle.	Lindfors	—	—	—	—	30,000 tiiltä.	1,200	Työntekijäin lukua ei ole ilmoitettu, vaan on yleisessä katsahduksessa III, arviolta otaksuttu.
				Rouva O. Bjugg	—	—	—	—	140,000 "	5,600	
				Rouva E. Holm	—	—	—	—	242,000 "	9,680	
				Kr. C. M. Creutz	—	—	—	—	140,000 "	5,600	
				Vapaah. V. M. v. Born	—	—	—	—	12,000 "	500	
				Rouva E. Holm	—	—	—	—	320,000 "	12,800	
				P. C. S. Antell	—	—	—	—	160,000 "	6,400	
				G. R. Ehrnroth	—	—	—	—	200,000 "	8,000	
				Wallén	—	—	—	—	125,000 "	5,000	
					—	—	—	—	250,000 "	10,000	
V	16	Orimattilan pit.	<i>Luumyly.</i> Sommarnäs, 1884	K. G. Berner	4	—	—	Vesiratas.	10,000 l ^h luujauhoja.	15,000	
VI	17	Niemen k. Kirkko kyl.	<i>Nahkaparkkito.</i> 1879	A. N. Koskinen	8	—	1	—	5,445 parkittua nahkaa, 7,300 valmistettua pienempää nahkaa.	93,400	1,100 ulkom. valmistamatonta nahkaa. Käytt. kuusen-, koivun- ja pajunkuoria.
VII	18		<i>Verkatehdas.</i> 1882	K. H. Attila	3	—	2	1 lokom.=5 hv.	5,000 £ villalankaa, 2,000 kyyn. verkkaa, 200 kyyn. trikoota.	17,000	Tehtaasen kuuluu värjäyslaitos.
VIII	21	Anjalan pit. Ummeljoen kyl.	<i>Puuhiemoita.</i> 1880	C. A. Blaise	70	—	2	1 turb. = 120 hv. 3 vesi pyör.	10,000 l ^h puumassaa ja 50,000 l ^h puupahvia.	160,000	
		Jaalan pit. Jaalan kyl.	Werla.	Isännöitsiä W. Dippel	34	—	—	2 turbiinia.	17,853 puut. puumassa ja 27,655 puutaa puupahvia.	90,000	
IX	22	Strömfors'in pit.	<i>Sahalaitoksia.</i> Strömfors.	Osakeyhtiö	36	—	2	2 turbiinia, 1 vesipyörä.	—	76,000	
		Pernojan pit.	Sarlahti. Kuuskoski, 1880 Forsby, 1874 Weckas, 1873 Näse, 1865	Vapaah. V. M. v. Born Kr. C. M. Creutz	2	—	—	—	—	1,800	Sahannut 800 kpl. hirsia.
				Askolin	1	—	—	—	—	—	" 46,000 " ; s. 3-kehäinen.
				Hornborg'in k.k.pesä. Andersin	51	—	6	—	—	270,000	Saha 3-kehäinen.
					—	—	—	—	—	—	
XI	28	litin pit. Lyöttilän kyl. Pernojan pit.	Alhais, 1884 <i>Jauhomylyjä.</i>	Hietalahti	2	—	—	1 kone = 8 hv. 17 tuule-, 7 vesimyllyä.	—	8,000	Sirkkelisaha ja mylly.
		Liljentaal'in kapp.	—	—	24	—	—	3 tuuli-, 4 vesi- myllyä.	—	—	
XI	30	Pernojan pit.	<i>Meijereitä.</i> Sarflax. Tjusterby. Forsby. Malmgård. Hardom, 1879	Vapaah. V. M. v. Born C. Antell	1	—	—	1 hevoiskierros.	260 £ juust., 2,115 £ voita.	7,500	
				Askolin	1	—	—	—	8,000 £ juust., 3,000 £ voita.	—	
				Kr. C. M. Creutz	2	—	—	1 hevoiskierros.	4,000 " " 2,500 " "	—	
				Osakeyhtiö	3	—	—	—	— " " 3,431 " "	2,847	
		Liljentaal'in kapp. Eskilän kyl.	1881	Osakeyhtiö	2	—	—	—	10,000 " " 18,000 " "	21,000	
XI	31	litin pit. Lyöttilän kyl.	<i>Oluttehtaita.</i> Alhais, 1875	J. Hietalahti ja F. Lundström	3	—	—	—	12,000 k:nua olutta.	7,200	
XI	31	Elimäen pit.	<i>Viinapolttimoita.</i> Myllylä.	F. Berg	—	—	—	—	—	116,026	
		Liljentaal'in kapp.	Säfträsk, 1884	Yhtiö	—	—	—	—	—	46,455	

Taulu I, joka edellä olevien ilmoitusten mukaan osoittaa kuhunkin teollisuusryhmään kuuluvien, erityisten tuotteitten yhteenlasketun arvon Uudenmaan läänin kaupungeissa ja maaseuduilla vuoden 1884:n kuluessa.

Teollisuusryhmien järjestysnumerot ja nimitykset.							
II	Metalliteollisuus.	VIII	Paperiteollisuus.				
III	Koneteollisuus.	IX	Puuteollisuus.				
IV	Kiviteollisuus.	X	Rakennusteollisuus.				
V	Kemiallinen teollisuus.	XI	Ravinto- ja nautintoain. valmist. teoll.				
VI	Nahkateollisuus.	XII	Vaatetusteollisuus.				
VII	Tekstiiliteollisuus.	XIII	Kuvaava teollisuus.				
Ryhmä.	Helsinki.	Porvoo.	Loviisa.	Tammisaari.	Hankoniemi.	Maaseutu.	Uudenmaan lääni.
II	348,792	24,576	9,308	12,295	2,500	560	S:a 398,031
III	86,871	13,838	900	2,445	—	6,490	„ 110,544
IV	615,391	275	400	1,000	17,000	415,302	„ 1,049,368
V	283,336	9,290	3,975	2,160	—	89,428	„ 388,189
VI	172,021	44,455	22,500	174,679	1,400	157,580	„ 572,635
VII	44,402	—	—	—	—	36,500	„ 80,902
VIII	907,124	2,797	1,200	675	—	250,000	„ 1,161,796
IX	481,697	20,531	202,530	3,300	600	1,361,807	„ 2,070,465
X	755,166	41,765	4,690	5,249	2,700	955	„ 810,525
XI	5,273,103	490,934	179,696	117,900	7,500	1,404,092	„ 7,473,225
XII	978,523	75,437	5,850	9,278	9,800	10,750	„ 1,089,638
XIII	752,892	34,000	5,323	—	—	—	„ 792,215
S:a	10,699,318	757,898	436,372	328,981	41,500	3,733,464	S:a 15,997,533

2.

Turun ja Porin lääni.

Tunku.

Ryhmä.	Luokka	Pienomp. vers- taita tahi elink. harjoittajia.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.			Liikevoima.	Valmistetun tavarän pal- jous ja laatu.	Valmistetun tavarän brut- to-arvo S. markoissa.	Muistutuksia.
					Mies- puolisia	Nais- puolisia	Aik- kassia				
II	4	3	<i>Jura- ja hienotaektaita.</i> 1851 1853 1880 1882 1883 1883	— C. J. Wulff F. W. Wulff J. G. Finnberg E. Nordgren Anna Rangell J. O. Abrahamsson ..	9 7 10 5 5 7 4	— — — — — — 1	— — — — — — —	— — — — — — —	11,725 5,390 13,255 3,675 2,500 4,110 3,185		
II	4	3	<i>Kuparisepänerstaita.</i>	—	9	—	—	—	6,358		
II	5	4	<i>Lätkki- ja peltisepänerstaita.</i> 1874	—	7	—	—	—	6,909		
II	5	3	<i>Vaskivalimoita.</i>	S. J. Haglund'in leski	6	—	—	—	8,050		
II	5	3	<i>Kulta- ja hopeasepänerstaita.</i> 1862	—	3	—	—	—	3,946		
			1870	O. Lundgren	6	—	—	—	17,548	Valmist. 802 duk. kultaa.	
			1870	W. Petterson	5	—	—	—	15,635	" 554 duk. kultaa. " 2,093 luotia hopeaa. " 1,903 duk. kultaa. " 3,207 luotia hopeaa.	
II	5	1	<i>Tinauslaitos.</i>	—	1	—	—	—	820		
III	7	7	<i>Kellosepänerstaita.</i>	—	11	—	—	—	12,732		
III	7	1	<i>Tehd. haavanparannuskal. vart.</i>	—	1	—	—	—	500		
IV	8		<i>Kivenhakkuutehdas.</i> 1868	K. Forsström	5	—	—	Hautapatsaita.	8,000		
IV	9		<i>Tiilittehtaita.</i> 1884	Kupittaaantiilitehd.yht.	70	—	—	700,000 kpl. tiiliä.	35,000		
IV	9		<i>Kaakelittehtaita.</i> 1874	Turun kaakeliteht. osakeyhtiö	62	—	—	102,000 kpl. kaakelia.	81,000		
IV	9	2	<i>Savenvalurintehtaita.</i>	—	5	—	—	—	2,907		
V	11	2	<i>Värjäyslaitoksia.</i> 1847	—	2	—	—	—	6,950		
V	12		<i>Saippuatehdas.</i> 1865	C. J. Blomqvist	7	—	—	—	14,850		
V	13		<i>Kaasutehdas.</i> 1861	C. Jönsson ja Kumpp.	6	—	2	300 nelikkoa suopaa, 85,000 Ø pyykki saippuaa, 7,000 tus. toalettisaip., kaiken- laisia teknillisiä teoksia.	66,700		
			1861	Osakeyhtiö	15	—	—	7,474,000 jalk. valokaasua.	19,500	Kuluttanut 5,959 tynn kivihiliä.	
VI	17	3	<i>Nahkaparkittoa.</i> 1864 1872 1875 1876 1878	— J. F. Sahlbom C. G. Tornberg G. Lehtinen A. Ingelin	10 8 8 5 5	— — — — —	— — — — —	— — — — —	52,247 48,000 74,000 27,830 20,500		
			1880	Toiminimi: Turun nah- katehdas	12	—	—	Valmistettu: 2,100 isomp., 3,000 pienempää vuotaa.	94,000		
VI	17	9	<i>Satulantekijänverstaita.</i>	K. F. Ahlroth ja Kumpp.	11	—	—	—	116,000		
			1881	—	10	—	—	—	22,695		
VI	17		<i>Harjatehdas.</i> 1881	B. Jakobsson	11	—	—	—	20,500		
			1881	Åström ja Kumpp.	8	—	1	16,200 kpl. harjoja, 7,220 kpl. pensseliä.	24,605		

Turku.

VII	18		<i>Verkatehdas.</i> 1877	Multavierun osakeyhtiö	46	—	2	—	25,000 kyyn. trikoota, dof- felaa, verkkaa; kehruuta, vär- jäämistä, valmistamista.	110,500	
VII	19		<i>Pumpulikehruu ja kutomatehdas.</i> 1843	J. Barker ja Kumpp.	37	—	30	1 höyryk. = 40 hv.	193,860 ₯ pump. lank.	273,944	
			1880	E. Holmberg	29	—	—	—	4,700 ₯ vaddia.	74,651	Käytt. 28,000 ₯ pumpulilankaa ja 8,704 ₯ ulkom. villalankaa.
VII	19		<i>Trikootehdas.</i> 1882	J. Dahlberg	96	—	4	—	4,164 tus. huivia ja alus- vaatteita 95 ₯ kangasta.	74,651	
VII	20	3	<i>Köysitehtaita.</i> 1835	—	7	—	—	—	Huivia ja alusvaatteita, röijyjä, paitoja, sukkia y. m. vaatteita.	209,930	Käytt. 15,500 ₯ villalankaa, 13,000 ₯ pumpulilankaa.
VII	20	1	<i>Nyöritehdas.</i> —	C. G. Cujander	5	—	—	—	—	6,380	
VIII	21		<i>Kirjekuori- ja pussitehdas.</i> 1874	—	1	—	—	—	—	4,898	
VIII	21	5	<i>Kirjansitomatehtaita.</i> 1858	Disp. E. Nylund	5	—	—	—	—	1,215	
IX	22		<i>Puunjalastuttamistehdas.</i> 1879	—	6	—	—	—	—	13,000	
IX	23	11	<i>Nikkarinverst. ja huonekaluteht.</i> 1850	J. F. Rönnberg	5	—	—	—	—	5,306	
			1856	—	6	—	—	—	—	10,200	
			1865	—	5	—	—	—	—	83,500	
			1871	—	49	—	1	—	452 stand.	22,204	
			1876	Disp. A. B. Nordfors.	28	—	2	—	—	4,200	
IX	23	2	<i>Sorvausverstaita.</i> 1843	—	5	—	—	—	—	9,270	
			1875	—	8	—	—	—	—	4,500	
IX	23	1	<i>Tynnörintekijänverst.</i> 1883	—	64	—	—	—	—	208,900	
			1875	—	6	—	—	—	—	1,000	
			1883	—	5	—	—	—	—	1,190	
IX	23		<i>Korkkitehdas.</i> 1872	A. Filén	5	—	—	—	57,805 paperossi hammas- luuta, 110 tus. tup. piippua,	3,486	
IX	24	1	<i>Koppatehdas.</i> —	—	6	—	—	—	—	4,026	
IX	25	1	<i>Kampatehdas.</i> —	—	1	—	—	—	—	400	
IX	26	2	<i>Ajokalutehtaita.</i> 1872	—	7	—	—	—	450 kpl. isompaa ja eri määriä pienempiä astioita.	12,000	Käytt. tammea ja pyökkiä, hon- kaa ja kuusipuuta.
X	27	1	<i>Muurari.</i> —	—	4	—	—	—	—	450,000	Käytt. 50,000 ₯ korkkikaarna.
X	27	8	<i>Maalareita ja tapetinpanij.</i> 1867	—	1	—	—	—	1 höyrykone.	1,904	
			1872	—	1	—	—	—	—	1,600	
			1874	—	5	—	—	—	—	4,040	
			1877	—	9	—	—	—	—	7,400	
			1880	—	4	—	—	—	4 kpl. 4-pyör. ajopeliä.	800	
			1883	—	8	—	—	—	8 " 2- " "	9,685	
			1883	—	17	—	—	—	—	39,700	
X	27	4	<i>Lasimestareita ja kultaajaita.</i> —	—	17	—	—	—	—	10,494	
X	27	2	<i>Nuohajamestareita.</i> —	—	6	—	—	—	—	7,000	
			—	—	6	—	—	—	—	14,057	
			—	—	6	—	—	—	—	9,800	
			—	—	14	—	—	—	—	21,226	
			—	—	12	—	—	—	—	12,100	
			—	—	11	—	—	—	—	31,095	
			—	—	9	—	—	—	—	9,100	

Turku.

XI	29		<i>Sokeritehdas.</i>								
			1853	Auran sokerit. yht. . .	76	—	—	4höyryk.=50 hv.	K. sivu 33.	1,685,428	Puhdist.: 3,950,000 g Jaavan raaka sokeria.
XI	30	14	<i>Leipätehtaita.</i>	—	24	—	—	—	—	119,100	
			1855	E. A. Enqvist	5	—	—	—	—	10,550	
			1864	K. J. V. Ahlstedt	5	—	—	—	—	11,970	
			1876	K. A. Karlstedt	5	—	—	—	—	17,100	
			1877	E. Jernvall	5	—	—	—	—	28,726	
			1884	O. L. Lindqvist	5	—	—	—	—	14,000	
XI	30	3	<i>Konditoriaa.</i>	—	12	—	—	—	—	40,502	
XI	30	1	<i>Teurastuslaitos.</i>	—	2	—	—	—	—	19,768	
XI	30	3	<i>Makkaraitehtaita.</i>	—	8	—	—	—	—	36,147	
XI	31		<i>Oluttehtaita.</i>								
			1851	Kingelin ja Kumpp. . .	19	—	—	1 höyryk.=6 hv.	192,000 k:ua olutta.	134,400	
			1871	Uusi oluttehd. yht. . . .	23	—	—	1 höyryk.=5 hv.	215,000 " "	172,000	
								1 höyryp.=10 hv.			
XI	31		<i>Viinapolttimoita.</i>								
			1873	Strandell'in höyrypoltt. osakeyhtiö	16	—	—	1 höyryk.	101,190 " paloviinaa.	232,737	
			1874	Kairisten höyrypoltt. osakeyhtiö	20	—	—	—	41,000 " "	94,300	
			1880	Auran uusi höyrypoltt. osakeyhtiö	3	—	—	1 höyryk.	80,240 " "	184,549	
XI	31		<i>Viinanväki- ja likööri-tehtaita.</i>								
			K. siv. 34 o. 36.								
XI	31		<i>Hedelmäviinatehdas.</i>								
			1870	C. P. Melchersson . . .	2	—	—	—	2,500 k:ua viiniä.	4,500	
XI	31		<i>Etikkatehdas.</i>								
			1876	Amanda Nisslé	2	—	—	—	4,620 " etikkaa.	3,234	Käytt. 651 km paloviinaa.
			1883	S. v. Schalien	1	—	—	—	6,000 " "	5,400	" 1,169 " "
XI	31		<i>Kivennäisvesitehdas.</i>								
			1884	Turun aptekareita . . .	3	—	—	1 kaasuk.=1 hv.	110,000 p. virv. juomia. 35,000 " kivenn. vettä.	24,000	
XI	32		<i>Tupakkatehtaita.</i>								
			1845	P. C. Rettig ja Kumpp. .	157	—	33	Höyr. j. kaasua.	K. sivu 35.	711,671	Käytt. ven. ja saksal. tupakanlehtiä ja -varsia.
			1865	S. F. Jäderholm	44	—	10	1höyryp.=15 hv. 1höyryk.=12 hv.	5 milj. papyrossia. 130,000 g kartuusia, keh-rättyä tupakk. ja nuuskaa. 50,000 sikaaria.	258,300 3,000	" "
			1873	C. H. Fischer	2	—	—	—	15,379 g rullatupakk.	41,163	
			1879	W. Falck ja Kumpp. . .	4	—	4	—	12,180 " nuuskaa.	228,546	Käytt. turkkil. tupakk.
			1881	J. A. Humelin	69	—	1	—	12,187,100 papyrossia.	33,600	" " "
			1883	K. D. Konstantinides .	12	—	—	—	2,800,000 " "		
XII	33		<i>Paitatehtaita.</i>								
			1869	G. A. Petrelius	47	—	5	—	Liina- ja pumpuliteoksia.	90,000	
			1874	C. F. Juselius	63	—	20	—	" "	76,300	
XII	33	13	<i>Räätälinverstaia.</i>								
			1875	Amalia Stenros	10	—	—	—	286 hameita, y. m.	4,956	
			1856	M. Walden	10	—	—	—	—	16,670	
			1861	A. A. Berg	9	—	—	—	—	21,000	
			1870	R. Jansson	19	—	—	—	Noin 2,000 kpl. erill. vaatt.	70,000	
			1877	C. F. Palmgren	8	—	—	—	—	18,985	

Turku.

XII	33	1	<i>Hattutehdas.</i>	—	1	—	—
XII	33	3	<i>Turkkurinverstaita.</i>	C. G. Silfverberg	8	—	—
XII	33	2	<i>Hansikastehtaita.</i>	—	5	—	—
XII	33	23	<i>Suutarinverstaita.</i>	—	4	—	—
			1870	J. Helander	41	—	—
			1881	F. A. Grönroos	7	—	—
			1879	K. A. Koskinen	8	—	—
			1879	G. Wikbom	6	—	—
			1882	P. J. Leppänen	5	—	—
XII	34	2	<i>Parranajohuoneita.</i>	—	6	—	—
XIII	36		<i>Kirjapainoja.</i>	—	5	—	1
			1818	G. W. Wilén & Co.	43	—	—
			1876	Osakeyht.	14	—	—
			1882	Åbo-tidning'in kirja-			
				paino-osakeyht.	20	—	5
XIII	36		<i>Kivipainoja.</i>	Osakeyht.	50	—	41
			1874	C. Gronenberg	6	—	2
			1884	(Uusi kivipaino).			

Naantaali.

XI	31		<i>Viinapolttimoita.</i>	Palov. osakeyht.	—	—	—
XI	31		<i>Viinanväki- ja likööri-tehtaita.</i>	Uusi palov. osakeyht.	—	—	—
				Viin.väkiteht. osakeyht.	—	—	—
				O. Marjanen	—	—	—

—	—	700	Käytt. silkkihuopaa y. m.
—	—	26,000	
—	—	14,283	
—	—	4,500	
—	—	37,637	
—	700 par. kenkiä.	10,500	
—	800 " "	15,000	
—	—	11,000	
—	—	2,045	
—	—	2,225	
—	—	1,000	
1 höyryk.	—	107,382	
—	—	29,082	
—	—	45,661	
—	—	130,000	
—	—	6,399	

XI	31			—	90,571 kua paloviinaa.	208,313
XI	31			—	40,778 " "	98,788
				—	—	97,955
				—	—	47,340

Uusikaupunki.

II	4	2	Jura- ja hienotaetehdaita.	—	3	—	—	—	2,300
II	4	2	Kuparisepänverstaita.	—	3	—	—	—	4,800
II	4	1	Läksi- ja peltisepänverstas.	—	1	—	—	—	300
II	5	1	Vaskivalimo.	—	1	—	—	—	500
II	5	3	Kulta- ja hopeasepänverstaita.	—	3	—	—	—	7,830
III	7	2	Kellosepänverstaita.	—	5	—	—	—	6,770
III	7		Soittokonetehdas.						
			1870	J. A. Zachariasson	21	—	—	3 kpl. kirkkourkuja.	35,500
IV	9		Tiilitehdas.						
			Kaunisranta, 1876	F. B. Björkroos	12	—	—	100,000 kpl. tiiliä.	4,000
V	11		Värjäyslaitoksia.						
			1844	Matilda Tollet	4	—	—	Värj. 6,000 ℥ lankaa.	
								10,000 kyyn. sarka- ja villakankaita, y. m.	8,800
VI	17		Nahkaparkkittoja.						
			1865	L. H. Koskinen	5	—	—	Peitottu 250 vuotaa juhdiiksi, 350 anturanahaksi, 3,050 rasvanahaksi.	42,600
			1881	A. Malin	4	—	—	„ 200 vuotaa juhdiiksi, 200 anturanahaksi, 400 rasva-, maroqvin-nahaksi y.m.	22,000
VI	17	1	Satulantekijänverstaita.	—	2	—	—	—	3,700
VIII	21	1	Kirjansitojanverstas.	—	1	—	—	—	900
IX	23	3	Nikkarinverstaita.	—	7	—	—	—	5,500
IX	23	1	Sorvarinverstas.	—	1	—	—	—	280
IX	23		Väkipyörätehtaita.						
			1871	K. G. Silander	4	—	—	—	4,000
			1872	J. R. Lindberg'in oikeud. omist.	3	—	—	1 höyryk.	7,000
X	27	4	Muurareita.	—	6	—	—	—	4,600
X	27	1	Lasimestari.	—	1	—	—	—	1,600
X	27	4	Maalareita.	—	9	—	—	—	6,200
XI	30	6	Leipätehtaita.	—	7	—	—	—	20,600
XI	31		Oluttehdas.						
			1879	Osakeyhtiö	7	—	—	12,615 k:ua olutta, 15,000 k:ua kaljaa.	12,150
XI	31		Viinapolttimoita.						
			1869	Höyrypolt. osakeyht.	21	—	—	40,577 k:ua palov.	93,327
			1870	F. A. K. Tollet'in poltt. osakeyht.	22	—	—	70,900 „ „	163,070
				K. sivu 34 ja 36.					
XI	31	4	Viinanväki- ja likööri-tehtaita.						
XI	32		Tupakkatehdas.						
			1853	E. W. Wahlberg	9	—	—	450 ℔ suutupakkaa.	26,500
XII	33	4	Räätilinverstaita.	—	5	—	—	1,150 „ poltto „	6,880
			1882	O. Hellberg	6	—	—	—	12,000
XII	33	4	Suutarinverstaita.	—	8	—	—	—	6,400

Rauma.

II	4	4	<i>Jura- ja hienotaeverstaita.</i>	—	5	—	—	—	2,350	
II	4	1	<i>Kuparisepäntehtas.</i>	—	1	—	—	—	800	
			1862	J. E. Eriksson	4	—	—	—	9,000	
II	5	1	<i>Vaskivalimo.</i>	—	2	—	—	—	800	
II	5	2	<i>Kulta- ja hopeasepänerstaita.</i>	—	2	—	—	—	1,950	
III	7	1	<i>Kellosepänerstas.</i>	—	3	—	—	—	2,120	
V	11	1	<i>Värjäyslaitos.</i>	I. Östman	4	—	—	—	8,500	
VI	17	2	<i>Nahkaparkkitoja.</i>	—	3	—	—	—	1,450	
			1854	F. Malin	2	—	—	—	6,000	
			1870	K. F. Sjöblom	19	—	—	—	300,000	
VI	17	2	<i>Satulantekijänverstaita.</i>	—	2	—	—	—	1,190	
VII	18		<i>Villankehruutehtas.</i>	—						
			1883	I. Östman	4	—	1 höyryk.=5 hv.	—	6,500	Kehrutehtaassa on 120 kehrää.
VII	20	1	<i>Köydenpunojanverstas.</i>	—	3	—	—	—	2,080	
IX	23	5	<i>Nikkarinverstaita.</i>	—	5	—	—	—	2,750	
IX	23	1	<i>Sorvarinverstas.</i>	—	1	—	—	—	400	
X	27	3	<i>Muurareita.</i>	—	4	—	—	—	1,900	
			1882	S. Santamaa	6	—	—	—	1,600	
X	27	2	<i>Maalareita.</i>	—	2	—	—	—	1,675	
XI	30	1	<i>Leipätehtas.</i>	—	2	—	—	—	2,000	
			1875	J. A. Sjöblom	3	—	—	—	8,450	
XI	31		<i>Oluttehtas.</i>	—						
			1874	N. G. Karlström	9	—	—	—	15,000	
XI	31		<i>Vinapolttimo.</i>	—						
			1870	E. W. Grönberg	21	—	—	41,466 k:ua paloviinaa.	94,911	
XI	31		<i>Vinanväkitehtas.</i>	—						
			1870	E. W. Grönberg	4	—	—	K. sivu 36.	—	
XII	33	4	<i>Räätälinverstaita.</i>	—	5	—	—	—	2,600	
XII	33	8	<i>Suutarinverstaita.</i>	—	8	—	—	—	3,400	
XIII	36		<i>Kirjapaino.</i>	—						
			1881	L. Långfors	3	—	—	—	3,000	

Pori.

II	4	4	<i>Jura- ja hienotaethtaita.</i>	—	12	—	—	—	6,292	
II	4	3	<i>Kuparisepänverstaita.</i>	—	5	—	—	—	3,391	
II	5		<i>Lätkä- ja peltisepänverstas.</i>							
			1856	D. W. Lindroos	5	—	—	Meijeriastioita y. m.	5,000	
II	5		<i>Vaskivalimo.</i>							
			1877	A. Renfors	4	—	—	—	3,730	
II	5	1	<i>Kulta- ja hopeasepänverstas.</i>	—	3	—	—	—	4,520	
			1868	J. I. Åkersten	6	—	—	—	14,228	Kalustettu 20 kv. kultaa, 1,143
III	7	6	<i>Kellosepänverstaita.</i>	—	8	—	—	—	5,070	tuotia hopeata.
IV	9		<i>Tulitehtaita.</i>							
			1801	J. A. Blom	6	—	—	200,000 tiiltä.	7,000	
			1852	J. A. Blom	6	—	—	200,000 "	7,000	
			1874	C. F. Bäckman	8	—	—	150,000 "	6,000	
IV	9		<i>Kaakelitehdas.</i>							
			1871	F. N. Stenberg	14	—	—	1 höyryk.=6 hv. 203 kpl. kaakeliuunia ki- viast., ruukkuja, savipiip.	14,900	
IV	9	2	<i>Savenvalimoita.</i>	—	3	—	—	—	1,360	
V	11	2	<i>Värjäyslaitoksia.</i>	—	4	—	—	—	8,300	
			1846	G. A. Stenberg	5	—	—	—	8,000	
VI	17	5	<i>Nahkaparkkitoja.</i>	—	7	—	—	—	9,344	
			1869	A. Lönnqvist	8	—	—	1,542 sisä- ja ulkom.vuotia, 2,137 pienempiä "	37,874	
			1875	J. F. Salonen	4	—	—	425 vuotaa anturanahkaa 393 vuotaa päällisnahk.734 pienemp. vuotaa peitottu.	26,023	
VI	17	3	<i>Satulantekijänverstaita.</i>	—	6	—	—	—	5,684	
VII	19		<i>Pumpulitehdas.</i>							
			1876	Gustava Lindroos....	6	—	—	3,000 kyyn. pumpulik.	1,500	
VIII	21	2	<i>Kirjansitojan verstas.</i>	—	3	—	—	—	5,005	
IX	22		<i>Sahalaitos.</i>							
			Räfsö, 1872.	Osakeyhtiö	209	—	—	2 höyryk.=60 hv. K. sivu 31.	927,190	
IX	23	5	<i>Nikkarinv. ja huonekalutehtaita.</i>	—	15	—	1	—	5,876	
			1878	I. R. Rosblom ja pojat	5	—	—	—	3,048	
			1879	I. T. Rostedt	3	—	2	—	3,856	
IX	23	2	<i>Sorvausverstaita.</i>	—	3	—	—	—	1,021	
IX	23	2	<i>Tynnyrintekijän verstaita.</i>	—	4	—	—	—	3,133	
IX	24	1	<i>Leikkikalutehdas.</i>	—	1	—	—	—	1,200	
X	27	2	<i>Muurareita.</i>	—	2	—	—	—	875	
X	27	2	<i>Lasimestareita.</i>	—	2	—	—	—	1,104	
X	27	1	<i>Nuohoja.</i>	—	3	—	—	—	2,000	
X	27	4	<i>Maalareita.</i>	—	4	—	—	—	2,260	
			1869	J. G. Lind	10	—	—	—	6,640	
			1882	A. W. Leino	14	—	—	—	8,268	
XI	30	3	<i>Leipätehtaita.</i>	—	4	—	—	—	12,415	
XI	30	2	<i>Sokerileivostehtaita.</i>	—	4	—	—	—	7,450	
XI	30	7	<i>Teurastuslaitoksia.</i>	—	7	—	—	—	11,818	
XI	30	3	<i>Makkaratehtaita.</i>	—	6	—	—	—	14,114	
XI	30		<i>Meijeri.</i>							
			1882	C. J. Tollet	7	—	—	1 höyryk.=5 hv. 22,410 ₯ juustoa 62,315 ₯ voita.	90,000	Käyt. 312,713 k:n rieskamaitoa, meijerissä on 2 separatoria.

Pori.

XI	31		<i>Oluttehtaita.</i>							
			1853	Bayerin oluttehd. yht.	7	—	—	—	40,600 k:a olutta.	20,300
			1862	F. E. Grönvall	4	—	—	—	12,800 "	6,100
			Uusi oluttehdas, 1873	Yht. isännöits. Grönvall	7	—	—	—	40,000 "	28,000
			1873	L. G. Östling	4	—	—	—	23,000 "	16,000
			1874	C. F. Bäckman	7	—	—	—	45,000 "	25,200
XI	31		<i>Viinapolttimoita.</i>							
			1866	K. A. Nordgren	26	—	—	1 höyr.p., 1 höy- ryk. = 1½hv.	50,900 k:a viinaa.	117,070
			1866	Bergin'in viinapolttimo	21	—	—	1 höyryk.	50,753 "	116,732
			1867	J. Milan	—	—	—	1 höyryk.	51,656 "	118,809
			1867	F. W. Petrell	16	—	—	1 höyryk.	31,452 "	72,339
XI	31	5	<i>Viinanväki- ja likööritehtaita.</i>							
			Sivu 34 ja 36.							
XI	31		<i>Etikkatehtaita.</i>						12,000 k:a etikkaa.	4,800
XII	33		<i>Paitatehdas.</i>						—	4,500
XII	33	4	<i>Rüütälänverstaita.</i>						—	15,189
			1873	D. Hjorth	5	—	—	—	—	1,300
			1883	A. Toivola	6	—	—	—	—	2,175
XII	33	2	<i>Turkkurinverstaita.</i>						—	2,200
XII	33	7	<i>Suutarinverstaita.</i>						—	12,907
			1874	M. W. Kiikonen	4	—	—	—	—	2,592
			1878	F. F. Nordlund	5	—	—	—	—	6,830
XIII	36		<i>Kirjapainoja.</i>							
			1860	E. Palander	2	—	5	—	—	5,973
			1882	A. Bergbom	6	—	—	—	—	7,800

Halikon kihlakunta.

Ryhmä.	Luokka	Laitoksen asema.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.			Liikevoima.	Valmistetun tavaran paljous ja laatu.	Valmistetun tavaran brutto-arvo S. markoissa.	Muistutuksia.
					Mies-puolista	Nais-puolista	Ala-ikäisiä.				
IV	9	Kemiön pitäjä.	<i>Kalkkipolttimoita.</i> Brändboda, 1882	Osakeyhtiö	3	—	—	9,317 tyn. sammut. kalkkia.	14,250	Käytetty 6,050 K \& kalkkikiveä.	
		Finbyn kylä.	Förby.	—	—	—	—	9,500 " " "	14,250		
IV	9	Perttelin pitäjä. Salon kauppala.	<i>Savenvalimo.</i>	—	2	—	—	—	1,250		
IV	10	Dragsfjärdin kap.	<i>Lasitehtaita.</i> Skinnarvik.	—	3	—	—	—	1,600		
		Perttelin pitäjä.	Iloniemi.	—	62	—	—	9,371 laatik. ikkunalasia.	187,600		
		Kiikalan pitäjä.	Johannislund.	—	—	—	—	—	—		
V	11	Perniön pitäjä.	<i>Kimröökkitehdas.</i> Koski.	A. Julin ja Gr. A. Armfelt	21	—	—	Pulloja.	45,200		
IX	22	Halikon pitäjä.	<i>Sahalaitoksia.</i> Saha.	} Kr. A. Armfelt	9	—	—	2,480 tyn. kimröökkiä.	12,400	Saha 1-kehäinen.	
		Joensuu.	Waresalo.		3	—	—	Vettä.	—		1,524
		Muurlan kappeli.	Vähäpullola.	8	—	—	1 höyr.k.=16 hv.	—	24,085		
		Perttelin pitäjä.	Impola.	20	—	1	1 höyr.k.=12 hv.	—	127,818		
		Kiskon pitäjä.	Toija.	1	—	—	Vettä.	—	67		
		Perniön pitäjä.	Kuusto.	5	—	—	1 höyr.k.=8 hv.	—	23,624		
		Suomenk. kapp.	Teijo.	3	—	1	Vettä.	—	2,576		
		Pohjan pitäjä.	Hakkala.	2	—	—	"	—	1,279		
		Kemiön pitäjä.	Pohjankartano.	2	—	—	"	—	2,920		
		Dragsfjärdin kap.	Strömsholm.	22	—	—	1 höyr.k.=20 hv.	—	122,060		
			Björkboda.	3	—	—	"	—	2,969		
			Dahlsbruk.	7	—	—	1 höyr.k.=8 hv.	—	16,967		
			<i>Oluttehtaita.</i> Sunnanä.	10	—	1	Vettä.	—	3,812		
XI	31		Salo.	11	—	1	1 höyr.k.=12 hv.	—	6,349		
			Osakeyhtiö	—	—	—	—	25,000 k:a olutta.	20,650		
			—	6	—	—	—	50,000 k:a olutta 14,000 k:a kaljaa, 600 k:a simaa.	43,000		
XI	31	Halikon pitäjä.	<i>Viinapolttimo.</i> Wiurula.	Yhtiö	5	—	—	40,123 k:a viinaa.	92,282		
XI	31		<i>Viinanväkitehtaita.</i> Wiurula.	—	—	—	—	—	—		
			Salo.	C. A. Lindgren	2	—	—	Katso siv. 34 ja 36.	—		
Ikäläisten kihlakunta.											
VIII	21	Hämeenkyrön p.	<i>Paperitehdas.</i> Kyrönkoski.	Hammarén & Kumpp.	127	15	—	3 turbiinia = 150 hv.	31,400 sent. kaikenlaista käärepaperia.	392,500	Puuhioimo ja paperitehdas.

Ulvilan kihlakunta.

V	12	Noormarkun pit. Ahlaisten kappeli.	<i>Öljytehdas.</i> Sahakoski, 1852	A. A. ja G. S. Bäckström	4	—	—	1 vesipyör.	5,430 k:a liin-ölj. 1,885 k:a vernissaa, 6,719 l pel- lavakakkujauhoa.	25,255	Käyt. 738 tyn. pellavansiemeniä.	
V	14	Ulvilan pitäjä.	<i>Tulitikkutehdas.</i> Storsand, 1866	H. M. Reinius	60	—	5	—	5,400,000 kpl. laat. valko- rasv., 1,100,000 kpl. laatik. rikitettyjä tulitikkuja.	68,750	Käyt. 6,100 syltä haapahirsiä.	
VII	18	Kaasmarkun kylä.	<i>Verkatehdas.</i> Kaasmarkku.	Osakeyhtiö	59	—	—	2 turbiinia = 50 hv.; 1 höyryk. = 10 hv.	Verkaa, lankaa.	231,250	Käytetty 1,119 z kotim., 61,655 z ulkom. villoja.	
IX	22	Ulvilan pitäjä.	<i>Sahalaitoksia.</i> Vanha saha, 1861 Seikku, 1872 Storsandin uusi, 1872 Pihlava, 1875 Kaunissaari, 1875 Sofiegarten. Leineperi.	Rosenlew & Kumpp.	250	—	—	1 höyryk.=60hv.	—	} 1,742,300	4-kehäinen saha. Seuraavat sahat ovat 2-kehäi- siä, paitsi erittäin mainittuja 1-ke- häisiä.	
				A. Ahlström	200	—	—	1 " 40 "	—			
				A. Ahlström	64	—	—	1 " 25 "	—			233,600
				W. Röhr & Kumpp.	160	—	—	1 " 50 "	—			701,010
				A. Ahlström	65	—	—	1 " 30 "	—			203,710
				—	30	—	—	1 " 25 "	—			130,626
				A. Ahlström	30	6	—	1 vesilait. = 30 hv.	—			85,624
				—	—	—	—	1 vesilait. = 40 hv.	—			97,560
				—	—	—	—	1 vesilait. = 35 hv.	—			49,424
				—	—	—	—	Vesilait.	—			3,709
				—	—	—	—	"	—			64,345
				—	—	—	—	"	—			24,451
				—	—	—	—	"	—			11,909
				—	—	—	—	"	—			76,697
				—	—	—	—	"	—			42,079
—	—	—	—	"	—	7,909						
—	—	—	—	"	—	19,090						
—	—	—	—	"	—	117,979						
—	—	—	—	"	—	8,290						
—	—	—	—	"	—	1,145						
—	—	—	—	"	—	7,582						

Maskun kihlakunta.

IV	10	Ylänteen pitäjä.	<i>Lasitehdas.</i> Tourula.	Kr. A. ja C. Armfelt.	6	—	6	—	Olutpulloja: 150,000 kpl. à 1/4 k:ua, 1,500 à 1,800 à 2, 100 à 3, 74 kpl. purkkia à 1 kannu.	16,010	
V	13	Maarian pitäjä. Raunistulan kylä.	<i>Asfalttihuopatehdas.</i> 1881	Osakeyhtiö	13	—	—	—	2,000 neliöjalk. erittämislevujä, 6,500 jalk asf. huopaa, 250 tynn. asf. lakkaa, 20 tynn. mastiksiä, 75 tynn. plootuvernissaa.	41,500	Käytt. kivihiilitervaa, asfalttia, lumppupahvia y. m.
V	14	Maarian pitäjä. Kähärin talo.	<i>Tulitikkutehdas.</i> Turun uusi t:tehdas. 1875	Osakeyhtiö	41	—	12	1 höyryk. = 6 hv.	99,840 g tulitikkuja (= 2,000,000 rasiaa.	22,460	
VII	18		<i>Verkatehdas.</i> Littoinen.	—	158	—	—	—	Verkaa, doffelia, korde-roivaat., villiä y. m.	608,000	Käytt. 33,000 g kotim. villoja.
IX	22	Kosken kappeli.	<i>Sahalaitoksia.</i> Winko.	—	15	—	—	1 höyryk.	—	53,273	
		Karinaisten kapp.	Koski.	—	—	—	—	Vesilaitos.	—	—	
			Nokka.	—	—	—	—	"	—	—	
			Suuhula.	—	—	—	—	"	—	—	
			Kyrö.	—	—	—	—	Höyryä.	—	—	
		Liedon pitäjä.	Korpijoki.	—	—	—	—	Vesilaitos.	—	—	
			Pakkola.	—	—	—	—	"	—	—	
XI	31	Maarian pitäjä. Kärsämäki.	<i>Oluttehdas.</i> Amalienborg. 1867	Osakeyhtiö	7	—	—	1 höyryk. = 6 hv.	172,500 kannua olutta.	120,750	
XI	31		<i>Viinapolttimoita.</i> Amalienborg.	Osakeyhtiö	—	—	—	—	56,118 kann. paloviin.	129,071	
		Liedon pitäjä.	—	Osakeyhtiö	—	—	—	—	100,541 " "	231,244	
		Pöytiän pitäjä.	—	Osakeyhtiö	—	—	—	—	50,524 " "	116,206	

Tyrvään kihlakunta.

IX	22	Suoniemen kapp.	<i>Sahalaitoksia.</i> Siuru.	—	3	—	—	Vesilaitos = 60 hv.	—	5,323	
		Mouhijärven pit.	Putoja.	—	6	4	—	Vesilaitos = 40 hv.	—	15,727	
		Suodenniemen k.	Taipale.	—	5	4	2	Vesilaitos = 40 hv.	—	6,905	

Piikkiön kihlakunta.

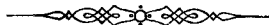
IV	9	Paraisten pitäjä.	<i>Kalkkiuuneja.</i>	—	32	—	—	—	40,000	tynn. kalkkia.	80,000	
			4 sylinteriuunia.	—	40	—	—	—	5,000	" "	10,000	
V	16	Kariman pitäjä.	<i>Luumylly.</i>	Turun kaupunki.....	4	—	—	Vesiratas.	4,900	l/8 luujauhoja.	4,900	
IX	22	Sauvon pitäjä.	1880 <i>Sahalaitoksia.</i>	—	3	—	—	Vesilaitos = 6	—	—	62	
		Paimion pitäjä.	Korla.	—	3	—	—	hv.	—	—	98	
		Paraisten pitäjä.	Korkeakoski.	—	71	6	7	Vesilaitos = 4	—	—	230,982	4 kehäinen saha.
			Attu.	—	20	2	—	hv.	—	—	56,015	
			Kuitia.	—	55	6	4	2 höyr.k.=50 hv.	—	—	61,833	
			Levo.	—				1 " 16 "	—	—		
				—				1 " 28 "	—	—		
Loimijoen kihlakunta.												
V	14	Alastaron pitäjä.	<i>Tulitikkutehdas.</i>	—	35	—	—	—	4,887,000	rasiaa tulitikk.	48,870	
IX	22	Loimaan pitäjä.	<i>Sahoja.</i>	—	19	1	—	Vesi.	—	—	36,850	
		Kauvatsan kapp.	Sääkskoski.	—	7	—	—	1 vesilaitos =	—	—	11,100	
		Kiulion kartano.	Tuiskula.	—	3	—	—	25 hv.	—	—	3,100	
		Säkylän kappeli.	Löytäne.	—	4	—	—	1 vesilaitos =	—	—	15,840	
XI	31	Kokemäen pitäjä.	<i>Oluttehtaita.</i>	—	6	—	—	12 hv.	—	—	19,040	
		Loimaan pit.	Pyhänskorva.	—	6	—	—	—	19,800	k:a olutta.	26,044	
		Huittisten pitäjä.	Aittämäki.	—	6	—	—	—	23,800	" "		
			Karppi.	—				—	32,555	" "		

Taulu II. Kuhunkin eri teollisuusryhmään kuuluvien, edellälueteltujen tuotteitten arvo yhteenlaskettuna.

Teollisuusryhmien järjestysnumerot ja nimitykset.							
II	Metalliteollisuus.	VIII	Paperiteollisuus.				
III	Koneteollisuus.	IX	Puuteollisuus.				
IV	Kiviteollisuus.	X	Rakennusteollisuus.				
V	Kemiallinen teollisuus.	XI	Ravinto- ja nautintoain. valmist. teoll.				
VI	Nahkateollisuus.	XII	Vaateusteollisuus.				
VII	Tekstiiliteollisuus.	XIII	Kuvaava teollisuus.				
Ryhmä.	Turku.	Naantali.	Uusikaupunki.	Rauma.	Pori.	Maaseutu.	Turun ja Porin lääni.
II	143,106	—	15,730	14,900	37,161	—	Yht. 210,897
III	13,232	—	42,270	2,120	5,070	—	” 62,692
IV	126,907	—	4,000	—	36,260	370,160	” 537,327
V	108,000	—	8,800	8,500	16,300	182,635	” 324,235
VI	500,377	—	68,300	308,640	78,925	—	” 956,242
VII	681,518	—	—	8,580	1,500	839,250	” 1,530,848
VIII	28,506	—	900	—	5,005	434,000	” 468,411
IX	819,620	—	16,780	3,150	945,324	4,446,346	” 6,231,220
X	165,057	—	12,400	5,175	21,147	—	” 203,779
XI	4,114,691	302,101	315,647	120,361	661,147	814,127	” 6,328,074
XII	462,905	—	25,280	6,000	47,693	—	” 541,878
XIII	318,524	—	—	3,000	13,773	—	” 335,297
	7,482,443	302,101	510,107	480,126	1,869,305	7,086,518	Yht. 17,730,900

3.

Hämeen lääni.

Hämeenlinna.

Ryhmä.	Luokka	Pienempi, yers- tainta tahi elink. haajottaja.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.			Liikevoima.	Valmistetun tavarän pal- jous ja laatu.	Valmistetun tavarän brut- to-arvo S. markkoissa.	Muistutuksia.
					Mies- puolisii	Nais- puolisii	Aia- häisiä.				
VI	17	4	<i>Nahkaparkkitoja.</i> 1873	H. A. Grönlund	12	—	—	—	54,568	Valm.: 1,000 kotim. 1,000 ulkom. vuotaa, 2,000 pienempää nahkaa.	
			1879	H. Helin	6	—	—	—	40,000		
VI	17	2	<i>Satulantekijänverstaita.</i>	—	5	—	—	—	3,000	Valm.: 175 vuotaa.	
VIII	21		<i>Kärjansitomatehdas.</i> 1877	Neidet Zidbäck & Schrey	8	—	—	—	9,700		
				—	7	—	—	—	25,000		
IX	23	3	<i>Nilkkarinverstaita.</i> 1860	F. Fagerström	8	—	—	—	8,150		
			1883	K. Koskinen	7	—	—	—	6,000		
IX	23	2	<i>Sorvarinverstaita.</i>	—	6	—	—	—	4,000		
X	27	3	<i>Maalareita ja tapetinpanijoita.</i> 1867	H. Helin	4	—	—	—	4,200		
				—	9	—	—	—	11,700		
X	27	2	<i>Lasimestaria.</i>	—	9	—	—	—	36,900		
X	27	2	<i>Nuohojia.</i>	—	2	—	—	—	1,200		
XI	30	3	<i>Leipätehtaita.</i> 1876	E. W. Kronholm	3	—	—	—	2,000		
				—	5	—	—	—	24,500		
XI	30	9	<i>Teurastuslaitoksia.</i>	—	6	—	—	—	14,500		
XI	30	1	<i>Makkaratehdas.</i>	—	—	—	—	—	94,190		
XI	31		<i>Oluttehtaita.</i> 1851	J. F. Schmausser	1	—	—	—	6,000		
			1857	M. Weissman, isännöit.	8	—	—	50,000 k:a olutta.	50,000		
			1876	E. Saxelin	—	—	—	35,000 " "	31,000		
				—	7	—	—	35,000 " "	35,000		
XI	31		<i>Viinapolttimoita.</i> 1869	M. Weissman, isän. ..	3	—	1 höyryk.	60,440 k:a paloviinaa.	139,012		
			1869	A. Novoschiloff	17	—	1 höyryk.	80,382 " "	184,878		
XI	31	3	<i>Viinanväki ja likööri- teht.</i>	—	9	—	—	K. sivut 42, 43.	—		
			<i>Kivennäisvesitehdas.</i> 1878	E. Saxelin	—	—	—	40,000 pulloa mineraaliv.	5,000		
XI	32		<i>Tupakkitehdas.</i> 1878	W. Christidi	2	20	—	12,000,000 paperossia.	120,000		
XII	33	5	<i>Rääätälinverstaita.</i> 1880	F. Kiuttu	11	—	—	—	9,300		
				—	8	—	—	—	12,000		
XII	33	1	<i>Turkkuria.</i>	—	3	—	—	—	1,500		
XII	33	2	<i>Hansikkatehtaita.</i>	—	2	—	—	—	930		
XII	33	6	<i>Suutarinverstaita.</i> 1880	A. Helin	11	—	—	—	9,780		
				—	5	—	—	—	3,500		
XIII	36		<i>Käjäpajinoja.</i> 1875	Osakeyhtiö „Hämäläi- nen“	12	—	—	—	23,000	Varustettu 1:llä pikapainokoneella.	
			1881	Osakeyhtiö	8	—	—	—	10,000		

Muist. Mitä II ja V:een ryhmään tulee, niin viitataan Yleiseen katsahdukseen III, s. 37, 38.

Tampere.

II	4	2	<i>Jura- ja hienotaecht.</i> 1876 1882 1882	— R. Hellsten K. Sirén K. G. Silius	6 9 7 9	— — — —	— — — —	Sepäntöitä.	6,100 5,000 9,000 2,000		
II	4	3	<i>Kuparisepänverstaita.</i> 1871 1876	— Th. Wikholm A. Ahlqvist	8 7 6	— — —	— — —	Kuparisepän teoksia.	3,175 8,000 4,000		
II	4		<i>Haulitehdas.</i> 1859	G. A. Lönnqvist	8	—	—	—	10,000		
II	5		<i>Kulta- ja hopeasepänverst.</i> 1878 1879	M. Andelin G. Lindell	5 5	— —	— —	Kulta ja hopeateoksia.	14,003 18,500	Käytt. 826 duk. kultaa, 813 luotia hopeaa. Käytt. 950 kv. kultaa, 1,500 luotia hopeaa.	
II	5	2	<i>Vaskivalimoita.</i>	H. Tiihonen	6	—	—	—	10,000		
II	5	5	<i>Lätkki- ja peltisepänverst.</i>	—	5	—	—	—	1,600		
II	5	1	<i>Karstatedas.</i>	—	10	—	—	—	7,000		
II	5	1	<i>Neulatehdas.</i>	—	2	—	—	—	1,000		
III	7	8	<i>Kellosepänverst.</i>	—	1	—	—	—	500		
IV	8		<i>Kivenhakkuuverst.</i> 1882	—	16	—	—	—	20,118		
IV	9	2	<i>Savenvalurinvorst.</i> 1838	G. R. Petterson	5	—	—	15 kappaletta hakattua graniitti hautakiveä.	5,146 2,025 2,700		
V	11		<i>Värjäyslaitoksia.</i> 1851 1857	Sundell'in leski H. Liljeroos	7 5 10	— — —	— — 1 turbiini.	Lankojen ja villakank. värjäämistä.	26,000		
V	14		<i>Tulitikkutehdas.</i> 1874	Verkatehdas-osakeyhtiön värjäyslaitos K. VII 18.	—	—	—	—	—		
VI	17	8	<i>Nahkaparkittoa.</i> 1872 1884	W. v. Frenckell	50	75	25	1 höyr.k.=16 hv. 1 höyryp.=20 " tikkuja.	13,000,000 rasiaa tulli- 140,000 46,875 14,000 3,600 6,302 4,000 2,500		
VI	17	3	<i>Satulantekijänverstaita.</i> 1860 1884	J. K. Koskinen A. Grönberg	24 5 7	— — —	— — —	— — —	— — —		
VII	18		<i>Villakehruu- ja kutomatehdas.</i> 1847	— K. L. Rosengren E. J. Nikander	8 6 5	— — —	2	— — —	— — —		
VII	18		<i>Villavaate- ja verkatehdas.</i> 1857	J. Peterson	11	20	—	1 vesiratas.	50,000 Ø eril. villalankaa.	122,000	Tehtaan yhteydessä on konepaja.
VII	18		<i>Verkatehdas.</i>	Osakeyhtiö	44	88	5	1höyk., 2höyryp. 3 turbiinia.	80,200 kyyn. verkaa, 17,000 kpl. vilttiä. K. V, 11.	365,000 (26,000)	1,722 kehrää ja 39 kangaspuuta. Mainittu värjäyslaitost. joukossa.
VII	18		<i>Puuvillakehruu- ja kutomatehdas.</i> 1820, 1836	H. Liljeroos	—	—	—	—	—	—	
				G. A. Rauch & G. S. Nottbeck'in perilliset Toiminimi: Finlayson & Kump.	501	951	351	5 höyryk., 6 turbiinia.	K. sivu 39.	5,100,000	Tehtaassa on 1,020 kangaspuuta; käytt. 3,719,000 Ø puuvilloja.

Tampere.

		136			137					
VII	19	<i>Pellavakehruu ja kutomatehdas.</i> 1856	Osakeyhtiö	260	402	142	5 turbiinia.	K. sivu 39.	778,100	Tehtaassa on 1842 kehrää.
VII	19	<i>Sukkatehdas.</i> 1850	W. v. Nottbeck	12	14	3	—	15,600 <i>l</i> sukakudin tav.	48,500	Teht. on 18 sukakudin-konetta; käytt. villa- puuvillalankaa.
VIII	21	<i>Pahvi, Kattohuopa- ja asfaltti- huopatehdas.</i> 1865	Osakeyhtiö	80	12	—	6turb., 2höyryp.	31,722 rullaa kattohuop. j. tervapahv. 74,161 r. raakaa tervaamatonta pinkopahv. 18,925 puutaa puu ja kirjapahv., 881, astiaa asfalttilakkaa.	414,100	Käytt. 5,719 <i>l</i> asfalttia, 1,345 astiaa engl., 633 ast. venäj. kiivilitervaa, 22,026 <i>l</i> venäj. 93,233 <i>l</i> kotim. lumpp. Teht. on 4 puuhiomakonetta.
VIII	21	<i>Puu- ja olkimassatehdas.</i> 1873	Pellava- ja rautateoll. osakeyhtiö	62	4	—	11 turb.	58,000 <i>l</i> puupahvia. 84,000 „ puumassaa.	170,400	Käytt. kuusipuuta 8 hiomakon.
VIII	21	<i>Olkimassatehdas.</i> 1874	} J.C.Frenckelljapoika	161	112	7	1 turb. = 80 hv. 2 höyr.p.=60 hv. 3 olkikattilaa.	—	1,155,729	Käytt. 8,592 <i>l</i> rukiinolia.
VIII	21	<i>Paperitehdas.</i> 1805					5 turb.= 270 hv. 2 höyr.p.=20 hv.	113,295 riisiä posti-, kirj- ja kons. p., noin 20000 r. karkeamp. ja hien. pap. ja 195,000 <i>l</i> kääre-, sokeri-pinkopaperia.		Käytt. 26,422 sent. lumppuja. „ 14,157 „ puumassaa.
VIII	21	<i>Kirjekuori ja käyntikorttitehdas.</i>	E. Renfors	2	—	—	—	10,000 kirjekuorta, 25,000 käyntikorttia.	320	
VIII	21	<i>Rasiatehdas.</i>	T. Lender	2	5	2	—	35,000 pahvirasiaa.	490	
VIII	21	1 <i>Kirjansitojan verstaita.</i> 1874	—	8	—	1	—	—	4,800	
		1881	J. Olán	5	—	—	—	—	9,300	
IX	22	<i>Sahoja.</i> 1875	W. Toivonen	5	—	—	—	—	4,000	
		1856	A. Grahn	27	—	—	1 höyryk.	—	150,000	
IX	23	16 <i>Nikkarinverstaita.</i>	Osakeyhtiö	19	1	—	1 turb.=16 hv.	—	15,786	
IX	23	7 <i>Sorvarinverstaita.</i>	—	46	—	—	—	—	24,842	
IX	26	1 <i>Ajokahutehdas.</i>	—	20	—	—	—	—	10,765	
X	27	5 <i>Maalareita ja tapetinpanijoita.</i> 1843	—	2	—	—	—	—	1,550	
		1878	E. W. Widbom	10	—	2	—	—	6,475	
X	27	2 <i>Lasimestareita.</i>	J. W. Wiljanen	5	—	1	—	—	10,000	
X	27	2 <i>Nuohoojia.</i>	—	5	—	1	—	—	7,000	
XI	29	<i>Sikuritehdas.</i> 1877	—	3	—	—	—	—	15,640	
		1846	O. Björkell	4	—	—	1 höyryk.	23,960 <i>l</i> sikuria.	71,880	
		1866	—	3	—	—	—	—	6,000	
		1877	K. G. M. Tallqvist ..	5	—	2	—	—	10,000	
		1881	K. Palkonen	4	—	—	—	—	6,000	
		1882	O. W. Willandt	5	—	—	—	—	9,000	
			M. Helin	4	—	—	—	—	30,800	
			K. Sirén	5	—	—	—	—	6,001	

Tampere.

XI	30	1	<i>Sokerileipuri.</i> 1847	—	3	—	—	—	—	2,000	
XI	30	4	<i>Teurastuslaitoksia.</i>	K. G. Tallqvist	7	—	—	—	—	7,000	
XI	30	2	<i>Makkaratehtaita.</i>	—	5	—	—	—	—	11,700	
XI	31		<i>Oluttehtaita.</i> 1854	Johnson & Waltonen .	11	—	—	—	68,400 k. olutta; 8,000 k. kaljaa, 300 k. käytettä.	45,100	
			Onkiniemi, 1865	A. Tennberg	14	—	—	—	94,000 k. olutta.	56,400	
			Santalahti, 1884	C. G. Blomberg	12	2	—	1 höyryk.=6 hv.	53,725 k. olutta 24,700 k. kaljaa, 3,325 k. simaa.	42,177	
XI	31		<i>Viinapolttimoita.</i>	E. Hagelberg & C:o .	21	—	—	1 höyryk.=12 hv.	85,245 k. paloviinaa.	196,063	
XI	31	3	<i>Viinaväiki ja likööritehtaita.</i> K. sivu 42 ja 43.	Osakeyhtiö	17	—	—	1 " =12 hv.	55,138 " "	126,817	
XI	31		<i>Kvännäsvesitehtaita.</i> 1877	Th. Clayhills	3	—	—	—	30,000 pull. limon., 15,000 pulloa seltterivettä.	10,000	
XI	32		<i>Tupakkatehdas.</i> 1881	J. W. Wiljanen	4	9	9	—	1 milj. papyrossia. 700,000 rasiaa.	15,000	
XII	33		<i>Paitatehdas ja pesulaitos.</i> 1875	J. Petterson	—	9	—	—	—	6,000	
XII	33	15	<i>Räätilinverstaita.</i> 1861	—	25	—	—	—	—	55,950	
			1872	G. Grönroos	6	—	—	—	—	2,000	
			1883	I. G. Silenius	9	—	—	—	—	20,000	
XII	33	1	<i>Turkkuri.</i> 1862	K. W. Kilpi	5	—	—	—	—	2,900	
XII	33	22	<i>Suutarinverstaita.</i> 1875	—	1	—	—	—	—	1,700	
			1881	O. Holmbergs enka . .	5	1	—	—	—	7,700	
			1881	—	33	—	—	—	2,250 paria kenkiä.	16,180	
XII	34	1	<i>Parturi.</i>	A. Sommer	1	14	1	—	—	25,900	
XIII	36		<i>Kirjapainoja.</i> 1870	A. Partanen	1	4	—	—	—	1,935	
			1881	—	2	—	1	—	—	2,500	
			1882	E. Hagelberg	13	—	—	—	—	12,000	
				Osakeyhtiö	15	2	—	—	—	13,500	Joka kirjapainossa on yksi pika-
				Takausyhtiö	9	—	1	—	—	8,000	painokone.

Ruoveden kihlakunta.

Ryhmä.	Luokka	Laitoksen asema.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.			Liikevoima.	Valmistetun tavaran pal- jous ja laatu.	Valmistetun tavaran brut- to-arvo S. markkoissa.	Muistutuksia.
					Mies- puolista	Nais- puolista	Alse- häisiä.				
V	11	Ruoveden pitäjä. Ritoniemen kylä.	<i>Värjäyslaitos.</i> Karjala, 1872	P. Hyttynen	4	—	—	—	Värjännyt 600 % lan- koja ja kankaita.	500	
VI	17	Ajostaipaleen kylä. Ruhalan kylä. Orihveden p. ja k. Kurun kappeli. Olkitaipaleen kylä.	<i>Nahkaparkittoa.</i> Koivula, 1884 Wilppula, 1880 Takalahti, 1875 Naaroja, 1873	K. Petterson	4	—	—	—	—	7,100	5:ssä nahkaparkitossa on yhteen- sä valmistettu 980 isompaa ja 2,570 pienempää nahkaa.
				O. Finberg	4	—	—	—	—	4,680	
				G. Törnbohm	6	—	—	—	—	8,450	
				A. Lahtinen	4	—	—	—	—	8,500	
VIII	21	Olkitaipaleen kylä. Ruoveden pitäjä. Ajostaipaleen kylä.	<i>Puuhio.</i> Olkitaipale, 1883 Wilppula, 1882	M. Lehtonen	8	—	—	—	—	5,000	
IX	22	Pohjaslahden k. Kurun kappeli. Olkitaipaleen kylä. Aurajärven kylä. Teiskon kappeli. Kiimajoen kylä. Ruoveden pitäjä. Pekkalän kylä.	<i>Sahoja.</i> Wehkakoski, 1878 Parkunkoski, 1848 Aurakoski, 1863 Kalmakurki, 1880 Pärjä. Wasku.	F. V. Gustafsson	34	—	2	2 turb. = 150 hv. 1 turb. = 20 hv. 1 vesip. = 4 hv.	1,200,000 % ruskeata puumassaa.	96,000	Tehtaassa on 2 hiomakonetta.
				A. Eklöf	19	—	—	Vesiratas.	—	25,000	
				W. Rosenlew & C:o ..	—	—	—	"	—	—	
				J. Kiimajoki	—	—	—	"	—	—	
				A. Aminoff	—	—	—	"	—	—	
XI	28	Orihveden pitäjä. Pappilan kylä. Teiskon kappeli. Ahon kylä. Ruoveden pitäjä. Orihveden pitäjä. Kurun pitäjä. Teiskon kappeli. Ruoveden pitäjä. Ajostaipaleen k. Wisuveuden kylä.	<i>Jauhomyllyjä.</i> Pappila. Kurjanlaks. 8 myllyä. 6 " " 4 " " 5 " "	J. Berg	3	—	—	1 höyryk.=8 hv.	3,000 tynn. jauhoja.	51,000	
				J. Kurjanlaks	2	—	—	1 höyryk.=6 hv.	1,000 " "	17,000	
				—	16	—	—	Vesiratas.	10,780 " "	183,260	
				—	12	—	—	"	4,980 " "	84,660	
				—	8	—	—	"	2,050 " "	34,850	
				—	10	—	—	"	4,700 " "	79,900	
XI	31	Teiskon kappeli. Ruoveden pitäjä. Ajostaipaleen k. Wisuveuden kylä.	<i>Oluttehtaita.</i> Wilppula, 1883 Wisuvesi.	A. Aminoff	7	—	—	—	18,650 k. olutta.	11,190	
				Yhtiö	9	—	—	—	17,000 " "	14,080	

Tammelan kihlakunta.

IV	10	Kalvolan pit. Iittalan kylä.	<i>Lasitehtaita.</i> Iittala, 1881	Osakeyhtiö	43	—	9	1 höyryk.	Tahottuja ja tahkomat- tomia lasitavaroita.	136,500		
		Urjalan pitäjä. Nuutajärven kylä.	Nuutajärvi 1795	T. Costiander	72	—	6	Höyryä ja kaa- sua.	Ikkunalasia, pulloja y. m. tahott. ja tahkomattomia lasitavaroita.	210,000		
VII	19	Tammelan pitäjä. Linikkalan kylä.	<i>Puuvillakehruu ja kutomatehdas.</i> Forssa, 1847	Osakeyhtiö	1090	—	—	6 turb., 5 höyryk.	2,275,000 Z monenlaisia lankoja ja kankaita.	4,250,000	700 kangaspunta, 19,000 kehrää.	
		Sääksmäen pit. Walkeakosken k.	<i>Paperitehdas.</i> Walkeakoski.	Osakeyhtiö	190	—	4	6 turb., 5 höyr.k. 3 höyryp., 1 ve- siratas.	135,000 <i>lZ</i> paperia. 35,000 " puumassaa. 6,050 " selluloosaa.	810,000 35,000 24,200	Paperia tehdään puumassasta ja selluloosasta.	
IX	22	Tammelan pitäjä. Kojon kylä. Linikkalan kylä.	<i>Sahoja.</i> Kojo. Forssa, 1883 Mustiala.	A. W. Wahren	5	—	—	1 höyryk. = 8 hv.	—	9,000		
				Forssan osakeyhtiö ..	13	—	—	1 höyryk.	—	5,782		
				Mustiala maanvilje- lysoipisto	4	—	—	Vesiratas.	—	2,643		
				Turpa. F. Hornborg	8	—	—	2 turbiinia.	—	4,500		
				Murtia. V.hra V. de la Chapelle	5	—	—	1 vesipyörä.	—	1,324		
				Jokioisten kapp. Jokioisten kart. osak.	12	—	—	2	—	4,500		
				Humppilan kapp. J. Toivonen	10	—	—	1 höyryk. = 8 hv.	—	11,000		
				Sääksmäen pit. Walkeakoski, 1882	Osakeyhtiö	3	—	—	1 " = (60 hv.)	—	8,575	
				Kalvolan pit. Tarajärvi, 1878	Osakeyhtiö	5	—	—	Vesipyörä.	—	5,600	
				Kuttisten kylä. Liljevik, 1878	Osakeyhtiö	6	—	—	1 lokom. = 14 hv.	—	4,224	
				Niemis, 1881 Rouva Lönnholtz	6	—	—	1 " = 15 "	—	8,000		
				Kangasmylly, 1803 J. O. Bodström	4	—	—	1 " vesipyörä.	—	4,050		
		XI	31	Akaan pitäjä. Wiialan kylä,	Akaa.	Osakeyhtiö	36	—	4	1 höyryk. = 5 hv.	—	314,880
Toijalan kylä. Sääksmäen pit.	<i>Oluttehtaita.</i> Toijala, 1875			K. V. Lindvall	6	—	—	—	5,756 k. olutta.	5,180		
Tammelan pitäjä. Haudankorvan k.	Walkeakoski.			J. F. Schmausser	8	—	—	—	38,175 " "	30,540		
Someron pitäjä. Joensuun kylä.	Wiksborg.			A. W. Wahren	12	—	—	1 höyryk.	77,040 " "	50,000		
				<i>Viinapolttimo ja viinanväki-tehdas.</i> G. A. Löfgren	16	—	—	1 höyr.k = 14 hv.	40,245 k. paloviinaa 21,769 eril. väkiviinatavar.	147,315		

Hausjon kihlakunta.

IV	9	Hausjärven p. Oitin kylä.	<i>Tiilitehtaita.</i> Oitti.	G. R. Backman.....	45	—	3	Hevoiskierros.	700,000 tiiltä.	23,000	
				K. G. Kajander.....	21	—	2	"	350,000 "	12,000	
		Ryttylän kylä.	Ryttylä.	M. Standertsköld....	39	—	2	"	640,000 "	22,400	
		Janakkalan pit.	Leppäkoski.	E. Luther.....	251	—	—	"	—	52,000	
		Vanaantausta.	Rauhaniemi.	G. Sipilä.....	62	—	—	1 höyrykone.	—	77,000	
V	12	Lopen pitäjä. Salon kylä.	<i>Öljymyllyjä.</i> Rautakoski.	Osakeyhtiö.....	2	—	—	Hevoiskierros.	—	42,000	
		Rengon kappeli. Kalais.	Hakonkoski.	J. G. Grönfors.....	2	—	—	Vesilait. = 5 hv.	230 k. pellavaöljyä 183 ℓℓ pellavasiemen-jauhoja.	860	
V	13	Janakkalan pit. Lyöttymäen kylä.	<i>Kuivatislaustehdas.</i> Lyöttymäki, 1864	H. Lindroos'in perill. ja I. Nyman.....	6	—	—	Vesilait. = 8 hv.	2,100 k. pellavaöljyä 750 ℓℓ pellavasiemen-jauhoja.	5,800	
VIII	21	Tervakosken kylä.	<i>Paperitehdas.</i> Tervakoski.	Osakeyhtiö.....	77	188	9	—	1,450 k. tärpättiä, 184 t. tervaa, 40 t. pikiä 1,800 t. sysiä.	8,010	
IX	22	Vanaantaustan k. Viralan kylä. Lopen pitäjä. Lopen kylä. Pilpalan kylä.	<i>Sahoja.</i> Rauhaniemi. Virala. Vanhakoski. Pilpala.	E. Luther..... V:hra H. G. Boije... J. Uusitalo..... J. Salin.....	1 6 3 8	— — — —	— — — —	1 höyrykone. Vesilaitos. 1 vesip. = 18 hv. 1 vesilait. = 20 hv. 1 lokom. = 5 hv. Vesilaitos.	— — — — —	18,000 4,712 1,050 15,000 —	
XI	28	Rengon kappeli. Janakkalan pit. Vanaantaustan k.	Hakonkoski. <i>Jauhomyllyjä.</i> Rauhaniemi. Virala.	E. Luther..... V:hra H. G. Boije... M. Standertsköld....	— — 4	— — —	— — —	1 höyrykone. 1 vesilaitos. —	— — 11,760 k. olutta.	12,000 5,300 11,760	
XI	31	Hausjärven pit. Ryttylän kylä.	<i>Oluttehdas.</i> Ryttylä.	M. Standertsköld....	4	—	—	—	—	—	
XI	31	Janakkalan pit. Viralan kylä.	<i>Viinapolttimo.</i> Virala.	Osakeyhtiö.....	11	—	—	1höyryk.=14hv.	150,347 k. paloviinaa.	345,798	

Pirkkalan kihlakunta.

V	15	Pirkkalan pitäjä.	<i>Liimatehdas.</i> <i>Luujuuhotehdas.</i>	—	—	—	—	—	—	—	Äskettäin perustettu.
V	16			A. Aminoff ja K. Grahn.	20	—	—	1 höyr.k.=18 hv.	60,000 ℓℓ luujauhoja.	90,000	
VIII	21		<i>Puuhioma, pahi- ja paperitehdas.</i> Nokia, 1869	Osakeyhtiö.....	154	—	20	10turb.=650 hv.	40,000 sentn. puumassaa ja pahvia.	1,000,000	
IX	22	Piispalan kylä.	Piispala, 1884 <i>Saha.</i> 1875	Osakeyhtiö..... Yhtiö.....	24 40	— —	— —	1 höyrykone. 1 höyrykone.	— —	— 144,000	Äskettäin pantu käymään. Saha 2-kehäinen; höyläkone ja kaksinkertainen sirkkisaha.

Hollolan kihlakunta.

IV	9	Hollolan pitäjä. Lahden kylä.	<i>Tiilitehtaita.</i> Lahti.	K. Palmgren	7	—	—	Hevosvoimaa.	400,000 tiiltä.	12,000	
V	12	Kärkölän pitäjä. Suivalan kylä.	Järvelä. <i>Öljymylly.</i>	A. L. Palm	9	—	—	—	500,000 "	15,000	
		Padasjoen pitäjä. Osailan kylä.	Myllyoja.	C. v. Fieandt	4	—	—	—	1,700 k. pellava- ja hamp- puöljyä; 1,900 l/3 pellavan- ja hampunsiemen-jauhoa.	6,307	Käytt. 152 t. pellavansiemeniä; 20 tynn. hampunsiemeniä.
VII	18	Kosken kappeli ja kylä.	<i>Villakehruu- ja verkattehdas.</i> Koski.	A. Korhonen	31	—	—	Lokomobiili ja vesipyörä.	3,500 kyyn. verkkaa 25,000 1/3 villalankaa.	30,000	Käytt. 25,000 2/3 kotim. villaa.
IX	22	Hollolan pitäjä. Lahden kylä.	<i>Sahoja.</i> Wesijärvi, 1876 Lahti.	Osakeyhtiö	81	—	—	1 höyryk.	—	181,550	Saha on 3-kehäinen.
		Lammin pitäjä. Lieson kylä.		A. Fellman	61	—	—	2 "	—	366,000	" " 3 "
XI	31	Hollolan pitäjä. Laitialan kylä.	Porraskoski. <i>Oluttehdas.</i> Laitiala. Lahti.	J. Askolin	9	—	—	1 vesipyörä.	—	14,000	" " 2 "
				A. W. Sundman	6	—	—	—	17,000 k. olutta.	15,500	
				H. Mattsson	3	—	—	—	20,000 " "	12,000	
XI	31		<i>Vinapolttimo.</i> Lahti.	Osakeyhtiö	13	—	—	—	70,400 k. paloviinaa.	161,920	

Jämsän kihlakunta.

IX	22	Längelmäen pit.	<i>Sahoja.</i> Wilkkilä.	—	24	—	—	lhöyryk.=15 hv.	—	28,050	
		Jämsän pitäjä.	Jämsänkoski.	—	12	4	1	Vesilaitos.	—	41,200	Näissä sahoissa on 2-kehäisiä sahoja.
		Korpilahden pit.	Muurame.	—	20	—	—	"	—	14,500	
			Rutakoski.	—	11	3	3	"	—	13,842	
		Kuhmoisten pit.	Pihlajakoski.	—	18	—	—	"	—	54,000	
			Leppäkoski.	—	16	5	3	"	K. sivu 40.	20,000	
XI	28		<i>Jauhomyllyjä.</i> K. sivu 41.	—	—	—	—	—	—	—	Tarkempia tietoja puuttuu.

Taulu III. Kuhunkin eri teollisuusryhmään kuuluvien, edellä lueteltujen tuotteitten arvo yhteenlaskettuna.

Teollisuusryhmien järjestysnumerot ja nimitykset.				
II	Metalliteollisuus.	VIII	Paperiteollisuus.	
III	Koneteollisuus.	IX	Puuteollisuus.	
IV	Kiviteollisuus.	X	Rakennusteollisuus.	
V	Kemiallinen teollisuus.	XI	Ravinto- ja nautintoain. valmist. teoll.	
VI	Nahkateollisuus.	XII	Vaateusteollisuus.	
VII	Tekstiiliteollisuus.	XIII	Kuvaava teollisuus.	
Ryhmä.	Hämeenlinna.	Tampere.	Maaseutu.	Hämeen lääni.
II	36,400	99,878	—	Yhteensä 136,278
III	17,000	20,118	—	" 37,118
IV	1,500	9,871	601,900	" 613,271
V	11,232	166,000	111,477	" 288,709
VI	107,268	77,277	33,730	" 218,275
VII	—	6,413,600	4,280,000	" 10,693,600
VIII	25,000	1,759,139	3,336,436	" 5,120,575
IX	22,350	202,943	1,385,982	" 1,611,275
X	51,800	39,115	—	" 90,915
XI	704,080	649,125	1,273,253	" 2,626,458
XII	37,010	142,765	—	" 179,775
XIII	33,000	33,500	—	" 66,500
	1,046,640	9,613,331	11,022,778	Yhteensä 21,682,749

4.

Wiipurin lääni.

Wiipuri.

Ryhmä.	Luokka	Pienempi, vars- taita tahi oimk. hajoittajia.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.			Liikevoima.	Valmistetun tavarän pal- jous ja laatu.	Valmistetun tavarän brut- to-arvo S. markoissa.	Muistutuksia.
					Mies- puolia	Nais- puolia	Ala- käsia.				
II	4	1	<i>Jura- ja hienotae-tehtaita.</i> 1841 1871	— Leski O. Widell G. O. Pihlström	2 5 7	— — —	— — —	— 760 paria hev. kenk. y. m. Ajokalujen raudoituksia, avaimia, y. m.	3,000 4,593		
II	4	1	1873 <i>Kuparisepäinverstaita.</i> 1881	J. F. Bergqvist A. Kovasin	7 2 6	— — 1	— — —	— — Kahvipannuja, kastrul- lia, y. m.	8,792 6,820 1,082		
II	5		<i>Kulta- ja hopeasepäinverstaita.</i> 1874	W. Porthan	7	—	—	Erilaisia töitä.	13,599		
II	5		1878 <i>Galvanoimistehtas.</i> 1884	O. W. Laurén	6	—	—	" "	6,350		
II	5	4	<i>Läksi- ja peltisepäinverstas.</i> 1882	V.hra. K. Wrede ja F. Lindén	8 6 8	— — 1	— — —	2,200 l ^h galv. kattopelt. — Läksi-, pelti-, ja vaski- sepän töitä.	11,550 5,221 2,508		
III	7	4	<i>Kellosepäinverst.</i>	—	9	—	—	—	22,278		
IV	8	1	<i>Kivenhakkuuverst.</i>	—	1	—	—	—	525		
IV	9		<i>Kaakelitehtas.</i> 1874	Hackman ja Kumpp. .	18	—	4	60,000 kpl. kaakelia.	30,000		
V	11	2	<i>Värjäyslaitoksia.</i>	—	2	—	—	—	3,628		
V	12		<i>Saipputehtas.</i> Havis, 1866	Osakeyhtiö	30	—	—	41,815 l ^h saip. 3,161 l ^h liimaa, 29,350 l ^h luujau- hoja, 409 l ^h luurasvaa.	289,593		Tehtaasen on yhdistetty liima- keittiö ja luumylly.
V	13		<i>Kaasutehtas.</i> 1860	J. Bandholtz (Isännöits. Hackman ja kumpp.	23	—	2	1 kaasukone. 12,046,900 k.jalk. valo- kaasua, 4,000 triä koksia, 190 triä tervaa.	95,000		Käytt. kivihiiliä.
V	16		<i>Luumylly.</i> K. V. 12.	—	—	—	—	—	—		
VI	17		<i>Nahkaparkittoa.</i> 1867	D. Helander	11	—	—	—	53,575		
VI	17	5	<i>Satulanteikijänverstaita.</i> 1872	— J. G. Westlund	6 6	— —	— —	— —	4,384 6,200		
VIII	21		<i>Tapettitehtas.</i> 1884	G. W. Nyholm	23	—	—	1 höyrykone. 300,000 rullaa tapeettia.	130,000		
VIII	21	5	<i>Kirjansitojanverstaita.</i>	—	10	—	—	—	13,289		
IX	23	7	<i>Nikkarinverstaita.</i> 1859	— A. J. Koikkelin	17 5	— —	— —	— Huonek. ja rakennustöitä.	15,600 8,440		
IX	23	2	<i>Sorvarinverstaita.</i>	—	2	—	—	" "	7,473		
IX	23	1	<i>Kultaaja.</i>	—	2	—	—	" "	6,835		
IX	23	2	<i>Tynnyrintekijöitä.</i>	—	2	—	—	—	1,526		
IX	23	2		—	2	—	—	—	1,796		
IX	23	2		—	2	—	—	—	3,667		

Wiipuri.

IX	26	3	<i>Ajokalutehtaita.</i> 1875 1883	— E. F. Gallén A. Tragman	4 54 6	— — 2	— 1 höyryk. = 5 hv.	— Vesijohtotöitä. Ajokaluja.	3,713 79,800 2,000	Tehtaan yhteydessä on konepaja.
X	27	8	<i>Muuraria.</i> 1880 1880	— J. Halonen M. Mikkola	16 14 10	— — —	— — —	— — —	18,888 2,607 3,260	
X	27	3	<i>Maalaria, tapetinpanijoita ja lasimestaria.</i> 1869 1880 1881 1883	— K. J. Ullberg T. M. Smirnoff J. A. Palonen J. Halonen	6 8 6 16 5	— — — — —	— — — — —	— Koriste- ja muuta maa- laustöitä. Maalausta ja lasinpanoa. " " " " "	10,575 13,660 3,800 40,720 800	
XI	29		<i>Sikuritehtaita.</i> 1859	W. Rothe	10	—	Hev. voim.	16,000 l ^h poltett. sikuria.	48,000	
XI	30	7	<i>Leipuria.</i> 1884	— E. Svartsröm	12 5	— —	— —	— —	94,256 14,100	
XI	30	1	<i>Sokerileipuria.</i>	—	1	—	—	—	2,000	
XI	30	5	<i>Teurastuslaitoksia.</i>	—	17	—	—	—	57,069	
XI	31		<i>Oluttehtaita.</i> 1864	Oluttehdasyhtiö	36	—	1 höyr.k. = 8 hv.	400,000 kannua olutta, 3,000 kannua simaa.	283,000	
XI	31		<i>Viinapolttimoja.</i> 1862 1869	W. Rothe Tschusoff ja Sapetoff	21 21	— —	1 höyr.k. = 10 hv. 1 höyr.k.	80,862 k. paloviinaa. 40,068 " "	185,983 92,156	
XI	31		<i>Viinanväkitehtaita.</i> K. sivu 50 ja 52.							
XI	32		<i>Tupakkatehtaita.</i> 1873	Leski Jakowleff	25	—	—	685,600 sikaaria, 2,137,000 papyros. ja 850 z piippup.	39,876	Käyt. 13,700 z tupakkaa.
			1873	F. Sergejeff	101	2	—	6,300,000 sikaari, 9,100,000 papyr., 99,500 z piippuput. 63,000 sikaari laatikoita.	230,000	" 11,100 l ^h "
			1878	W. Baronin	38	1	—	2,500,000 sikaaria 4,500,000 papyr. 4,000 z piippuput.	109,200	" 3,015 " "
			1880	N. Pototsky	13	9	—	640,000 sikaaria 1,300,000 papyr. 1,000 z piippuput.	20,900	" 900 " "
XII	33		<i>Paitatehtaita.</i> 1875	G. A. Ahrenberg	11	—	—	3,000 paitaa, 600 kaulusta 500 paria kalvostimia.	22,500	
XII	33	1	<i>Hattu- ja lakkitehdas.</i>	—	1	—	—	—	2,500	
XII	33	7	<i>Räättäliverstaita.</i> 1871 1872 1872 1877 1881	— J. Haschke H. Helenius J. G. Korhonen F. Räsänen P. Hackman	12 11 8 5 9 5	— — — — — —	— — — — — —	9,613 25,695 13,650 6,940 15,095 5,445		
XII	33	1	<i>Turkkuri.</i>	—	2	—	—	—	8,000	
XII	33	27	<i>Suutarinverstaita.</i> 1870	— J. Naukkarinen	27 5	— —	— —	— —	34,056 6,373	
XII	34	1	<i>Parturi.</i>	—	1	—	—	—	6,400	
XII	35	1	<i>Pesulaitos.</i>	—	2	—	—	—	570	
XIII	36		<i>Kirjapainoja.</i> 1860 1875	N. A. Zilliacus Sanomal. Östra Finland	17 15	— —	— —	— —	50,000 40,000	Kirjap. on 1 pikapainokone. " "

Hamina.

Ryhmä.	Luokka.	Pienemp. Vers- taita tahti elink. harjoittajia.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.	Liikevoima.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Muistutuksia.
VI	17		<i>Nahkaparkitto.</i> 1874	J. F. Nordström ..	7	—	42,800	Valmist. 890 kotimaista ja 150 amerikal. isomp. ja pienemp. vuotaa; 1,580 vasikan nahkaa.
			1874	W. Bärlund.....	6	—	15,700	Valmist. 800 kotim., 150 ameri- kal. vuotaa; 1,500 vasikannahk.
VI	17	2	<i>Satulantekijänverstaata.</i>	—	2	—	850	
XI	28		<i>Jauhomylly.</i> 1880	A. W. Meyer	3	1 höyr.k. = 12 hv.	74,100	Jauhanut 3,200 tynn. jauhoja.
XI	31		<i>Oluttehdas.</i> 1874	K. Aladin ja F. A. Nymalm	8	—	35,400	Valmist.: 59,000 k. olutta.
XI	31		<i>Viinapolttimo.</i> 1874	Samat	14	—	69,566	„ 30,246 k. paloviinaa.
XI	31	2	<i>Viinanväkitehtaita.</i> K. sivu 50, 52.					

Muist. Mitä ryhmiin II—V, VII—X, XII, ja XI, l. 30 tulee, katso Yleinen katsahdus III, sivu 44—51.

Käkisalmi.

XI	30	2	<i>Leipuria.</i> 1865	— A. Polakoff	3 8	— —	3,500 1,000	Valmist. 286 l ^ä n. s. venäl. vesirinkeliä.
XI	31		<i>Viinapolttimo.</i> 1873	A. Lisitzin	12	—	58,161	Valm. 25,287 k. paloviinaa,
XI	31		<i>Viinanväkitehtaita.</i> 1869 1877	A. Lisitzin	2	—	46,890	„ eril. väkijuomia.
				Paroni K. v. Frederiksz	2	—	13,132	„ „ „

Lappeenranta.

VI	17		<i>Nahkaparki</i> 1874	C. G. Forsman	8	—	12,295	
XI	31		<i>Viinapolttimo.</i>	A. Kravatinsky ...	16	—	117,955	Vaim. 51,285 k. paloviinaa.
XI	31		<i>Viinanväkitehtaita.</i> 1871 1873	Sama	2	—	58,120	„ eril. väkijuomia.
				A. Schirakoff	3	—	58,690	„ „ „

Kotka.

IV	10	<i>Lasitehdas.</i> 1872	C. H. Ahlqvist	40	Tuulimylly.	108,000	Valmist. 2,400 laatikkoa ikkunalasia.
IX	22	<i>Sahoja.</i> Norjal. höyrysaha, 1872	W. Gutzeit ja Kumpp.	240	1 höyryk. = 130 hv.	1,040,000	
		Hietanen, 1874	P. Wahl ja Kumpp.	206	1 " = 100 "	1,089,600	
		Hovinsaari, 1874	Osakeyhtiö	133	1 " = 45 "	571,000	
		Kotka, 1881	C. H. Ahlqvist	162	1 " = 100 "	890,000	
XI	31	<i>Oluttedas.</i> 1873	F. A. Collin	11	—	80,000	Valmist. 100,000 k. olutta.
XI	31	<i>Viinanväkitedas.</i> 1882	S. Druschinin	3	—	35,082	" 14,033 " eril. palo- viina-lajia.
XIII	36	<i>Kirjapaino.</i> 1882	W. Weman	5	—	7,932	37 riisiä sanomal., 63 riisiä kirja- ja satunnaisia kirjapainotuotteita.

Sortavala.

II	4	1	<i>Jura- ja hienotakeita.</i>	—	2	—	1,000	
			1869	M. Hirvonen	8	—	5,942	
II	4		<i>Kuparisepänerstaita.</i>					
			1871	Sama	8	—	3,414	
IX	22		<i>Sahoja.</i>					
			Kiviniemi, 1881	D. Tiainen	20	1 höyryk.	40,000	Tehtaan yhteydessä höyrymylly ja paja.
IX	23	3	<i>Nikkarinverstaita.</i>	—	4	—	3,545	
			1881	E. Mäkinen	12	—	12,000	Valmist. huonekalula, harmonioita, Käytt. 3,000 klavituuri naulaa, 2 l ä harmonion kieliä.
XI	30	2	<i>Leipuria.</i>	—	5	—	19,550	
			1870	F. Poläkoff'in perill.	8	—	5,940	Valmist.: 1,080 l ä n. s. venäl. vesirinkeliä.
XI	31		<i>Oluttehtaita.</i>					
			1856	Yhtiö	6	—	11,000	Valmist. 13,000 kannua olutta 3,000 kannua kaljaa.
XI	31		<i>Viinanväkitehtaita.</i>					
				V:hra W. Frederiksz	2	—	43,000	
XII	33	2	<i>Rätätölinverstaita.</i>	—	3	—	3,289	
			1869	J. Pirinen	6	—	2,445	
XIII	36		<i>Kirjapaino.</i>					
				Yhtiö	7	—	6,000	

Muist. Katso munten mitä Yleisessä katsahduksessa III sanotaan näiden neljän viimeksimainitun kaupungin teollisuudesta.

Rauman kihlakunta.

Ryhmä.	Luokka.	Laitoksen asema.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.		
					Mies-puolisia	Nais-puolisia	Ais-ikäisiä
IV	9	Wiipurin pitäjä.	<i>Kaakeli ja fajanssit.</i> 1877	V:hra Nikolais perill.	83	—	3
IV	10	Rokkolanjoen kyl. Jokanneksen pit. Rokkolan kylä.	<i>Lasitehdas.</i> Koskisten.	M. Erlendbach ja Kumpp. perill.	50	—	—
V	11	Uudenkirjon pit. Kirkkojärven kylä.	<i>Värjäyslaitos.</i> 1866	K. Summa	3	—	—
V	13	Wiipurin pitäjä.	<i>Asfalttihuopatehdas.</i> Naulasaari, 1877	N. Zilliacus	4	—	—
V	14		<i>Tulitikkutehtaita.</i> Rättijärvi, 1875	O. Clouberg	49	—	10
		Kelkkalan kylä.	1878	K. ja J. Jakovleff	59	—	17
VI	17	Uudenkirjon pit. Kirkkojärven kylä.	<i>Nahkaparkkito.</i> 1866	K. Summa	2	—	—
VIII	21	Wiipurin pitäjä. Kinterin kylä.	<i>Puuhioimoita ja pape-ritehtaita.</i> 1860	A. Thuneberg	41	—	—
			Hovinmaa, 1875	W. Dippel	25	—	—
IX	22	Wiipurin pitäjä.	<i>Kimpitehdas.</i> Papnla, 1884	Lorentz ja Kumpp.	41	—	—
IX	23		<i>Korkkitehdas.</i> Ykspää, 1877	W. Rothe	10	—	—
XI	29		<i>Sikuritehdas.</i> Herttuala, 1876	Hackman ja Kumpp.	6	—	5
XI	31	Herttulan kylä. Uudenkirjon pit.	<i>Oluttehtaita.</i> Suursuo, 1858	A. E. Piispanen	14	—	—
		Koiviston pitäjä. Tervahartialan k.	Koivisto, 1871	P. Koch	7	—	—
XII	33	Wiipurin pitäjä. Kangasranta.	<i>Suutarinversta.</i> 1879	A. Koskela	1	—	—

Liikevoima.	Valmistetun tavaranto- jous ja laatu.	Valmistetun tavaranto- to-arvo S. markkoissa.	Muistutuksia.
1 höyr.kon.	25,000 kimppua yksinkertaista, kakenkertaista ja 3/4 vahvaista ikkunalasia.	180,000	Tehtaassa on höyrysaha ja survinlaitos. Käytt. hollantil. ja kas-selisavea.
—	Värj. 4,000 kyyn. sarkaa, 500 kyyn. pellavakangasta, 33 l ^h villalank. y. m.	4,001	
—	13,000 rullaa huopaa, 500 astiaa asfalttilakkaa.	65,000	Käytt. villahuopaa, kivihiili tervaa, asfalttia, lyijyä, hartsia, kalkkia.
—	7,000,000 kpl. rasiaa. 8,549,000 " "	50,000 51,294	
—	Valmist. 1,112 eril. vuotaa.	4,690	
2 höyr.k.; 2 turb. 1 vesipyörä.	10,000 puutaa pahvia, 21,000 riisiä paperia.	95,000	
3höyrk.; 3höyrp.	35,000 l ^h käärepaperia.	65,000	
1 höyr.k.	500 laatikkoa puulan- kaa.	5,000	Käytt. 10,000 kuut.jalk. haapaa; ollut toimesta ainoast. 3 kuukautta.
1 höyrykone.	3,000,000 eril. korkkia.	19,000	Käytt. 80 kimppua korkkipuuta.
1 höyr.k.=10hv.	4,250 l ^h sikuria.	13,000	" ulkom. sikurijuuria.
—	35,000 k. olutta.	28,108	
—	16,000 k. olutta.	10,000	
—	72 paria jalkineita.	969	

Kymmin kihlakunta.

II	4	Säkkijärven p. Santajoen kyl.	<i>Jura- ja hienotaetht.</i> 1881	M. Hirn.....	1	—	—	—	Uudestaan hakattu viiloja.	4,000	
IV	9	Pyhtään p. Heinälahden kyl. Svartbäck'in kyl. Kymmin p. Helilän kyl.	<i>Tiilitehtaita.</i> 1872 1881 1882	F. Bärlund..... E. Skraddars..... J. L. Hansson.....	7 3 1	— — 2	— — —	— — —	200,000 kpl. tiiltä. 15,000 „ 40,000 „	10,000 600 2,000	
IV	10	Sippolan p. Sippolan kyl.	<i>Lasitehdas.</i> Sovero, 1858	A. v. Daehn.....	28	—	6	1 savimylly.	535,435 pulloa.	58,898	
V	11	Säkkijärven p. Säkkijärven kyl.	<i>Värjäyslaitos.</i> 1873	J. Segerman.....	3	—	—	—	Värjänyt: 900 kyyn. sarkaa, 25 l/8 lankoja.	1,050	Käytt. indigoa, kosenilliä, bre-siljaa.
V	14	Wehkalahden p. Haapalan kyl.	<i>Ruutitehdas.</i> Turpa, 1877	Osakeyhtiö.....	—	—	—	3 vesip. = 17 hv.	3,732 sent. ruutia.	—	Käytt. 516 sent. lepän-, pajun- ja paatsaman hiiliä, 2,836 sent. salpietaria, 380 sent. rikkiä.
VI	17	Wesilahden p. Pajulahden kyl.	<i>Nahkaparkkitoja.</i> Pajulahti, 1874	J. Wille.....	3	—	—	—	Valmist. nahaksi: 800 isomp. 1,800 pienemp. vuotaa, 500 lampaanahkaa.	13,850	
		Saivikkalan kyl.	Saivikkala, 1881	A. J. Eklund.....	3	—	—	—	Valmist. nahaksi: 375 isomp. ja 2,000 pien. vuotaa, 400 lamp. nahk. 20 hylkeen.	7,390	
		Säkkijärven p. Suurpääjän kyl.	1875	M. Junnola ja M. Kyck- ling.....	3	—	—	—	Valmist. 90 l/8 poljanahk. 50 l/8 parkki nahk.	4,200	
VIII	21	Sippolan p. Mämmälän kyl.	<i>Puuhio.</i> Inkeröisten, 1872	Osakeyhtiö.....	92	—	2	6 turbiiniä.	95,000 puutaa pahvia.	190,000	
IX	22	Kymmin p. Kyminkartano. Helilän kyl.	<i>Sahalaitoksia.</i> Kymi, 1875 Karhula, 1873 Halla, 1874 Sunila, 1883	B. H. Ahlqvist..... W. Ruth..... Osakeyhtiö..... Hackman ja Kumpp.....	80 207 140 232	— — — —	— — — 4	1 höyr.k.=60 hv. 1 „ =45 „ 1 „ =70 „ 1 „ =60 „	— — — —	860,000 469,700 750,000 574,900	4-kehä.s., 1 sirkk.s. 2 kimpi-sahaa. 2- „ 1 reuna-, 1 „ 4- „ 2 „ 2 „ 3- „ 1 sirkk.s., 1 „
		Sunilan kyl. Wehkalahden p. Hietakylä.	1883	K. Aladin.....	1	—	—	1 „ =30 „	—	571,758	1- „ 1 „ 2 „
		Wesilahden p. Pyyterlahden kyl.	Santaniemi, 1883	A. Mäkelä.....	40	—	3	Höyryä.	—	134,000	
XI	28	Säkkijärven p. Santajoen kyl.	<i>Sauhomylly.</i> 1881	M. Hirn.....	1	—	—	Vettä.	—	800	Myllyvero.
XI	31	Wesilahden p. Ravijoen kyl.	<i>Oluttehdas.</i> Harjus, 1853	Rouva v. Knorring ..	6	—	—	—	23,175 k. olutta.	17,381	

Lappveden kihlakunta.

VI	17	Lappveden p. Simolan kyl.	<i>Nahkaparkitto.</i> 1858	K. ja M. Haikala	2	—	—	—	Valmist: 215 vuotaa, 30 lammasnahk.	1,025	
VIII	21	Walkealan p.	<i>Puuhiomoja ja paperi- tehtaita.</i> Kuusankoski, 1872	Osakeyhtiö	108	—	1	6 turbiinia.	64,000 sent. puumassaa ja paperia.	160,000	Tämä summa, tai osa siitä en luettu pahvin ja paperin arvoon.
		Ruotsalan kyl.	Kymi, 1873	Osakeyhtiö	299	—	2	12 turb.; 3höyrk.	28,000 sent. puumassaa. 9,000 „ puupahvia. 58,000 „ paperia.	200,000 80,000 1,700,000	
		Sorsalan kyl. Lappveden p. Suomelan kyl.	Kannuskoski, 1883 Myllymäenkoski, 1883	D. Colliander	41	—	2	1 turbiini.	8,000 „ paperia.	20,000	
IX	22	Luukkalan kyl.	<i>Sahalaitoksia.</i> Luukkala, 1875	A. Thuneberg	1	—	—	1 turbiini.	2,820 puutaa puumassaa.	4,230	
X	28	Mustolan kyl.	<i>Jauho- ja ryynimylly.</i> 1851	C. Jakovleff	31	—	—	2 höyrk.=27 hv.	—	37,682	
XI	31	Lauritsalan kyl.	<i>Oluttedas.</i> Lauritsala.	E. v. Haartman	2	—	—	Vesi.	—	9,530	Tuloja myllyverosta; myllyssä on 4 paria kiviä, ryynikone ja luu survin.
				E. v. Haartman	7	—	—	1 höyrk.	43,400 k. olutta.	32,550	

Äyräpään kihlakunta.

VI	17	Mohlan p. Kyrölän kyl.	<i>Nahkaparkitto.</i> 1874	M. Wartainen	3	—	—	—	310 vuotaa, 353 vasikan- nahk. valmistetut nahaksi.	1,323	
		Walkjärven p. Wunnukkalan kyl.	—	T. Stenberg	1	—	—	—	450 vuotaa valmist. na- haksi.	1,200	
VIII	21	Kivennavan p. Lintulan kyl.	<i>Puuhiomo.</i> 1883	W. Neronoff	6	—	—	1 turbiini.	2,000 puutaa paperimassaa.	6,200	
IX	22	Raudun p.	<i>Sahalaitoksia.</i> Korteis, 1864	A. Fock	2	—	—	Vesilaitos.	—	4,050	
		Kivennavan p. Korpikylän kyl.	1883	E. Vinberg ja Kumpp. Rosenius	30	—	—	1 lokomobiili.	—	39,375	Saha 2 kehäinen, syrjä- ja sirk- kelisahalla.
		Raivolän kyl.	1883	Samat	62	—	—	1 turbiini.	—	345,600	
XI	31	Mohlan p. Oinalan kyl. Mohlan p. Kyrölän kyl.	1883 <i>Paloviimatehdas.</i>	Backman	10	—	—	1 höyrk.	—	37,640	Polttimon lienee Wenäjän valtio- aikoinaan perustanut; siihen on yhdistetty jauhomylly.
				Nasaroff'in perill.	8	—	—	1 höyrk.	30,570 k. paloviinaa.	70,311	
XI	32	Kivennavan p. Raivolän kyl.	<i>Tupakkatehdas.</i> 1881	Kunitsin	15	—	—	—	400,000 kpl. papyrossia.	3,600	

Käkisalmen kihlakunta.

IV	9	Käkisalmen p.	<i>Fajanssi ja porsiini- tehdas.</i> Suotniemi, 1841	A. Artemjeff	34	—	5
V	13	Joensuun kyl.	<i>Puuhiappotehdas.</i> 1858	P. Levantjeff	3	—	—
VI	17	Hiitolan p. Muiston kyl.	<i>Nahkaparkkitoja.</i> Muisto, 1866	A. Lisitsin	7	—	—
IX	22	Hännilän kyl. Pyhäjärven p.	— <i>Sahalaitoksia.</i> Riiska, 1856	J. Pösö	14	—	—
XI	31	Käkisalmen p. Pyhäjärven p.	Suotniemi, 1873 <i>Paloviminatehdas.</i> Toubila.	— — Vihra W. Frederiksz.	3 2 —	— — —	— — —

1 höyr.k.=12hv.	Pöytä-, tee- ja pesuasti- oita, y. m.	80,000	Käytt. kornwalli-kiveä, pii-kiveä, hollantil. savea.
—	1,000 puutaa puuhappoa, 325 mattoa hiiltä.	5,300	Tehtaassa on 6 hiilteytmisuunia, 5 tislauk konetta.
—	Valmist.: 1,060 isoa, 2,960 pienta vuotaa.	50,650 60,000	—
—	—	7,000	Sahannut 1,143 kpl. hirsii.
—	—	6,956	” 1,142 ”
—	50,166 k. paloviinaa.	115,381	—

Sortavalan kihlakunta.

V	14	Sortavalan p. Lahdenkylän kyl.	<i>Tulitikkutehdas.</i> Wäinölä, 1879	N. Siitoin	16	—	—
VI	17	—	<i>Nahkaparkkito.</i> Toivo, 1864	N. Siitoin	6	—	—
IX	22	Sortavalan p. Läskelän kyl.	<i>Sahalaitos.</i> Läskelä, 1877	N. L. Arppen perill.	27	—	—

—	1,400,000 rasiaa tulitikkuja. Valmist. 958 isoa, 2,817 pien.vuota, lamp. ja hylkeen nahkaa, 310 lammasnah- kaa.	8,400 14,000	—
1 vesipyör.	—	66,600	Sahalait. 2-kehäinen, reuna lai- toksella.

Jääsken kihlakunta.

IX	22	Ruokolahden p. Härskeänsaaren k. Mattarilan kyl.	<i>Sahalaitoksia.</i> 1878 Ahosaari, 1882	A. Jolschin	8	—	—
				A. Elmén	12	—	—

1 höyryk.	—	10,000	Saha 1-kehäinen.
1 ”	—	50,000	” 1- ”

Salmen kihlakunta.

IX	22	Salmen p.	<i>Sahalaitos.</i> Nurmisaari.	Gromoff ja Kumpp. . .	75	—	—
----	----	-----------	-----------------------------------	-----------------------	----	---	---

Höyryä.	—	422,777	—
---------	---	---------	---

Taulu IV. Kuhunkin eri teollisuusryhmään kuuluvien, edellä lueteltujen tuotteitten arvo yhteenlaskettuna.

Teollisuusryhmien järjestysnumerot ja nimitykset.								
II	Metalliteollisuus.			VIII	Paperiteollisuus.			
III	Koneteollisuus.			IX	Puuteollisuus.			
IV	Kiviteollisuus.			X	Rakennusteollisuus.			
V	Kemiallinen teollisuus.			XI	Ravinto- ja nautintoain. valmist. teoll.			
VI	Nahkateollisuus.			XII	Vaateusteollisuus.			
VII	Tekstiiliteollisuus.			XIII	Kuvaava teollisuus.			
Ryhmä.	Wiipuri.	Hamina.	Käkisalmi.	Kotka.	Sortavala.	Lappeenranta.	Maaseutu.	Wiipurin lääni.
II	64,950	2,100	5,540	—	10,656	6,488	4,000	93,734
III	22,278	1,500	—	—	2,845	1,100	—	27,723
IV	30,525	600	80,000	108,000	—	—	477,498	696,623
V	388,221	—	400	—	—	2,100	120,045	510,766
VI	64,159	59,350	400	—	4,126	12,295	158,328	298,658
VII	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII	143,289	1,000	—	—	950	—	2,600,669	2,745,908
IX	130,850	1,200	2,700	3,590,600	57,739	4,459	4,412,038	8,199,586
X	94,479	8,700	4,200	—	7,776	7,935	—	123,090
XI	1,176,540	197,466	62,661	80,000	46,767	124,955	300,672	1,989,061
XII	156,837	5,300	3,700	—	9,741	5,902	—	181,480
XIII	90,000	—	—	7,932	6,000	—	—	103,932
S:a	2,362,128	277,216	159,601	3,786,532	146,600	165,234	8,073,250	14,970,561

5.

Mikkelin lääni.

Mikkeli.

Ryhmä.	Luokka.	Pienemp. Vers- taita tahi elink. harjoittajia.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.	Liikevoima.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Muistutuksia.
II	4	2	<i>Jura- ja hienotaetehd.</i> 1877	— K. Purhonen.....	4 6	— —	2,100 2,000	
VI	17		<i>Nahkaparkitto.</i>	A. I. Lesche.....	4	—	24,000	
IX	23	7	<i>Nikkarinverstaita.</i> 1879	— F. Wickström.....	7 6	— —	10,300 4,000	
XI	31		<i>Oluttehdas.</i>	C. Petroff.....	3	—	23,848	Valmist. 29,810 k. olutta.
XI	31		<i>Viinapolttimo.</i>	C. Carstens.....	4	—	60,096	„ 26,129 „ paloviinaa.
				M. Liukkonen.....	3	—	81,739	„ 35,539 „ „
XI	31		<i>Viinanväkitehtaita.</i>	Osakeyhtiö.....	4	—	—	„ 27,288 „ „
				H. Godenhjelm....	1	—	—	„ 2,207 „ „
XII	33	5	<i>Rätätelinverstaita.</i> 1880	— K. E. Erling.....	5 11	— —	3,900 4,000	
			1872	K. V. Tunkkanen .	7	—	2,000	
			1873	H. Tunkkanen	5	—	2,000	
XII	33	10	<i>Suutarinverstaita.</i> 1881	— K. Tiusanen.....	14 5	— —	5,600 2,500	

Heinola.

XI	31		<i>Oluttehdas.</i> 1858	Lemström ja Lindholm	13	—	25,000	Valmist. 49,000 k. olutta.
XI	31		<i>Viinapolttimo.</i> 1873	Osakeyhtiö.....	2	—	322,646	” 140,281 ” paloviina.
XI	31		<i>Viinanväkitehtaita.</i> 1872	E. Hagelberg	1	—	25,865	” 10,346 ” ”
			1873	Osakeyhtiö.....	2	—	140,635	” 55,954 ” ” väkiviinan-juomia.

Savonlinna

V	11	1	<i>Värjäyslaitoksia.</i> 1865	—	2	—	3,000	
VI	17	1	<i>Nahkaparkkittoja.</i> 1860	J. H. Skönqvist...	4	—	17,500	” Värj. sarkaa ja lankoja.
				—	3	—	6,000	
				J. Strömberg.....	6	—	14,658	Valm. nahaksi: 958 isomp. vuotaa ja 2,346 vasikannahk.
IX	23	1	<i>Nikkarinverstaita.</i> 1843	—	2	—	1,800	
XI	31		<i>Viinapolttimo.</i> 1874	H. Kalenius.....	5	—	2,500	
XI	31	2	<i>Viinanväkitehtaita.</i> 1872	Osakeyhtiö.....	14	—	115,000	50,000 k. paloviinaa.
			1875	B. J. Moliis.....	2	—	9,752	Valm. 3,856 k. eril. väkiviinaa.
XII	33	2	<i>Räätelinverstaita.</i>	A. E. Nyman	2	—	62,935	” 24,911 ” ” ”
				—	2	—	500	

Muist. Ylläolevia tiedonantoja täydentää Yleinen katsaus III, sivut 53—57.

Heinolan kihlakunta.

Ryhmä.	Luokka.	Laitoksen asema.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.		
					Mies- puolista	Nais- puolista	% Alk- kaasta
XI	31	Sysmän p. Wirtain kyl. Heinolan p. Nynäs'in säteri. Harlolan p. Kirkkolan kyl.	<i>Viinapoltimoita.</i> —	M. Tandefelt	3	—	—
			Nynäs.	F. Lemström ja Lind- holm	4	—	—
			—	C. A. Levin	2	—	—

Mikkelin kihlakunta.

VI	17		<i>Nahkaparkitto.</i> Saksala, 1874	A. Lesche	4	—	—
IX	22	Kangasniemen p. Wuojalahden kyl.	<i>Sahalaitoksia.</i> 1878	J. Jung	7	—	—

Juvan kihlakunta.

IV	9	Lahnalahden kyl.	<i>Kalkkiuuni.</i> —	—	—	—	—
V	16	Joroisten p.	<i>Luumylly.</i>	Osakeyhtiö	1	—	—
IX	22	Puumalan p.	<i>Sahalaitoksia.</i> Miettula.	—	15	—	—
		Joroisten p.	Liuna.	—	8	—	—

Liikevoima.	Valmistetun tavarän pal- jous ja laatu.	Valmistetun tavarän brut- to-arvo S. markoissa.	Muistutuksia.
—	80,304 k. paloviinaa.	184,699	
—	40,178 k. paloviinaa.	92,409	
—	34,674 k. paloviinaa.	79,750	
—	Valmist. 299 ulkom., 432 kotim isomp. vuotaa, 1,063 vasikan ja 213 lampaan nahkaa.	26,300	
Vesilaitos.	—	7,000	Saha yksikehäinen.
—	400 tynn. kalkkia. 1,000 l ² luujauhoja.	1,000 1,100	Tehtaassa on 2 kalkkiuunia.
1 höyr.k.=12 hv. Vesil. = 24 hv.	—	10,355	Saha yksikehäinen.
—	—	58,155	" kaksikehäinen. " yksikehäinen.

Rantasalmen kihlakunta.

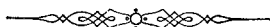
IV	10	Kerimäen p.	<i>Lasitehdas.</i> Kangassaari, 1858	J. Luther	20	—	—	1 tuulimylly.	750,000 kpl. olutpulloa.	75,000
V	11	Rantasalmen p.	<i>Värjäyslaitos.</i> 1873	A. W. Bagge	2	—	—	—	Värj. 1,000 l ä lankaa ja kankaita.	5,000
V	13	Kerimäen p.	<i>Tärpättitehdas.</i> 1864	J. Solehmain	6	—	—	1 höyr.k.=12 hv.	560 k. tärpättiä, 30 tynn. tervaa, 100 k. pikiöljyä.	2,460
IX	22	Sulkavan p.	<i>Sahalaitoksia.</i> Lohikoski. Kuhakoski.	Hackman ja Kumpp..	63	—	—	Vesi.	—	144,040
				Björklund	12	—	—	—	—	8,990
		Heinäveden p.	Kerma. Säynetkoski. Palokki.	Rosenius ja Seseman	103	—	—	"	—	311,215
				G. Hagman	40	—	—	"	—	48,600
				Hackman ja Kumpp..	40	—	—	"	—	116,310
XI	31	Säämingän p.	<i>Oluttehdas.</i> Iloniemi, 1864	Sapetoff	116	—	—	"	—	34,745
				B. J. Moliis	8	—	—	—	13,250 k. olutta.	13,250

Taulu V. Kuhunkin eri teollisuusryhmään kuuluvien, edellä lueteltujen tuotteitten arvo yhteenlaskettuna.

Teollisuusryhmien järjestysnumerot ja nimitykset.					
II	Metalliteollisuus.	VIII	Paperiteollisuus.		
III	Koneteollisuus.	IX	Puuteollisuus.		
IV	Kiviteollisuus.	X	Rakennusteollisuus.		
V	Kemiallinen teollisuus.	XI	Ravinto- ja nautintoain. valmist. teoll.		
VI	Nahkateollisuus.	XII	Vaatetusteollisuus.		
VII	Tekstiiliteollisuus.	XIII	Kuvaava teollisuus.		
Ryhmä.	Mikkeli.	Heinola.	Savonlinna.	Maaseutu.	Mikkelin lääni.
II	12,600	4,328	9,300	—	26,228
III	5,100	3,500	1,000	—	9,600
IV	—	—	—	76,000	76,000
V	3,000	3,525	20,500	8,560	35,585
VI	25,200	9,025	20,658	26,300	81,183
VII	—	—	—	—	—
VIII	6,400	1,500	—	—	7,900
IX	14,800	2,100	4,300	739,410	760,610
X	8,700	3,700	6,400	—	18,800
XI	172,383	349,546	122,500	370,108	1,014,537
XII	20,000	2,300	1,700	—	24,000
XIII	—	—	—	—	—
	268,183	379,524	186,358	1,220,378	2,054,443

6.

Kuopion lääni.

Kuopio.

Ryhmä.	Luokka.	Pienempi, vort- tata tai oimk. harjoittaja.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.			Liikevoima.	Valmistetun tavarän pal- jous ja laatu.	Valmistetun tavarän brut- to-arvo S. markoissa.	Muistutuksia.
					Mies- puolista	Nais- puolista	Ala- Häisiä.				
II	4	3	<i>Jura ja hienotaethtaita.</i> 1881	—	9	—	—	—	3,000		
II	4	3	<i>Kupariseppänverstaita.</i> 1856	P. Koivistoinen	6	—	—	—	5,797		
II	5			H. Hyvärinen	6	—	—	—	1,951		
III	7		} K. Ylein. kats. III, s. 58, 59.		7	—	—	—	9,500		
IV	9										
V	11	2		<i>Värjäyslaitoksia.</i> 1875	—	8	—	—	—	8,500	
V	12		<i>Kynttilätehdas.</i> 1873	H. Ruotsalainen	7	—	—	—	22,620		
V	14		<i>Tulitikkutehdas.</i> 1873	C. R. Dahlström	6	—	—	940 l ^z talikynttilöitä.	8,496	Käytt. 944 l ^z talia.	
VI	17	1	<i>Nahkaparkittoa.</i> 1851	F. E. Bergroth	40	—	—	—	16,430		
VI	17	3	<i>Satulantekijänverstaita.</i> 1877	C. G. Svahn	4	—	—	—	19,300		
VIII	21	2	<i>Kirjansitojanverstaita.</i>	R. Tuhkanen	6	—	—	Valm. 2,500 kotim. vuot.se- kä 1,500 vas. ja lamp. nahk.	48,000		
IX	23	4	<i>Nikkarinverstaita.</i> 1863	—	5	—	—	—	6,833		
X	27	4	<i>Maalaria- ja tapetinpanijoita.</i>	K. G. Rissanen	7	—	—	—	15,000		
IX	23		Katso Yleinen kats. III, siv. 60 ja 61 mikä koskee näitä luokkia.	W. Suomalainen	11	—	—	—	6,650		
X	27										
XI	30			<i>Jauhomylly.</i> 1883	G. Ranin	4	—	—	Höyryä.	7,034	
XI	31	1	<i>Sokerileipuri.</i> <i>Oluttehtaita.</i>	—	3	—	—	Jauhanut 8,793 t. jyviä.	7,010		
				G. Ranin	13	—	—	—	60,400		
				R. Renvall	6	—	—	—	18,375		
				E. Keinänen perill.	6	—	—	—	19,000		
XI	31		<i>Viinapolttimoita.</i> 1865	G. Ranin	21	—	—	150,000 k. paloviinaa.	345,000		
XI	31		<i>Viinanväki- ja likööriht.</i> 1870	Yhtiö	15	—	—	70,645 ” ”	162,483		
				G. Ranin	12	—	—	—	—		
				Yhtiö	3	—	—	—	—		
XII	33		<i>Paitatehtaita.</i> 1879	Evi Stenberg	3	—	—	—	900		
				Liisa Kolström	1	—	—	—	300		
XII	33	7	<i>Riittilinverstaita.</i> 1854	—	16	—	—	—	17,142		
				Z. Engström	12	—	—	—	37,895		
				J. Jauhainen	5	—	—	—	11,055		
				J. Sinberg	5	—	—	—	9,633		
				H. Keinänen	11	—	—	—	15,730		

Kuopio.

XII	33	21	<i>Suutarinverstaita.</i>	—	37	—	—
			1877	J. Koivistoinen	9	—	—
			1877	O. W. Reinikainen ..	5	—	—
			1865	M. Hakkarainen	6	—	—
			1865	A. W. Sutinen	5	—	—
			1880	A. Hedborg	7	—	—
			1882	G. Koponen	5	—	—
XII	33		Katso muuten Yleinen katsahd.				
			III, siv. 60.				
XIII	36		<i>Kirjapainoja.</i>				
			1878	G. Bergroth	10	—	—
			1878	A. Harald	8	—	—

Joensuu.

X	27	4	<i>Maalaria.</i>	—	7	—	—
			1855	K. Södergren	5	—	—
XI	30	1	<i>Leipurveita.</i>	—	3	—	—
			1860	K. Laxell	7	—	—
XI	31		<i>Ohuttehtaita.</i>				
			Haukipuro.	I. Kononoff	4	—	—
			Hasaniemi.	O. M. Laxell	5	—	—
XI	31		<i>Vinapolttimoita.</i>				
			—	Yhtiö	10	—	—
			—	F. Neppenström	11	—	—
XI	31		<i>Viinänvikehtaita.</i>				
			Katso sivu 62, 63.				
XI	31		<i>Kivennäisvesi-tehtaita.</i>				
			1877	F. Neppenström	1	—	—
XII	33	8	<i>Rääätälinverstaita.</i>	—	8	—	—
			1857	A. Koponen	9	—	—
			1880	H. Lipponen	8	—	—
XIII	36		<i>Kirjapaino.</i>				
			1874	Osakeyhtiö	6	—	—

—	—	—	22,381	
—	—	—	9,100	
—	—	—	1,800	
—	—	—	7,335	
—	—	—	5,022	
—	—	—	4,047	
—	—	—	1,300	
—	—	—	15,000	
—	—	—	7,650	
—	—	—	12,000	Mitä edellisiin ryhmiin tulee
—	—	—	6,000	viitataan Yleiseen katsahdukseen
—	—	—	21,000	III, sivu 58—60; XI, 30, 3 ja XII,
—	—	—	10,000	33, 6.
—	—	—	13,900	
—	—	—	16,500	
—	—	—	69,393	
—	—	—	172,893	
—	—	—	1,200	
—	—	—	13,000	
—	—	—	20,000	
—	—	—	16,000	
—	—	—	13,204	

Pielisjärven kihlakunta.

Ryhmä.	Luokka.	Laitoksen asema.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.			Liikevoima.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laatu.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo S. markkoissa.	Muistutuksia.
					Mies-puheita	Nais-puheita	Ala-ikäisiä.				
IV	9	Pielisjärven pit. Wedensuun kyl.	<i>Tiilitehtaita.</i>	A. Hilonen	4	—	—	50,000 kpl. tiiltä.	2,000		
		Nurmeksens p. ja k.	—	O. Tuhkanen	2	—	—	100,000 " "	4,000		
V	11		<i>Värjäyslaitoksia.</i>	L. Hämäläinen	4	—	—	—	2,800		
VI	17		<i>Nahkaparkkitoja.</i>	T. Kuittinen	3	—	—	Valmist. 300 isomp., 1,300 pienemp. vuot. ja nahkaa.	8,600		
		Pielisjärven pit. Lieksan kyl.	—	E. Olkkonen	4	—	—	" 400 isomp., 1,800 pien. vuotaa ja nahkaa.	11,600		
		Wiekien kyl.	—	N. Toivanen	3	—	—	" 300 isomp., 1,300 pien. vuotaa ja nahkaa.	8,600		
		Juuan p. ja kyl.	1878	A. Nygren	2	—	—	" 100 isomp., 900 pien. vuotaa ja nahkaa.	3,800		
			1883	H. Kokkonen	1	—	—	" 150 isompaa, 300 pien. vuotaa ja nahkaa.	1,600		
IX	22	Nurmeksens pit. Jokkylä.	<i>Sahalaitoksia.</i>	L. Tuhkanen	2	—	—	" 205 isompaa, 480 pien. vuotaa ja nahkaa.	4,820		
XI	31	Nurmeksens kyl.	Kuokastenskoski, 1879	K. G. Frilander	2	—	—	" 300 isompaa, 831 pien. vuotaa ja nahkaa.	7,462		
XI	31		<i>Oluttehdas.</i>	—	8	—	—	—	1,200		
XI	31		<i>Maunonniemi.</i>	Osakeyhtiö	3	—	—	8,160 k. olutta ja portt.	10,096		
XI	31		<i>Viinapolttimo.</i>	P. Parviainen ja J. Hukka	—	—	—	15,561 k. paloviinaa.	35,790		
			<i>Viinanväkätehtaita.</i>								
			K. siv. 62, 63.								
Ilomantsin kihlakunta.											
VI	17	Tohmajärven pit. Kemin kylä.	<i>Nahkaparkkito.</i>	—	2	—	—	Valmist. 800 vuotaa.	2,000		
XI	31	Wärtsilän kyl.	<i>Oluttehdas.</i>	—	3	—	—	15,000 k. olutta.	15,000		

Liperin kihlakunta.

		182				183				
II	4	Kontiolahden pit. ja kylä.	<i>Kuparisepänverstas.</i> 1860	T. Takkunen	3	—	—	—	2,000	
IV	10	Pielisensuun kyl.	<i>Lasitehdas.</i> Utra, 1882	E. Hubbard ja Kumpp.	37	—	—	140,000 pulloa.	14,000	
V	11	Kontiolahden kyl. Liperin pitäjä. Taipaleen kyl.	<i>Värjäyslaitoksia.</i> 1875	K. Wärenius	2	—	—	—	1,800	
		Liperin kyl.	1845	C. Söderholmin k pesä	2	—	—	Värjänyt 100 l \ddot{a} lankoja 2,000 kyyn kangasta.	3,000	
		Liperin kyl.	1845	J. Sormunen	1	—	—	„ 70 l \ddot{a} lankoja 1,500 kyyn kangasta.	2,148	
VI	17	Kaavin p. ja kyl.	—	P. Oravainen	1	—	—	„ 102 l \ddot{a} lankoja.	4,762	
		Liperin pit.	—	J. Hakkarainen	3	—	—	Valmist. 300 isomp. 1,300 pien. vuotaa.	9,250	
		Liperin kyl.	1863	O. Hakkarainen	2	—	—	„ 80 isomp., 80 p. vuot.	2,475	
		Liperin kyl.	1846	E. Kempas	1	—	—	„ 185 isomp., 200 p. vuot.	650	
		Liperin kyl.	—	L. Kauppinen	2	—	—	„ 312 „ 250 „ „	860	
		Liperin kyl.	—	J. Hyttinen	2	—	—	„ 515 „ 300 „ „	1,675	
		Liperin kyl.	—	P. Tolvanen	2	—	—	„ 317 „ 175 „ „	980	
		Liperin kyl.	—	M. ja K. Puhakka ...	3	—	—	—	2,000	
		Kontiolahd. p. ja k. Kiteen pit.	—	T. Laurikainen	4	—	—	„ 1,000 isomp. 3,000 p. v.	8,000	
		Matkaselän kyl.	Sahakoski, 1884	J. Häggman	2	—	—	„ 300 „ 500 „ „	2,000	
		Puhoisten kyl.	Koskitalo. Puhoislahti.	K. Elfving	1	—	—	„ 200 „ 700 „ „	1,200	
		Päätykkeen kyl. Kiteen kyl.	Olkonkallio, 1884	W. Leskinen	1	—	—	„ 50 „ 250 „ „	400	
		Rääkkylän pit.	Pappilanranta, 1868	E. Lojander	1	—	—	„ 250 „ 600 „ „	300	
		Niemen kylä.	—	S. Hirvonen	1	—	—	—	600	
		Rääkkylän kyl.	—	A. Riikonen	1	—	—	—	700	
IX	22	Liperin pit.	<i>Sahalaitoksia.</i>	J. Snellman'in perill.	20	—	—	Vesikone.	52,970	Sahassa on 2 kehää.
		Komperon kyl.	Siikakoski, 1840	Omist. Hubbard ja K.	50	15	13	„ =60 hv.	220,255	„ 4 „
		Kontiolahden pit.	—	Utra Saari, 1780	97	25	25	„ =40 hv.	438,305	„ 2 „
		Pielisensuun kyl.	—	Karsikko, 1876	105	80	35	1 höyr.k.=90 hv.	547,835	„ 4 „
		Pielisensuun kyl.	—	Penttilä, 1871	50	45	15	1 höyr.k.=60 hv.	249,875	„ 2 „
		Kiteen pit.	—	Yhtiö	34	—	—	Vesik.=30 „	131,250	„ 2 „
		Puhoisten kylä.	Puhois, 1877							

Kuopion kihlakunta.

IV	9	Kuopion p.	<i>Kalkkiuunia.</i>									
		Pitkälahden kyl.	—	K. Fabritius	5	—	—	—	5,500	tyynn. kalkkia.	9,150	
		Jyrkän kyl.	—	E. Nylander	12	—	—	—	6,000	" "	9,400	
		Hiltulanlahden k.	Jokela, 1865	A. Sormunen	2	—	—	—	240	" "	360	
IV	9		<i>Tiilitehtaita.</i>									
		Savilahden kyl.	1850	A. Keinänen	13	—	—	—	300,000	tiiltä.	12,000	
		Jyrkän kyl.	—	E. Nylander	8	—	—	—	200,000	"	8,000	
		Lohilahden kyl.	—	R. Dahlström	12	—	—	—	200,000	"	8,000	
		Kurkiharjun kyl.	Kurkiharju, 1881	S. Niskanen	6	—	—	—	6,000	"	240	
		Ritoniemen kyl.	Mustalaks, 1882	E. Rissanen ja H. Miettinen	7	—	—	—	100,000	"	4,000	
		Savisaari.	Laivonsaari, 1881	Winter	9	—	—	—	9,500	"	380	
		Maaningan p.	—	J. Kyyhkynen	9	—	—	—	200,000	"	8,000	
V	14	Käärmetlahden k.	<i>Tulitikkutehdas.</i>									
		Kuopion p.	1866	D. Keinäsen perill....	13	—	—	—	—	—	7,000	
		Savilahden kyl.	1866									
VI	17		<i>Nahkaparkittoa.</i>									
			1879	A. Hyvärinen	7	—	—	—	Valmist, 874 isomp. vuot.			
		Pielaveden p. ja k.	—	P. Suhonen	4	—	—	—	1,494 pien. nahkaa.		16,400	
		Maaningan p.	—	Yhtiö	3	—	—	—	" 360 is. v., 1,870 p n.		13,910	
		Halolan kyl.	—						" 200 " " 1,100 " "		7,200	
		Karttulan p.	1867	A. Suhonen	4	—	—	—	" 198 " " 1,371 " "		7,368	
		Kuivaniemi.	<i>Sahalaitoksia.</i>									
		Pielaveden p.	Pitkäkoski.	A. Jantti	2	—	—	1 vesikone.	—		208	Saha 1-kehäinen.
		Maaningan p.	Pihtisalmi.	H. E. Schmidt	18	—	—	1 höyryk.	—		43,000	" Siihen yhd. jauhomylly.
		Halolan kyl.										
		Karttulan p.	Syvänniemi.	Rosenius ja Sesemann.	32	—	3	1 höyr.k.=35 hv.	—		400,000	" 2-kehäinen.
		Soinlahden kyl.	Savikoski.	Samat	23	—	—	Vesi.	—		127,000	" 2- "
		Punnonmäen kyl.										
		Kuopion p.										
		Hakkaralan kyl.	Karhunsaaari.	J. Jernberg	30	—	—	1 höyr.k.=25 hv.	—		77,500	" 1- "
		Maaningan p.	<i>Nikkarintehtas.</i>									
IX	23	Tavinsalmen kyl.	Hussolansaaari.	G. Schmidt	24	—	—	1 höyryk.	Erilaisia puusepän tuot-		20,000	Tehtaasen on yhdistetty kone paja.

Rautalammen kihlakunta.

IV	9	Leppävirran p. Leppämäen kyl. Paukarlahden kyl.	<i>Tiilitehtaita.</i> 1877 1883 1883	H. Kansanen 25 M. Konttinen 11 B. Konttinen y. m. . . 13	— — — — — — — — —
V	12	Leppävirran kyl.	<i>Kynttilätehdas.</i> 1872	P. Kansanen 5	— — —
IX	22	Warkauden kyl.	<i>Sahoja.</i> 1830	P. Wahl ja Kumpp. . 44	— — —
		Osmajärven kyl.	Sorsakoski, 1787	Hackman ja Kumpp. . 36	— — —
		Kurjalanranta.	Waahtava, 1828	O. Lundson 10	— — —
		Rautalammen p. Kirkonjoensuun k.	Kirkonkoski, 1858	P. Wahl ja Kumpp. . 21	— — —

Iisalmen kihlakunta.

IV	9	Iisalmen p. ja k.	<i>Tiilitehdas.</i> 1881	J. Puustinen 30	— — —
IX	22	Haapajärven p.	<i>Sahoja.</i>	P. Wahl ja Kumpp. . 2	— — —
		Sydänmaan kyl.	Jyrkkäkoski.	J. A. Snellman 2	— — —
		Hernejärven kyl. Nilsian p.	Pitkääkoski. Strömsdal.	D. Ponomaroff 98	— — —
XI	31	Iisalmen kaupp.	<i>Oluttehdas.</i> 1879	Osakeyhtiö 6	— — —
XI	31		<i>Viinanväkitehdas.</i> —	N. J. Hjelmer 1	— — —

—	120,000 tiiltä.	4,800	
—	80,000 ”	4,000	
—	150,000 ”	6,000	
—	457 puuntaa talikynttilöitä.	7,220	
2 vesipyörää.	—	328,015	2 sahaa, kumpikin 2:lla kehällä.
1 ”	—	225,150	1 saha 4:llä kehällä.
1 ”	—	3,740	Saha 1-kehäinen.
1 ”	—	38,290	” 2- ”
—	200,000 tiiltä.	8,000	
—	—	565	Nämät sahalaitekset ovat kaikki
—	—	320	yksi kehäisiä.
—	—	12,665	
—	24,500 k. olutta 13,000 k. kaljaa.	16,705	
—	—	1,487	

Taulu VI. Kuhunkin eri teollisuusryhmään kuuluvien, edellä lueteltujen tuotteitten arvo yhteenlaskettuna.

Teollisuusryhmien järjestysnumerot ja nimitykset.				
II	Metalliteollisuus.	VIII	Paperiteollisuus.	
III	Koneteollisuus.	IX	Puuteollisuus.	
IV	Kiviteollisuus.	X	Rakennusteollisuus.	
V	Kemiallinen teollisuus.	XI	Ravinto- ja nautintoain. valmist. teoll.	
VI	Nahkateollisuus.	XII	Vaatetusteollisuus.	
VII	Tekstiiliteollisuus.	XIII	Kuvaava teollisuus.	
Ryhmä.	Kuopio.	Joensuu.	Maaseutu.	Kuopion lääni.
II	60,594	28,900	2,000	Yht. 91,494
III	5,313	14,500	—	” 19,813
IV	700	—	102,330	” 103,030
V	56,046	—	28,730	” 84,776
VI	89,133	35,600	124,450	” 249,183
VII	—	—	—	” —
VIII	6,650	3,500	—	” 10,150
IX	22,565	9,200	2,918,143	” 2,949,908
X	29,489	18,000	—	” 47,489
XI	688,046	310,886	77,591	” 1,076,523
XII	147,434	53,875	—	” 201,309
XIII	22,650	13,204	—	” 35,854
Yht.	1,128,620	487,665	3,253,244	Yht. 4,869,529

7.

Waasan lääni.

Nikolainkaupunki

Ryhmä.	Luokka.	Pienemp. Verstaatta, tai elinkehäjoitteita.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.				Liikevoima.	Valmistetun tavarantoiminnan paljous ja laatu.	Valmistetun tavarantoiminnan brutto-arvo S. markkoissa.	Muistutuksia.
					Mies-	Nais-	Alk-	Ikä-				
					puolisia	puolisia	hätäisiä.					
II	4	5	<i>Jura- ja hienotaetehdas.</i> 1851	—	8	—	—	—	—	6,646		
II	4	2	<i>Kuparisepäntörmä.</i> 1884	G. W. Lundén	5	—	—	—	—	3,600		
			1877	G. Koskinen	2	—	—	—	—	1,860		
II	5	2	<i>Kulta- ja hopeasepäntörmä.</i> 1875	O. R. Nyström	5	—	—	—	—	628		
II	5	2	<i>Vaskivalimoita.</i> 1875	S. F. Sundholm	5	—	—	—	—	7,600		
III	7	5	<i>Kellosepäntörmä.</i> 1881	—	6	—	—	—	—	14,503		
VI	17		<i>Nahkaparkkito.</i> 1881	A. Helenius	2	—	—	—	—	12,942	Käytt. 653 kvinttiiniä kultaa, 1,273 luotia hopeaa.	
VI	17	4	<i>Satulantekijänverstaatta.</i> 1856	—	7	—	—	—	—	1,593		
VII	19		<i>Puuvillakehruu ja kutomatehd.</i> 1856	—	13	—	—	—	—	9,916		
IX	22		<i>Sahalaitos.</i> 1858	Waasan puuvilla tehta- aan osakeyhtiö	6	173	41	4 höyr. = 170 hv.	—	20,225	Tehtaassa on 15,000 kehää ja 202 kangasp., värjäys- ja valkaisulait.	
IX	23	4	<i>Nikkariverstaatta.</i> 1876	E. Dahlström	100	—	—	1 höyr.k. = 12 hv.	—	10,166	Saha 1 kehäinen, siinä on sirk- kelisaha ja höyläkone.	
			1869	M. J. Ahlholm ja J. Eriksson	6	—	—	—	—	12,000		
			1872	N. Malmbergin perill. A. Ahlbäck	14	—	—	—	—	3,103		
X	27	1	<i>Maalaria.</i> 1863	—	8	—	—	—	—	5,491		
			1881	D. Petterson	11	—	—	—	—	3,760		
XI	28		<i>Jauhomylly.</i> 1876	A. E. Kyntzell	5	—	—	—	—	3,486		
XI	30	7	<i>Leipuria.</i> 1879	Osakeyhtiö	4	—	—	1 höyr.k. = 60 hv.	—	1,950	Myllyssä on 10 paria kiviä, 3 ryyni konetta, puhdistus-, teroitus-, sihtaus- ja lajituskone.	
XI	31		<i>Oluttehdas.</i> Hietalahti 1872	—	14	—	—	—	—	18,885		
XI	31		<i>Viinapolttimo.</i> Pitkälähti.	J. F. L. Sippelin oike- uden omistajat	10	—	—	—	—	8,000		
XI	31		<i>Kivennäisvesitehdas.</i> 1882	O. J. Blom'in leski .. H. Nordgren	3	1	—	1 höyryk.	10,000 k. olutta.	6,500		
XI	31		<i>Viinavälitehtaita, katso siv. 70.</i> 1882	—	23	—	—	—	60,514 k. paloviinaa, 150,648 " "	139,182 346,490		
XI	32		<i>Tupakkatehtaita.</i> 1861	A. Forsén ja A. J. Qvist ..	1	4	—	—	90,000 pull. virv. juomaa.	11,000		
			1881	K. Finnilä	10	—	—	—	1,890 l ² rullatupakkaa.	30,240		
			1881	J. Finnilä	22	—	—	1 höyryk.	2,020 laat. kartt. 14,326 8 irton. suutup. 2,143 8 pikanellia, 35,000 sikaria.	95,000	Käytt. 70,000 8 amerik leht. ja varsia, 55,800 8 venäl. leht. ja vars.	

Nikolainkaupunki.

XII	33	5	<i>Riitilänverstaita.</i> 1883	—	8	—	—	—	10,647	
				E. Nelimarkka ja J. Lintala.....	5	—	—	—	2,675	
				1880	K. V. Frisk.....	14	—	—	33,300	
				1881	B. Berg.....	6	—	—	13,925	
				1873	E. J. Seeberg.....	6	—	—	19,125	
XII	33	11	<i>Suutarinverstaita.</i>	—	19	—	—	—	20,956	
				1871	G. Löfqvist.....	8	—	—	6,400	
				1882	H. Holm.....	6	—	—	5,900	
XIII	36		<i>Kirjapainoja.</i>							
				1859	F. V. Ungrén.....	11	—	1 höyr.k.=1½hv.	25,000	Omistaa 1 pikapainon.
				1880	Yhtiö.....	18	—	—	16,000	" 1 "
								Wasabladet, y. m. Sanomal ja satunn. painot.		

Muist. Mitä tulee ryhmiin V, XIII ja osittain IX, XI, XII, katso Yl. kats. III vastaavia kohtia.

Pietarsaari.

II-V	—	—	K. Yl. katsahdus III s. 64—66.							
VI	17		<i>Nahkaparkkitoja.</i>							
				1862	C. A. Ahlbäck.....	2	—	—	Valmist. 625 vuotaa.	12,500
				1870	W. Grönlund.....	2	—	—	" 200 "	3,000
				1877	K. F. Karlsson.....	5	—	—	" 800 "	16,000
IX	22		<i>Sahalaitoksia.</i>							
				1853	O. A. Malm.....	51	—	—	—	140,000
X	27	2	<i>Maalaria.</i>	—	4	—	—	—	—	6,500
XI	29		<i>Sikuritehdas.</i>							
				1883	W. Schauman.....	13	—	1 höyryk.	—	29,520
XI	30	4	<i>Leipureita.</i>	—	4	—	—	—	—	11,300
XI	31		<i>Oluttehdas.</i>							
				1853	G. Serlachius.....	7	—	—	14,180 k. olutta; 4,000 k. kaljaa, 800 k. simaa.	14,000
XI	31		<i>Viinapolttimo.</i>							
XI	32		<i>Tupakkatehdas.</i>							
				1853	K. J. Hohenthal.....	—	—	—	26,360 k. paloviinaa.	60,628
					P. U. Strengberg.....	86	—	2 höyryk.	Erilaisia tuotteita.	273,306
XII	33	4	<i>Suutarinverstaita.</i>							
				1880	—	4	—	—	—	3,050
					K. F. Karlsson.....	11	—	—	900 paria jalkineita.	8,700
										Käytt. 6,227 lb amerikal. varsia. 2,594 lb lehtiä, 3,848 lb venäl. varsia, 285 lb lehtitup., 259 lb turk. kil. lehtitupakkia.
										Katso muuten siv. 70 ja 71.

Jyväskylä.

Ryhmä.	Luokka.	Pienemp. vers- taita tahi alink. harjoittajia.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.	Liikevoima.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Muistutuksia.
V	11		<i>Värjäyslaitoksia.</i> 1866	A. Kukkonen	3	—	7,950	
			1869	O. F. Björkman . . .	3	—	7,801	
IX	23	4	<i>Nikkarinverstaita.</i> 1871	—	4	—	4,008	
			1871	H. J. Lundell	9	—	10,252	
XI	30	4	<i>Leipuria.</i> 1874	—	4	—	15,738	
			1874	F. Salenius	4	—	22,300	
XI	31		<i>Oluttehdas.</i> 1860	Osakeyhtiö	8	—	36,750	Valmist. 60,000 k. olutta 5,000
			1860	Osakeyhtiö	—	—	186,141	k. kaljaa.
XI	31	2	<i>Viinapolttimo.</i> Tourula, 1869	Osakeyhtiö	—	—	—	„ 80,931 k. paloviinaa.
			Jyväskylä, 1871	Osakeyhtiö	—	—	—	
XII	33	4	<i>Räätilinverstaita.</i> 1877	—	7	—	4,315	
			1877	G. A. Koskinen . . .	5	—	8,556	
			1880	E. Pesonen	6	—	16,910	
XII	33	9	<i>Suutarinverstaita.</i> 1874	—	14	—	8,662	
			1874	K. Lindholm	6	—	8,470	

Muist. Muuten viitataan Yleiseen katsahdukseen III, siv. 64—71.

Ristiinan kaupunki.

V	12		<i>Öljymylly.</i> 1860	O. Wendelin ja W. Lindqvist	6	—	11,000	Valmist. 3,350 k. liinaöljyä, 300 l öljykakkuja.
VI	17	1	<i>Nahkaparkittoa.</i> 1869	—	3	—	10,000	
			1879	P. J. S. Brusén ...	6	—	90,000	Valm. 3,500 is. v., 1,400 p. nahk.
IX	22		<i>Sahalaitoksia.</i> 1873	K. F. Wilander ...	9	—	40,000	" 1,600 " " 1,700 " "
XI	30	3	<i>Leipuria.</i> 1846	C. E. Carlström ja E. A. Tötterman .	9	1 höyryk.	28,000	Saha 1 kehäinen.
XI	31		<i>Oluttehtaita.</i> Kaup. Ulkosaralla: Turha, 1859	—	—	—	19,577	
			" Pohj. Bayerin. 1861	M. Österberg.....	4	—	20,000	
			Toivo, 1861	A. E. Båge	6	—	10,700	12,100 k. olutta, 20,000 k. kal- jaa, 220 k. simaa.
XI	31		<i>Viinanpolttimoita.</i> Mariefors, 1871	O. Wendelin ja W. Lindqvist	8	—	16,000	26,000 k. olutta.
			Pohjoispolttimo, 1860	H. Strandman.....	3	—	5,400	13,500 k. olutta, 8,000 k. kalj.
XI	31	1	<i>Viinanväkätehdas.</i> 1879	E. A. Tötterman ..	22	1 höyryk.	81,606	35,481 k. paloviinaa.
			Sivu 70.	O. Wendelin ja M. Lindqvist	28	1 höyryk. = 10 hv.	175,391	76,257 " "

Muist. Ilmoitusten täydentämiseksi viitataan Yl. katsahdukseen III, s. 64—71.

Kokkola.

V	11	2	<i>Värjäyslaitoksia.</i>	—	5	—	3,600	
			1873	G. Rautalin	2	—	4,000	
VI	17		<i>Nahkaparkittoa.</i>					
			1850	F. Neinstedt	2	—	9,500	Valm.: 250 vuot., 2,000 lamp.n.
			1856	K. Nyström	2	—	11,000	„ 400 „ 2,000 „
XI	30	1	<i>Leipuria.</i>	—	2	—	800	
			1855	C. J. Axelqvist ...	3	—	9,000	
			1881	Yhtiö	2	—	15,500	
XI	31		<i>Oluttehdas.</i>					
			1852	C. Forsén	5	—	20,000	
XI	31		<i>Viinapolttimo.</i>					
			1875	Osakeyhtiö	—	1 höyryk. = 15 hv.	105,598	Valmist. 45,956 k. paloviinaa.
XI	31		<i>Viinanväkitehdas.</i>					
			1872	J. Lassander	—	—	—	
XI	32		<i>Tupakkatehdas.</i>					
			1870	Finnilä ja Kumpp.	21	—	60,000	Käytt. 40,000 & lehtit. 50,000
XII	33	4	<i>Räätilinverstaita.</i>	—	5	—	1,600	& tupakanvarsia.
			1883	J. F. Engström ...	4	—	9,023	Valmist. 510 kerr. vaatteusta.

Muist. Mitä muihin teollisuuslaitoksiin Kokkolassa tulee ei voida antaa muita tietoja kuin ne, mitkä ovat mainitut Yl. katsahduk-
sessa III, sivut 64—71.

Tusikaarlebyy.

II	5	<i>Viilatehdas.</i>					
		1875	J. W. Nessler	8	—	6,050	Valmist. 120 tusinaa uusia viiloja, 5,600 kpl hakat. undest.
V	14	<i>Tulitikkutehdas.</i>					
		1872	A. Häggblom	21	—	23,000	Valm. 2,000 laatikk. tulitikk.
VI	17	<i>Nahkaparkittoja.</i>					
		1857	J. A. Thulin	4	—	18,624	
		1883	J. W. Lundqvist'in leski	3	—	16,440	
XIII	36	<i>Kirjapaino.</i>					
		1882	J. W. Nessler	6	—	3,400	Sanomalehti- ja satunnaista painotyötä.

Muist. Katso muuten Yleinen katsahdus III, 64—71.

Ilmajoen kihlakunta.

Ryhmiä.	Luokka	Laitoksen asema.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.		
					Mies- puolista	Nais- puolista	Ala- ikäisiä.
V	11	Närpiön p. Töybyyn kyl.	<i>Värjäyslaitoksia.</i> 1859	I. U. Ingström	2	—	—
		Ylimarkin kyl.	1867	K. Hellberg	2	—	—
		Näsbyyn kyl.	1870	T. Koskinen	2	—	—
V	14	Ilmajoen p. Seinäjoen k:li ja k.	<i>Ruutitehdas.</i> Östermyra, 1825	A. Wasastjerna	12	—	—
IX	22	Kauhajoen p. Hyypän kyl. Stobakkan kyl. Isojoen p. Kodesjärven kyl. Nummijärven kyl.	<i>Sahalaitoksia.</i> — 1882	J. Seppänen I. H. Svens	— 4	— —	— —
XI	31	Ilmajoen p. Seinäjoen k:li ja k. Kirkonkylä. Kurikan p. Koiviston kyl.	<i>Oluttehtaita.</i> — — —	A. Wasastjerna L. Reinius	5 5	— —	— —
XI	31	Härkmeren kyl. Lappväärtin p. Tiukan kyl.	Åback, 1879 <i>Viinapolttimo.</i> Tukkakotki, 1873	J. Petterson ja E. Ljungqvist Svens, y. m. A. Sandelin, hoitaja	5 5 5 20	— — — —	— — — —

Kuortaneen kihlakunta.

VIII	21	Keuruun p. ja k.	<i>Puuhiomo- ja paperi- tehdas.</i> Mänttä, 1869	G. A. Serlachius	112	—	6
IX	22		<i>Sahalaitos.</i> Mänttä, 1857	C. W. I. Sundman	11	—	—

Liikevoima.	Valmistetun tavarán pal- jous ja laatu.	Valmistetun tavarán brut- to-arvo S. markoissa.	Muistutuksia.
—	Värj.: 220 % villalank. 280 kynn. sarkaa.	383	
—	" 1,115 % villalank. 2,150 kynn. sarkaa.	1,856	
—	" 925 % villalank. kynn. sarkaa.	3,029	
4 vesilaitos.	1,000 sentneriä erilaisia ruutia.	60,000	
Höyry.	—	4,000	Saha 2-kehäinen.
"	—	12,027	" "
—	—	—	
—	4,500 kannua olutta.	3,600	
—	18,000 " "	14,400	
—	16,280 " "	9,768	
—	12,450 " "	8,715	
1ångm., 1ångqv.	70,111 " paloviinaa.	161,225	

Korsholman kihlakunta.

IV	10	Mustasaaren pit. Iskmon kylä.	<i>Lasitehdas.</i> Grönvik, 1812	A. Grönberg	40				
V	12	Westervik.	<i>Saippuatehdas.</i> —	J. Finnilä	3				
V	13	Gerbyn kylä.	<i>Pikitehdas.</i> 1878	A. Hägglund	5				
XI	31		<i>Oluttehtaita.</i> Lahti.	E. J. Hartman	16				
		Anixorbyn kylä.	Lalle, 1870	K. Pöru, y. m.	2				
		Böhlen kylä.	Wasa, 1875	A. Husberg, isännöits.	7				
		Ylistaron pit.	Ylistaro, 1879	J. Syrjä ja J. Sääntti .	4				
XI	31	Kaukolan kylä.	<i>Viinapolttimoita.</i>	J. Martola	16				
		Mustasaaren pit.	Martois, 1869	J. Lithén	16				
		Martoisten kylä.	Singsby, 1874	J. Nygård'in leski ...	15				
		Singsbyn kylä.							
		Koivulahdenp.jak.	Koivulahti, 1876						

Laukkaan kihlakunta.

VIII	21	Jyväskylän p.jak.	<i>Paperitehdas.</i> Kangas eli Lohikoski, 1874	H. Modeén	66				
IX	22		<i>Sahoja.</i> Jyväskylä eli Kuok- kala, 1874	J. Johnson	26				
			Korkeakoski, 1874	J. Parviainen	12				
		Haapaniemen kylä.	Haapakoski, 1874	The Finl. Wood Comp. limit.	80				
		Petäjäveden p.jak.	Karikkokoski, 1836	Simolin & Roth	20				
		Laukkaan pit. Äänekosken kylä.	Piilola, 1882	K. Piilola	4				

							Ikkunalasia.	170,000	
							700 l ⁸ saippuaa.	42,000	
							2,427 tynn. pikiä, 563 tynn, pikiöljyä.	82,031	
							135,000 k. olutta, 20,000 k. kaljaa 250 k. simaa.	94,000	
							5,000 k. olutta.	4,000	
							81,250 " "	40,625	
							9,750 " "	9,750	
							31,100 k. paloviinaa.	71,530	
							43,296 " "	99,580	
							42,578 " "	97,929	
						1 turb., 1 höyr.k.	14,000 l ⁸ paperia.	26,000	Yl. katsahduksessa III, s. 67 seisoo 28,000; lue: 280,000 l ⁸ pp.
						Höyryä.	—	50,000	Saha 2-kehäinen, sirkkelisahalla.
						Höyryä.	—	15,000	" 1- " "
						Vesi.	—	400,000	" 4- " "
						Vesi.	—	27,000	" 2- " "
						1 lokomobil.	—	7,000	" 1- " "

Lapuan kihlakunta.

IV	10	Munsalan pit. Veksalan kylä.	<i>Lasitehdas.</i> Sandnäs, 1838	J. Brundén.....	3	—	—	—	Ikkunalasia ja putelia.	10,000	Hytti ojennus- ja jäähdytysuunilla.
V	11	Vöyrin pit. Kosken kylä.	<i>Värjäyslaitoksia.</i> 1867	N. Lindström.....	4	—	—	—	Värj. 4,000 kyyn. vaatett. 50 l ^z villalank., 500 kimpp. pumpulilankaa.	5,700	Eniten on käytetty väriaineina suomakkia ja bresiljaa.
		Kauhavan p. ja k. Lapuan p. ja k.	— 1867	A. Häggblom.....	1	—	—	—	Värj. 600 k. pump. lank.	11,300	
			1881	Leski A. Sahlstedt ..	1	—	—	—	" 150 " "	—	
			—	M. Torppa	1	—	—	—	" 500 kyyn. vaatetta.	—	
V	16	Uusikaarlebyynp. Forsby'n kylä.	<i>Luumylly.</i> Kärrfors, 1876	H. Rantanen	1	—	—	—	" 350 k. pump. lank.	—	
VI	17	Kirkonkylä.	<i>Nahkaparkkitoja.</i> 1859	M. J. Hedström	2	—	Vesiratas.	12,000 l ^z luujanhoja.	16,800	Käytt. 16,000 l ^z kotim. luita.	
		Vöyrin pit. Rökiön kylä.	1872	J. Eng.....	3	—	—	Valm. 625 vuotaa 1,900 pien. nahkaa.	14,900		
		Kauhavan pitäjä. Munsalan p. ja k.	1870 1877	J. Lindström	2	—	—	" 1,500 vuotaa, 1,700 pien. nahkaa.	8,215		
		Lapuan pit. ja k.	1867	C. Nylund	3	—	—	" 1,000 vuotaa.	17,500		
			1872	N. Trött	2	—	—	" 600 " 700	13,400		
			—	E. Nelin	5	—	—	pien. vahkaa.	25,000		
			—	J. G. Lagerstedt.....	3	—	—	" 1,000 vuotaa, 3,000 pien. nahkaa.	18,500		
IX	22	Uusikaarlebyynp. Ylijepuan pit. Lapuan pit. Haapakosken kyl.	<i>Sahoja.</i> Keppo, 1784 Houru, 1877	O. A. Malm	30	—	Vesi.	—	122,500		
XI	28	Vöyrin pitäjä. Rökiön kylä. Kauhavan pit. Alakylä.	<i>Jauhomyllyjä.</i> 1884	F. W. ja J. G. Lager- stedt sekä J. Talvitie	15	—	"	—	51,005	Kaksikehäinen saha.	
			—	J. Doktor	3	—	1 höyryk.	Jauh. 3,000 tynn. jyviä.	2,000	Myllyvero; siinä on 3 paria ki- veä ja 2 ryynikonetta.	
XI	31	Uusikaarlebyynp. Kirkonkylä. Lapuan p. ja k.	<i>Oluttehtaita.</i> Nygård, 1876 Hissa.	G. Orremaa eli Perna	—	—	1 köyryk.=10hv.	—	—		
XI	31	Oravaisten pit. Kimon kylä. Vöyrin pit. Rekipellon kylä.	<i>Viinapolttimoita.</i> 1879	J. Herler.....	4	—	—	20,000 kannua olutta.	15,000		
			1879	F. Hägglund	7	—	—	22,000 " "	20,000		
			—	G. Bergman	18	—	—	30,675 k. paloviinaa.	70,552		
			—	J. Grannas	16	—	1 höyryk.	25,130 " "	57,799	Polttimeon kuuluu 1 mylly.	
XI	32	Uusikaarlebyynp. Kirkonkylä.	<i>Tupakkatehdas.</i> 1855	J. Eng	2	—	—	25 l ^z rullatup., 75 l ^z suutupakkaa.	1,300	Käytt. 100 l ^z tupakanlehtiä.	

Pietarsaaren kihlakunta.

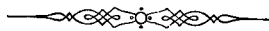
II	5	Kokkolan pit. Linnusperän kylä.	<i>Karstatehtaita.</i> 1852 1863	M. Wefvar	—	—	—	2,300 paria karstoja.	1,700	Työntekijät ovat alaikäisiä, asuvat eri haaroilla pitäjää.
				M. Brandts ja A. Pulkisen perilliset	—	—	3,000 " "	2,100		
VI	17	Ylikannuksen pit.	<i>Nahkaparkittoja.</i> 1868	J. P. Sahlgren	1	—	—	400 vuot., 1,000 p. nahk.	10,900	Näissä nahkaparkitoissa valmistetaan myös satulantekijän töitä.
		Toholam. p. ja k. Kokkolan pit.	1874	E. Klemola	2	—	—	900 " 1,000 " "	20,500	
		Korpilahden kylä.	1871	J. Räbb'in leski	2	—	—	450 " 2,500 " "	17,000	
		Närvilän kylä.	1875	A. Widnäs	3	—	—	550 " 4,000 " "	20,000	
		Kaustisen p. ja k.	1870	H. G. Puumala	2	—	—	375 " 850 " "	8,700	
			1879	J. Kettu	1	—	—	300 " 450 " "	6,900	
		Ylivetelin p. ja k. Teerijärven pit.	1877	K. Heikkilä	1	—	—	75 " 200 " "	1,900	
		Kirkonkylä.	1870	M. Henrikinp. Fors	2	—	—	260 " 725 " "	7,050	
		Pietarsaaren pit. Lapplahden kylä.	1883	A. Piet.p. Skepparnabba	1	—	—	80 " 300 " "	2,200	
		Purmon kappeli.	1882	M. Härmälä	1	—	—	100 " 350 " "	2,700	
IX	22	Ylipurmon kylä. Kronobyn pit.	<i>Saheja.</i> —	J. Mikonp. Krokfors	3	—	Vesi.	—	1,091	Saha yksikehäinen; seuraavat ovat sikehäisiä.
		Pärän kylä.	—	A. M:poika Klam, y. m.	2	—	"	—	545	
		Teerijärven pit.	—	Erit. talonomistajia	3	—	"	—	1,145	
		Hästbackan kylä. Kortjärvi.	—	" "	3	—	"	—	1,309	
			—	" "	—	—	"	—	1,309	
		Kirkonkylä. Pietarsaaren pit.	—	Blomström, y. m.	14	—	"	—	132,727	
		Källbyn kylä.	—	Malm'in perilliset	—	—	"	—	—	
		Ytteressen kylä. Purmon kappeli.	—	M. Lassfolk y. m.	5	—	"	—	4,508	
		Ylipurmon kylä.	—	J. A:poika Keeko y. m.	—	—	"	—	7,226	
		Alapurmon kylä. Ähtävän pit.	—	A. Erikinp. Tarvonen	4	—	"	—	4,818	
		Alasalonen kylä.	—	J. M:poika Finholm	3	—	"	—	3,539	
		Ala-Ähtävän kylä. Himangon kapp. Kannuksen kylä.	—	J. P. Sahlgren	17	—	1 höyr.k.= 25 hv	—	56,273	
XI	31	Kaustisen p. ja k.	<i>Oluttehdas.</i> Warila, 1877	M. ja A. Warila	2	—	—	7,215 k. olutta.	5,772	
XI	32	Kokkolan pit. Närvilän kylä.	<i>Tupakkatehdas.</i> 1860	M. Hakalaks	3	—	—	525 l& rullatupakkaa.	7,875	

Taulu VII. Kuhunkin eri teollisuusryhmään kuuluvien, edellä lueteltujen tuotteitten arvo yhteenlaskettuna.

Teollisuusryhmien järjestysnumerot ja nimitykset.								
II	Metalliteollisuus.			VIII	Paperiteollisuus.			
III	Koneteollisuus.			IX	Puuteollisuus.			
IV	Kiviteollisuus.			X	Rakennusteollisuus.			
V	Kemiallinen teollisuus.			XI	Ravinto- ja nautintoain. valmist. teoll.			
VI	Nahkateollisuus.			XII	Vaate- ja vaatetusteollisuus.			
VII	Tekstiiliteollisuus.			XIII	Kuvaava teollisuus.			
Ryhmä.	Nikolain- kaupunki.	Kokkola.	Pietar- saari.	Jyväskylä.	Kristinan kaupunki	Uusi- kaarle- byy.	Maaseutu.	Waasan lääni.
II	49,372	6,925	7,200	14,332	7,806	9,550	3,800	98,985
III	9,916	2,800	2,000	2,285	2,267	625	—	19,893
IV	—	371	—	143	—	520	170,000	171,034
V	5,825	7,600	4,190	15,751	16,600	25,450	243,099	318,515
VI	30,391	21,100	31,500	10,462	141,625	37,764	195,375	468,217
VII	1,179,779	—	—	—	—	—	—	1,179,779
VIII	9,834	150	—	1,570	883	475	576,000	588,912
IX	30,340	—	140,000	16,013	29,555	1,795	917,023	1,134,726
X	28,835	6,050	6,500	9,306	3,792	—	—	54,483
XI	1,967,638	210,898	388,754	264,364	329,033	7,137	795,450	3,963,274
XII	115,873	16,113	13,750	47,283	9,200	20,885	—	223,104
XIII	41,000	—	—	—	—	3,400	—	44,400
Yht.	3,468,803	272,007	593,894	381,509	540,761	107,601	2,900,747	8,265,322

8.

Oulun lääni.

Oulu.

Ryhmiä.	Luokka.	Pienempi, verratua tai ei oleink. laajoiteajia.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.			Liikevoima.	Valmistetun tavarantoimiston ja laatu.	Valmistetun tavarantoimiston bruttoarvo S. markkoissa.	Muistutuksia.
					Miespuolista	Naisia puolisista	Aik. kassista.				
II	4	4	<i>Jura- ja hienotaetehdaita.</i> 1842 1861	— P. C. Björnström G. A. Grönlund	7 5 5	— — —	— — —	— — —	5,998 8,700 5,660		
II	5	1	<i>Vaskivalimo.</i> 1866	— K. E. Helander	1 1	— —	— 1 höyryk. = 4 hv.	— —	842 2,825		
II	5	1	<i>Läkkisepänversta.</i> 1882	— O. Dahlbäck	1 5	— —	— —	— —	850 2,600		
IV	9		<i>Tiilitehdas.</i> 1857	— Veljekset Åström	30	—	—	300,000 tiiltä.	18,000		
V	13		<i>Pikikeittiö.</i> —	— A. Fellman G. C. Bergbom	3 2 2	— — —	— — —	1,200 tynn. pikiä. 400 " "	36,000 12,000	Raakaaine: terva.	
VI	17	1	<i>Nahkaparkittoa.</i> 1863 1868	— A. J. Wettersten Veljekset Åström	2 6 151	— — —	— — —	— — —	2,162 52,509		
VI	17		<i>Kiiltonahkatehdas ja satulantehtäjäversta.</i> 1881	— G. H. Stenman	8	—	3höyryk. = 50 hv. vesilait. = 16 hv.	Valm.: 2,600 kotim. 32,800 ulkom. vuotaa.	1,525,000		
VI	17	5	<i>Satulantehtäjäversta.</i>	—	7	—	—	Kiiltonahkaa ja siloja.	15,000	Käytt. 2,000 vasikan nahkaa.	
IX	22		<i>Sahoja.</i> Korkeasaari, 1873	— Osakeyhtiö	48	—	1höyryk. = 60hv.	—	350,000		
IX	23	15	<i>Toppilansalmi, 1878</i> <i>Nikkarinversta.</i> 1881 1884	— J. W. Snellman G:poika J. Rehnbäck H. Granholm	30 20 5 5	— — — —	1 " = 25 "	— — — —	225,000 18,539 3,506 3,216		
X	27	7	<i>Maalarin- ja tapetinpanij. versta.</i> 1870 1881	— K. A. Kanniainen W. ja J. Alin	7 5 6	— — —	— — —	— — —	11,575 6,220 7,484		
XI	28		<i>Jauhomyllyjä.</i> — 1883	— Kaupunki H. O. Store A. Åström	3 7 14	— — —	4 vesip = 30 hv. 1höyryk. = 25 hv. 1 " = 40 "	Jauh.: 500 t. ruk. ja ohr. " 6,000 " 245,139 l ⁷ ruisjauh. " 18,462 " ohr. jauh. " 8,550 " vehnäjä.	12,000 108,000		
XI	31		<i>Oluttehtäjä.</i> Koskenniska, 1862	— Yhtiö	7	—	—	40,000 k. olutta; 2,000 k. kaljaa.	42,000		
			<i>Toppilansalmi, 1865</i>	— J. G. Snellman	9	—	—	31,000 k. olutta; 15,000 k. kaljaa.	36,000		
			<i>Mustasalmi, 1871</i> <i>Nuottasaari, 1869</i>	— C. W. Westerlunds arfv. A. Fellman'in perill.	6 1	— —	— —	30,000 k. olutta.	30,000 25,000		
XI	31		<i>Viinapolttimo.</i> Pikisaari.	— O. Store, isännöitsiä	—	—	—	—	116,186		
XI	31	3	<i>Viinavälkitettä.</i>	—	—	—	—	50,516 k. paloviinaa.	—		

Oulu.

XI	32		<i>Tupakkatehtaita.</i> 1874	Oulun tup. tehdas ...	33	—	7
			1875	Pohjolan t. tehd. os. yht.	14	—	7
XII	33		<i>Paitatehdas.</i> 1878	G. A. Wikman	4	—	—
XII	33	5	<i>Räätilinverstaita.</i> 1878	—	9	—	—
			1881	J. Hiltunen	12	—	—
			1882	J. Sorsén	8	—	—
XII	33		<i>Kenkätehdas.</i> 1875	J. W. Nikkinen	7	—	—
XII	33	9	<i>Suutarinverstaita.</i> 1841	I. H. Åström	60	—	—
XIII	36		<i>Kirjapainoja.</i> 1855	—	17	—	—
			1876	B. B. Bergdahl	6	—	—
				C. E. Barck	6	—	—
				K. F. Kivekäs	8	—	—

Mitä muihin teoll. haaroihin tulee, verrattakoon Yl. kats. III.

Raahe.

XI	28		<i>Jauhomylly.</i> 1871	J. S. ja S. Lundberg.	28	—	—
XI	31		<i>Oluttehdas.</i> 1874	A. Brander ja L. Ahlqvist	5	—	—
XI	31	1	<i>Viinanväkätehdas.</i>	H. Möller	—	—	—

Muist. Muita tiedonantoja Raahen teollisuudesta löytyy Yl. kats. III, sivut 72—77.

						1,250,000 sik., 215 sentn. piipputup., 250 l ^h suu- tupakkaa.	45,000	
						—	20,000	Käytt. 1.100 l ^h tup. lehtiä.
						—	6,000	
						—	6,735	
						—	25,000	
						—	18,000	
						—	9,891	
						Kenkiä.	170,000	
						—	18,455	
						—	5,000	
						—	4,000	
						—	12,000	

				1höyryk.=76 hv.	188,000 l ^h ruisjauh., 14,000 l ^h sihtij., 46,000 l ^h ohra- jauh., 14,000 l ^h rehujaub., 1,500 l ^h malt., 4,000 l ^h vehnäjäub., 19,600 l ^h ohra- ryyniä, 35,400 l ^h riisiryy- niä, 3,600 l ^h mannaryyniä.	763,200	
				—	18,000 k. olutta.	14,500	

Wajani.

Ryhmä.	Luokka.	Pienemp. vers- tainta tahi elink. harjoitetta.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.	Liikevoima.	Valmistetun tavaran brutto-arvo Suom. mar- koissa.	Muistutuksia.
II	5		<i>Tehd. metall. kalanpyy- dysten valmist. varten.</i>	H. Renfors	12	—	5,000	Kalanpyydyksiä ja kiviteoks.
IV	8		<i>Kivihio.</i>					
VI	17	3	<i>Nahkaparkitto.</i>	—	6	—	4,000	2,200 valm. lampaannahkae. 400 vuotaa, 800 pien. nahk.
			1874	H. Renfors	—	—	1,400	
			1870	A. Tervo	4	—	9,800	
VI	17	2	<i>Satulantekijänverst.</i>	—	4	—	4,700	
IX	22		<i>Saha.</i>	J. W. Snellman G:poik	54	Vesi.	63,400	
			<i>Ämmä.</i>					
XI	31	3	<i>Viinanväkitehtaita.</i>	—	6	—	41,834	Katso sivu 76.
XI	31		<i>Virvoitusvesitehdas.</i>	G. F. Granberg . . .	—	—	830	3,500 pull. selt., limon. y. m.
XII	33	1	<i>Hattutehdas.</i>	—	1	—	950	

Muist. Muista teollisuuden haaroista ei voida antaa tarkempia ilmoituksia, vaan viitataan Yleiseen katsahdukseen III, sivut 72—77.

Kemi.

VI	17		<i>Nahkaparkittoja.</i>					
			1874	W. Björkman	3	—	17,000	K. sivu 76.
IX	22		<i>Sahoja.</i>					
			Laitakari.	Bergbom	62	—	185,000	
XI	31		<i>Viinanväkitechdas.</i>	P. Leman.....	2	—	14,090	

Muist. Muista teollisuuden haaroista ei voida antaa tarkempia tietoja; verrattakoon yleiseen katsahdukseen III, sivu 72—77.

Tornio.

VI	17	3	<i>Nahkaparkittoja.</i>	—	5	—	38,400	
			1863	J. Åström	5	Valm. 1,700 vuot. 3,500 vasikannahk.	73,000	
IX	23	1	<i>Nikkarinverstas.</i>	—	1	—	208	
			1876	H. Häll.....	5	—	5,000	
XI	31		<i>Oluttehdas.</i>					
			1881	Osakeyhtiö.....	9	—	29,000	35,000 k. olutta, 10,000 k. kaljaa.

Muist. Muista teollisuuden haaroista ei voida antaa tarkempia tietoja; verrattakoon Yleiseen katsahdukseen III, sivut 72—77.

Oulun kihlakunta.

Ryhmä.	Luokka	Laitoksen asema.	Ammatin laatu, laitoksen nimi, vuosi, jolloin liike perustettiin.	Omistajan nimi.	Työntekijät.		
					Mies-puolisia	Nais-puolisia	Alk. ikäisiä
V	11	Kuusamon pit.	<i>Värjäyslaitoksia.</i> 1867	K. F. Forsberg.....	2	—	—
IX	22	Iin pitäjä.	<i>Sahoja.</i>	—	66	—	—
			Ii eli Kestilä.	—	55	—	—
			Siuru.	—	21	—	—
			Ailio.	—	42	—	—
			Petäjäkangas.	—	29	—	—
	Pudasjärven pit.	Taivalkoski.	—	28	—	—	
		Hirvaskoski.	—	36	—	—	
		Patenniemi.	—	66	—	—	
	Kiimingin pit.	Maunu.	—	33	—	—	
		Koiteli.	—	—	—	—	
XI	28		<i>Jauhomylläjä.</i>	—	1	—	—
XI	31	Limingan pit. Oulun pitäjä.	Maunu.	—	1	—	—
			Kiiminki.	—	3	—	—
			Temmes.	—	—	—	—
			<i>Viinapolttimoita.</i>	E. Reis, isännöitsiä..	22	—	—
			Merikoski.	H. Wigelius, isännöits.	14	—	—
			Maikkula.				

Kemin kihlakunta.

VI	17	Rovaniemen pit. Korkalan kylä.	<i>Nahkaparkitto.</i> Yliruokanen, 1881	M. Kivijärvi.....	2	—	—	
IX	22	Ounasjoen kylä.	<i>Sahoja.</i>	Bergbom.....	16	—	—	
			Meldaus, 1846	A. Kurt.....	16	—	—	
			Sinetto.	A. Snellman.....	12	—	—	
			Hakokangas.					
			Rovaniemen kylä.	Lovetjoki eli Saari	Bergbom.....	22	—	2
			Tervolan pit.					
			Ruukauksen kylä.	Kristineström.	A. Kurt.....	40	—	10
			Ylätornton pit.					
			Portimojärven kyl.	Röyttä, 1861	C. Berg, isännöitsiä..	63	—	5
			Alatornton pit.					
Koivukylä.								
(Ryttölän saarella)								
Simon pitäjä.	Kallio, 1875	G. Pentzin.....	26	—	2			
Simoniemen kylä.	Simo, 1869	O. F. Qvickström, isän.	24	—	5			

Liikevoima.	Valmistetun tavaran paljous ja laatu.	Valmistetun tavaran brutto-arvo S. markkoissa.	Muistutuksia.
1höyryk.=60 hv.	—	131,200	
Vesilait.=25 "	—	246,240	
" =24 "	—	60,000	
1höyryk.=25 "	—	88,000	
Vesilait.=30 "	—	68,000	
" =35 "	—	72,000	
" =25 "	—	56,000	
" =25 "	—	226,600	
" =25 "	—	120,000	
—	21,276 l ⁸ jauhoja.	43,200	
—	14,184 " "	28,800	
Höyryä.	15,000 " "	22,500	
—	68,164 k. paloviinaa.	156,777	
—	67,151 " "	154,447	
—	Valm. 500 vuot., 300 poron-, 3,000 lampaan- ja vas.nahk.	24,000	
Vesilaitos.	—	32,000	
"	—	40,000	
"	—	70,000	
"	—	18,500	
"	—	66,250	
Höyryä.	—	300,000	Saha 5-kehäinen
"	—	80,000	" 2- "
"	—	90,000	" 2- "

Salon kihlakunta.

IV	9	Salon pitäjä.	<i>Tiilitehtaita.</i>	F. Sovelius y. m.	12	—	—	—	120,000 tiiltä.	3,600	
VI	17	Pattijoen kylä.	<i>Nahkaparkkitoja.</i>	J. Friis	4	—	—	—	—	40,000	
		Kalajoen pit.	—	A. Santaholma	1	—	—	—	—	10,000	
		Pohjankylä.	—	A. Haglund	2	—	—	—	—	20,000	
IX	22	Pyhäjoen pit.	<i>Sahoja.</i>	J. Pahikkala	4	—	—	Vesilait.=15 hv.	—	3,975	Saha 1-kehäinen.
		Kalajoen pit.	Pahikkala.	Z. Tavasti	4	—	—	" =15 "	—	581	" "
		Pahikkalan kylä.	Tavastvik.	A. Santaholma	7	—	—	" =20 "	—	4,225	" "
		Pitkäisten kylä.	Saukko.	J. Niskakangas	5	—	—	" =13 "	—	2,700	" "
		Raution kylä.	Niskakoski.	E. Savula	4	—	—	" =15 "	—	3,994	" "
		Ylivieskan pit.	Hannuskoski.	A. Juurikoski y. m. .	4	—	—	" =15 "	—	2,358	" "
		Kannon kylä.	Juurikoski.	F. Hägglund y. m. ...	47	—	—	" =60 "	—	144,000	" 3-kehäinen.
		Pyhäjoen pit.	Houru.	G. Pentzin	20	—	—	" =55 "	—	42,797	" 2- "
		Pohjankylä.	Pruukinkoski.	L. Ahlqvist, y. m. ...	12	—	—	—	66,161 k. paloviinaa.	152,170	
		Siikajoen pit.	<i>Viinanpolttimo.</i>								
		Pruukin kylä.	—								
XI	31	Salon pitäjä.									
		Pattijoen kylä.									

Taulu VIII. Kuhunkin eri teollisuusryhmään kuuluvien, edellä lueteltujen tuotteitten arvo yhteenlaskettuna.

Teollisuusryhmien järjestysnumerot ja nimitykset.							
II	Metalliteollisuus.	VIII	Paperiteollisuus.				
III	Koneteollisuus.	IX	Puuteollisuus.				
IV	Kiviteollisuus.	X	Rakennusteollisuus.				
V	Kemiallinen teollisuus.	XI	Ravinto- ja nautintoain. valmist. teoll.				
VI	Nahkateollisuus.	XII	Vaatetusteollisuus.				
VII	Tekstiiliteollisuus.	XIII	Kuvaava teollisuus.				
Ryhmä.	Oulu.	Raahе.	Kajaani.	Kemi.	Tornio.	Maaseutu.	Oulun lääni.
II	49,397	5,636	1,267	3,800	11,906	—	72,006
III	4,200	—	3,455	—	175	—	7,830
IV	20,280	—	5,000	—	—	3,600	28,880
V	69,900	7,520	3,820	2,500	4,412	4,270	92,422
VI	1,605,205	10,900	19,900	17,000	112,000	94,000	1,859,005
VII	—	—	—	—	—	—	—
VIII	3,600	—	1,200	—	100	—	4,900
IX	604,971	1,235	65,567	185,000	6,208	1,969,420	2,832,401
X	25,279	3,242	3,196	—	1,400	—	33,117
XI	902,750	787,348	830	4,000	30,700	557,894	2,283,522
XII	255,921	8,668	7,043	2,000	4,080	—	277,712
XIII	21,000	—	—	—	—	—	21,000
Yht.	3,562,503	824,549	111,278	214,300	170,981	2,629,184	7,512,795

**Liite A. Luettelo kiintonaisista höyrykoneista, höyrypannuista (p),
lokomobileistä (l) ja kaasukoneista (kk), jotka ovat olleet käymässä
Suomen teollisuuslaitoksissa v. 1884, sekä ilmoituksia, mikäli sem-
moisia on saatu, koneitten (k) hevoisvoimaluvusta (h).**

Teoll. ryhmä.	Uudenmaan lääni.		Turun ja Porin lääni.		Hämeen lääni.		Wiipurin lääni.		Mikkelin lääni.		Kuopion lääni.		Waasan lääni.		Oulun lääni.		Kokoma.	
	k.	h.	k.	h.	k.	h.	k.	h.	k.	h.	k.	h.	k.	h.	k.	h.	k.	h.
II	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	1	4
IV	2	62	1	6	—	—	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	4	80
	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	1 kk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V	2	24	1	6	2	34	—	—	1	12	—	—	—	—	—	—	6	76
	1	—	—	—	1 p	20	1 kk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	50	3	50
VII	11	5	3	55	—	—	—	—	—	—	—	—	4	170	—	—	8	230
	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	2 p	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII	—	—	—	—	4 p	80	1	10	—	—	—	—	4	—	—	—	1	10
	—	—	—	—	5 p	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	5	—	3 p	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX	3	71	18	460	4	36	11	672	1	12	4	210	3	47	7	245	56	1805
	21	18	4	—	31	34	6	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—
	3	—	—	—	9	—	11	—	—	—	2	—	11	—	4	—	—	—
XI	13	134	10	85 ^{1/2}	7	72	4	40	—	—	1	—	3	85	3	141	40	557
	—	—	7	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 p	35	2 p	25	—	—	1	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—
	3	—	1 p	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11	—	1 kk	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6
	1 p	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIII	3	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1 ^{1/2}	—	—	4	17 ^{1/2}
	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1 kk	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 kk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Höyrykoneitten koko luku on siis ilmoitettu olevan 222, joista 124:llä yhteensä on ollut 2,835 ¹/₂ hevoisvoimaa; kaasukoneita on ilmoitettu 5, joista 2 on ollut 3 hevoisvoiman suuruista ja höyrypannuja 10, joista 7 kappaletta 125:n hevoisvoimaista.

Liite B. Tiedonantoja työntekijöistä eri teollisuusryhmissä Suomessa v. 1884.

(M = miehiä, N = naisia, a = alaikäisiä työntekijöitä). *

Ryhmä.	Uudenmaan lääni.			Turun ja Porin lääni.			Hämeen lääni.			Wiipurin lääni.			Mikkelin lääni.			Kuopion lääni.			Waasan lääni.			Oulun lääni.			K o k o m a a.		
	M.	N.	a.	M.	N.	a.	M.	N.	a.	M.	N.	a.	M.	N.	a.	M.	N.	a.	M.	N.	a.	M.	N.	a.	M.	N.	a.
II	220	—	3	155	—	1	127	—	—	107	—	2	34	—	—	76	—	—	77	—	—	54	—	2	850	—	8
III	54	—	3	49	—	—	23	—	—	14	—	—	6	—	—	20	—	—	23	—	—	7	—	—	196	—	3
IV	559	70	54	354	—	6	622	—	28	266	2	18	22	—	—	206	—	—	48	—	—	58	—	—	2,135	72	106
V	93	—	18	200	—	19	103	75	25	146	48	29	19	—	—	97	—	—	89	—	—	33	—	—	780	123	91
VI	155	—	2	150	—	1	112	—	2	88	—	—	28	—	—	103	—	—	100	—	—	210	—	—	946	—	5
VII	37	18	6	190	216	81	1,294	1,912	719	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	173	41	—	—	—	1,621	2,319	847
VIII	333	10	7	160	15	—	787	321	43	654	—	7	5	—	—	9	—	—	191	—	6	6	—	—	2,145	346	63
IX	732	—	23	1,749	34	27	627	13	13	2,011	—	9	430	—	—	737	165	91	390	—	—	933	—	24	7,609	212	187
X	370	—	32	164	—	—	50	—	4	126	—	—	27	—	—	46	—	—	56	—	—	25	—	—	864	—	36
XI	577	269	51	816	—	48	316	33	17	501	—	17	76	—	—	164	—	—	540	—	—	236	—	14	3,226	302	147
XII	454	39	71	261	110	26	128	28	2	150	—	—	56	—	—	166	—	—	171	—	—	152	—	—	1,538	177	99
XIII	324	7	48	142	—	53	57	2	1	44	—	—	—	—	—	24	—	—	34	—	—	20	—	—	645	9	102
	3,908	413	318	4,390	375	262	4,246	2,384	854	4,107	50	82	703	—	—	1,648	165	91	1,819	173	47	1,734	—	40	22,555	3,560	1,694

* Vaikka tähän kuuluvat tiedonannot ovat hyvinkin vaillinaisia ja epävarmoja, on kuitenkin supistetta niistä arveltu hyödylliseksi ja valaisevaksi.

Liite C. Katsahdus raudanvalmistukseen Suomessa v. 1884.*

Vuorilaitosten ja vasaattien luku.	Työväen luku.	Valmistettujen tavarain laatu.	Montako sentneriä on valmistetta.	Tuotteitten arvo. <i>Smc.</i>
6	138	<i>Takkiraataa valmistettu:</i>		
10	230	ulkomaan vuorimalmeista	230,778	
		kotimaisista järvimalmeista	303,475	
16	368	S:a	534,253	2,404,139
		<i>Kankirautaa valmistettu:</i>		
		putlauslaitoksissa:		
13	421	a) putlaamalla:		
		Sulainpötkyjä, milbar'aja, bilett'ejä	493,671	
		niistä tehty kankirautaa	374,251	
		Jäännös: sulatinpötkyjä y. m.	119,420	835,940
9	364	b) hitsaamalla ja valssaamalla:		
		Rautalevyä	13,088	327,200
		Alle 1/2 tuumaa paksua tahi leveää kankirautaa	35,090	
		Pultti-, vanne- ja lankarautaa	2,755	
		S:a	37,845	567,675
		1/2:ta tuumaa paksumpaa tahi leveämpää kankir. Erilaista rautaa	263,254	
			2,420	
		<i>Kankirautaa valmistettu</i>		
21	195	melloittamalla ahjoissa	117,385	
		<i>Kankirautaa valmistettu</i>		
2	36	hakkouuneissa	2,124	
		Yhteensä valmistettu tavallista kankirautaa ..	385,183	4,622,499
		<i>Rauta- ja teräsvalanteiden valmistus.</i>		
1	12	Teräksisiä valinkaluja	324	
		Teräsvalanteita: 32,980, nämät ovat yhteen-		
		luetut seuraavaan erään:		
1	25	<i>Rauta- ja teräsesineiden hitsaus ja valssaaminen.</i>	33,548	
		<i>Raudan ja teräksen kalustus.</i>		
32	386	Jura- ja mustatakeita	23,943	718,290
		Nauloja ja tellikoita	35,695	713,900
2	174	Hienoja taateoksia ..	1,000(?)	209,000
35	2492	<i>Konetehtaitten ja rautavalimojen teoksia:</i>		
		18 höyrylaivaa, 26 höyrypannaa, 10 höyrykonetta		
		175 puimak., 11 hengenpelastusvenettä y. m.	—	6,026,760

* Tämä supiste vuorilaitostosta, joka alkuaan on tehty erästä toista tarkoitusta varten, lienee ehken sovelias tähänkin otettavaksi.

Liite D. Teollisuuslaitoksia Suomessa, jotka v. 1884 eivät ole olleet käynnissä.

Ryhmä.	Ammatin laatu ja laitoksen nimi.	Paikkakunta.	Perustamisvuosi.	Liikevoima.	Omistaja.
III	<i>Kellosepän versta.</i>	Rauma	1880	—	W. Telenius.
IV	<i>Kalkkitehdas.</i>	Kuopion pitäjä ..	—	—	W. Koivulainen.
IV	<i>Tiilitehdas.</i>	Pori	1874	—	W. Hallongren.
IV	<i>Savenvalurin verst.</i>	Mäntsälän pit. ...	1866	—	C. A. Bäck.
		Kokkolan pit. ...	1859	—	G. A. Rönnqvist.
		Nikolainkaupunki	1877	—	W. Lumén.
IV	<i>Lasitehdas.</i>	Sastmolan pit. ...	—	—	—
	<i>Kuivakangas.</i>	Wehkalahden pit.	1861	—	Gr. G. v. Mengden.
	<i>Kalliokoski.</i>	Pirttikylä. pit. ...	1861	—	M. K. Sjöberg.
	<i>Berga.</i>	Himangon " ...	1875	—	J. B. Sahlgren.
	<i>Himanko.</i>	lin " " ...	1783	—	K. Fellman.
	<i>Nyby.</i>	(Olhavan kylä.)			
V	<i>Riikkihappotehdas.</i>	Wiipuri	1866	—	Osakeyhtiö.
	<i>Havis.</i>	Helsinki	1837	—	G. Langén.
	<i>Kynttilätehdas.</i>	Wiipuri	1866	—	Osakeyhtiö.
	<i>Havis.</i>	Kuopio	1850	—	Savolainen jak:pp.
	<i>Värjäyslaitos.</i>	Loviisa	1863	—	T. Selander.
	<i>Pikitehdas.</i>	Pietarsaari	1784	—	P. U. Strengberg.
		Oulu	—	—	F. Siemsen.
	<i>Asfalttimassatehd.</i>	Nikolaink. maalla	1878	—	F. Stenberg.
	<i>Tulitikkutehtaita.</i>	Hamina	1874	—	P. Schabarin.
		Pietarsaari	1863	—	P. U. Strengberg.
		Kokkolan pit. ...	1874	—	J. Forsén.
VI	<i>Nahkaparkeittoja.</i>	Loviisa	1858	—	K. Manselius.
		Mäntsälän pit. ...	1864	—	G. A. Lesch.
		Kruununkylän pit.	1882	—	J. Rudbäck.
		Teerijärven pit. .	1883	—	N. Jmpoika Furu.
		Kaustisen " ...	1884	—	J. Warila.
VII	<i>Villakehruulaitos.</i>	Tammisaari	1862	—	W. Berglund.
	<i>Tekovillatehdas.</i>	Uusikaarleby ...	1881	Vesi.	J. v. Essen.
VIII	<i>Paperitehdas.</i>	Perniön pit.	—	—	—

IX	<i>Sahoja.</i>				
	Bergstad.	Porvoon pit.	1875	Höyry.	Hornborg'in kkp.
	Peltois.	Loimijoen pit ...	—	1 höyryk.=25 hv.	—
	Rahnu.	" "	—	1 vesilait.=20 "	—
	Koskis.	Alastaron "	—	1 höyryk.=20 "	—
	Kolsinkoski.	Kokemäen "	—	1 vesilait.=20 "	—
	Majanoja.	Metsämaan "	—	1 höyryk.=20 "	—
	Prestö.	Ahv-maa, Sundin p.	—	—	—
	Lyöttymäki.	Janakkalan pit. ...	—	—	H. Lindroos'in per. ja J. Nyman.
	Hämeenlinna.	Hämeenlinnan maaseurakunta .	—	1 höyryk.=45 hv.	—
	Rekolankoski.	Jämsän pit.	—	—	—
	Vekrotniemi.	Wiipurin "	1875	Höyry.	P. Wahl ja kumpp.
	Läsäkoski.	Kangasniemen pit.	1839	Vesilaitos.	Rosenius & Sese- mann'in kkp.
	Oravikoski.	Leppävuiran pit. .	1792	Vesipyörä.	O. T. F. Kumlin.
	Pyörsäkoski.	" "	1882	1 vesipyörä.	W. Wänttinen.
	Suovu.	Kuopion pit.	—	1 vesilaitos.	P. Wahl jakumpp.
	Mustinlaks.	" "	—	2 "	Huth & C:o (6 keh.)
	Wiinamäki.	Wirtain "	—	1 vesipyörä.	O. Wendelin.
	Inha.	Ähtärin "	1862	1 "	A. Kirkner.
	Haraldsfors.	Uusikaarlebyn pit.	1875	—	C. Nylund, y. m.
	Kannenkoski.	Kivijärven pit. ...	1837	Vettä.	J. Anjelin.
	—	Himangon " ...	—	—	M. Häggblom. .
	Kannus.	" "	—	—	J. P. Sahlgren.
	—	Kokkolan pit. .	—	—	V. Hermanson.
	—	Alavetelin pit. ...	—	—	C. J. Slotte.
	Sahansaari.	Oulun pit.	1731	—	Osakeyhtiö.
	Karihaara.	Kemin pit.	1871	Höyry.	E. Fleischer (6 keh.)
	Hannila.	Kalajoen pit.	—	Vesilait.=20 hk.	C. U. Relander.
	Kyngäs.	Pudasjärven pit. .	—	" =30 "	—
IX	<i>Puunjalostuttamis- tehdas.</i>				
IX	Nybruk.	Maalahden pit. ...	1876	—	A. Kullman.
IX	<i>Korkkileikkaustehd.</i>				
	Helsinki	1871	—	I. Hollming.
	Oulu	1847	—	E. Åström.
XI	<i>Ajokatu-tehdas.</i>				
	<i>Jauhomylläjä.</i>	Hämeenlinnan maaseurakunta .	—	Höyryk.	Osakeyhtiö.
		Pietarsaari	1877	Höyry.	K. J. Hohenthal.
XI	<i>Suklaatehdas.</i>				
	Lahtis.	Hollolan pit.	—	—	S. S. Stockus.
XI	<i>Kahvinvastike-tehd.</i>	Nikolainkaupunki	1881	—	J. E. Moe.
XI	<i>Porteri- ja etikka- tehdas.</i>				
	Navala.	Kirkkonummen p.	1866	—	A. Führman.
XI	<i>Oluttehtaita.</i>				
	Mutajärvi.	Urjalan pit.	—	—	T. Costiander.
	Harju.	Sastmolan "	—	—	—
	Havis.	Wiipuri	1856	—	Osakeyhtiö.
	Papula.	"	1875	—	"
	Huttula.	Joutsan pit.	—	—	"
	—	Pori	—	—	C. G. Lindqvist.

XI	<i>Viinapolttimoita.</i>				
		Loviisa	—	—	W. Stenius'en oi- keudenomistajat.
		Kokkola	1869	—	Leskirouva Blom.
	Tourula.	Jyväskylä	1869	—	Osakeyhtiö.
XI	<i>Viinanväkitehdas.</i>				
		Rauma	—	—	J. L. Långfors.
XI	<i>Etikkatehdas.</i>				
		Wiipuri	1878	—	S. Rundgren.
XI	<i>Kivennäisvesi teh- das.</i>				
		Nikolainkaupunki	1877	—	W. Wallenius.
		"	1882	—	K. F. Nessler.
XI	<i>Tupakkatehdas.</i>				
		Porvoo	1862	—	A. G. Backman.
		Pori	—	—	Sundvall ja kpp.
		Wiipuri	1871	—	R. Golin.
		"	1875	—	Hildebrand ja k.p.
		Savonlinna	—	—	O. Forsström.
XII	<i>Paitatehdas.</i>				
		Turku	1880	—	J. L. Westergren.
XII	<i>Hattu- ja lakki- tehdas.</i>				
		Wiipuri	1874	—	F. Sergejeff.
XIII	<i>Kirjapaino.</i>				
		Mikkeli	1880	—	Osakeyhtiö.

Oikaisuja.

I:llä sivulla on lasitehtaitten tuotteitten arvo ilmoitettu liian alhaiseksi. 1,143,710:n verosta pitäisi nimittäin, kuten tähän ryhmään kuuluvia erityisiä ilmoituksia järjestäessä huomattiin, olla 1,350,208; niinkään on viinanpolttimojen valmistaman tavaran arvo sivulla 2 laskettu liian pieneksi. 9,872,020:n verosta pitäisi seisoa: 10,972,020.

Sivulla 28, 7:s rivi, seisoo 37,183, lue 73,183;

" 38, 1:n " alh. " Hollolassa lue Hauholla;

" 76, 5:s " " Oulussa " Kajaanissa.

" 158, 1:n " ylh. " Rauman kihlakunta lue Rannan kihlakunta.

Meijereistä ja teurastuslaitoksista on saatu niin harvalaskuisia ja vaillinaisia ilmoituksia, ett'ei niiden ottamisesta summittaisiin supisteihin olisi ollut mitään hyötyä, jonka vuoksi ne ovat jätetyt niistä pois; ei myöskään näyttänyt kannattavan laskea jokaisen viinanväkitehtaan teosten netto-arvo erikseen, jonka vuoksi nämäkin erityisilmoituksia sisältävässä osassa jätettiin sikseen.

Helsingissä, 16 p. maalisk. 1887.

A. E. Arppe.

Luettelo

Tehdaspaikoista ja tehtaitten nimistä Suomessa v. 1884.

Ahosaari	164	Huttula	224	Koivula	140
Ailio	214	Härkäpää	102	Koivulahti (Qveflax)	200
Aittamäki	128			Kojo	142
Akaa	142	Iittala	142	Kokki	98
Alhais	102	Ilioniemi	122, 172	Kolsinkoski	224
Amalienborg	126	Impola	122	Korkeakoski	128, 200
Andiais	98	Ingerois	160	Korkeasaari	208
Andersberg	96	Inha	224	Korla	128
Antskog	100	Isnäs	102	Korpijoki	126
Arabia	82			Korteis	162
Arima	98	Jakari (Jackarby)	96	Koskenkylä (Forsby)	102
Attu	128	Johannislund	122	Koskenniska	208
Aura	110	Jokela	184	Koskis	122, 126, 146, 158, 224
Aurakoski	140	Jokiois	142	Koskitalo	182
		Juurikoski	216	Kotka	156
Bastvik	98	Juvankoski	98, 223	Kristineström	214
Berga	223	Jyrkkäkoski	186	Kuhakoski	172
Bergstad	96, 224	Jyväskylä	194, 200	Kuitia (Qvidja)	128
Björkboda	122	Jämsänkoski	146	Kuivakangas	223
Brobacka	96	Järvelä	146	Kuokastenkoski	180
Brändboda	122			Kuokkala	200
Bäckholm	208	Kaasmarkku	124	Kurjanlaks	140
Dahlsbruk	122	Kabböle	102	Kurkiharju	184
		Kairis	96	Kuusankoski	162
Fagerstad	96	Kalaks	96	Kuusankoski	102
Forssa	142	Kallio	214	Kymi	160, 162
Förby	122	Kalliokoski	223	Kyngas	224
		Kalmakurki	140	Kyrö	126
Gerby	200	Kangas	200	Kyrönkoski	122
Grabbskog	100	Kangasmylly	142	Kytäjärvi	96
Grönvik	200	Kangassaari	172	Kärkelä	100
		Kannenkoski	224	Kärrfors	202
Haapakoski	200	Kannus	122	Königstedt	96
Hakkala	122	Kannuskoski	162	Lahti	200
Hakokangas	214	Karhula	160	Lahtis	146, 224
Hakonkoski	144	Karhunaari	184	Laitakari	213
Halla	160	Karihaara	224	Laitala	146
Hankoniemi	100	Karikkokoski	200	Laivansaari	184
Hannila	224	Karjala	140	Lalle	200
Hannuskoski	216	Karlmark	124	Lampi	124
Haraldsfors	224	Karlsby	96	Lankoski (Långfors)	124
Harju	224	Karppi	128	Lappi	124
Harjus	160	Karsikko	182	Lauritsala	162
Hartola (Hardom)	102	Kaukas	96	Leinopäri (Fredriksfors)	124
Hasaniemi	178	Kaunisranta	114	Leppäkoski	144, 146
Haukijärvi	100	Kaunissaari	124	Levo	128
Haukipuro	178	Kauttua	124	Liljevik	142
Havis	150, 223, 224	Kellokoski (Mariefors)	96, 195	Littois	126
Herttuala	158	Keppo	202	Liuna	170
Hietalahti (Sandvik)	190	Kerma	172	Lohikoski	172, 200
Hietanen	156	Kervo	96	Lovetjoki	214
Himanko	223	Kestilä	214	Luukkala	162
Hinnerjoki	124	Kienokoski	198	Lyöttymäki	144, 224
Hirsing	124	Kiiala	96	Läskelä	164
Hirvaskoski	214	Kiiminki	214	Läsäkoski	224
Hissa	202	Kikkerä (Viksberg)	142	Löytäne	128
Houru	202, 216	Kirkonkoski	186		
Hovinmaa	158	Kirkonkylä (Kyrkstad)	98	Maikkula	214
Hovinsaari	156	Kiviniemi	157	Majanoja	224
Hussolansaari	184	Koiteli	214	Malmin kartano	102
		Koivistö	158	Martois	200

Mattila	124	Pruukinkoski	216	Sääksjärvi	96
Maunonniemi	180	Puhois	182	Sääkskoski	128
Mannu	214	Puhoislahti	182	Sörnäs	96
Meldaus	214	Putoja	126	Taipale	126
Merikoski	214	Pyhänkorka	128	Taivalkoski	214
Miettula	170	Pyörsäkoski	224	Takalahti	140
Muisto	164	Pärjä	140	Tarajärvi	142
Murtia	142	Pöytäkivi	100	Tavastvik	216
Mustalaks	184	Raala (Råskog)	96	Temmes	214
Mustasalmi	208	Rahnu	224	Tervakoski	144
Mustiala	142	Rauhaniemi	144	Tiukkakoski (Tjockfors)	198
Mustinlaks	224	Rautakoski	144	Toija	122
Mustio (Svartå)	100	Reposaaari (Räfsö)	118	Tojala	142
Muurame	146	Riiska	164	Toivo	164, 195
Myllylä	102	Rokkola	158	Tolkis	96
Myllymäenkoski	162	Rutakoski	146	Toppilansalmi	208
Myllyoja	146	Ryttylä	144	Toubila	164
Mäntsälä	96	Rättijärvi	158	Tourula	126, 194, 225
Mänttä	198	Rönnäs	102	Tuiskula	128
Naaroja	140	Röyttä	214	Tuorila	124
Naulasaari	158	Saari	214	Turha	195
Navala	100, 224	Saha	122	Turpa	142, 160
Niemis	142	Sahakoski	124, 182	Tykö	122
Niskakoski	216	Sahansaari	224	Tyysteri (Tjusterby)	102
Nokia	144	Saivikkala	160	Tölo	88
Nokka	126	Saksala	170	Uttra	182
Noormarkku	124	Salo	122	Uttra Mantere	182
Norike	96	Sandnäs	202	Uttra Saari	182
Nuottasaari	208	Santalahti	138	Uusitalo	124
Nurmisaari	164	Santaniemi	160	Waahtava	186
Nuutajärvi	142, 224	Sarlahti	102	Waasa	200
Nybruk	224	Sarvisalo	102	Walkeakoski	142
Nyby	223	Saukko	216	Wanhakoski	144
Nygård	202	Savikoski	184	Wanhasaha	125
Nynäsi	170	Savio	96	Warila	204
Näsi	102, 122	Seikku	124	Wartsalo	122
Oitti	144	Siikakoski	182	Wasku	140
Olkitaipale	140	Simo	214	Weckas	102
Olkonkallio	182	Sinettä	214	Wekrotniemi	224
Onkiniemi	138	Singsby	200	Wehkakoski	140
Oravikoski	224	Sipilä	144	Wenäjä	142
Otamo	124	Siuru	126	Werla	102
Pahikkala	216	Siurua	214	Wesijärvi	146
Pajulaks	160	Sjögård	102	Wiinämäki	224
Pakkola	126	Sjöskog	96	Wilkilä	146
Palokki	172	Skinnarvik	122	Wilppula	140
Pappila	140	Sofiegarten	124	Winko	126
Pappilanranta	182	Solmusoja	124	Wirala	144
Papula	158, 224	Sommarnäs	102	Wirkkala (Wirkby)	98
Parkunkoski	140	Sorsakoski	186	Wisuvesi	140
Patenniemi	214	Sovero (Savero)	160	Wiurula	122
Peltois	224	Staffansby	96	Wuokala	172
Penttilä	182	Stensvik	98	Wähäpullola	122
Pihlajankoski	146	Storsand	124	Wainölä	164
Pihlava	124	Strömfors	102	Ykspää	158
Pihtisalmi	184	Strömsdal	186	Ylistaro	200
Pinjais (Billnäs)	100	Strömsholm	122	Ylikartano (Mäntsälässä)	96
Piilola	200	Sunila	160	Yliruokanen	214
Piispala	144	Sunnanå	122	Åback	198
Pilpala	144	Suotniemi	164	Aminne	122
Pitkälähti	190	Suovu	224	Ämmä	212
Pitkäkoski	184, 186	Suuhula	126	Östermyra	198
Pitäjänkangas	214	Suursuo	158		
Pohjan kartano	152	Syvänniemi	184		
Pohjola	210	Säfräsk	102		
Porraskoski	146	Sälinkä (Sellinge)	96		
Porvoo	96	Särkikoski	198		
Prestö	224	Säynekoski	172		

